

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Gençlik mücadelesi ve 1 Mayıs

Boğaziçi direnişiyle önemli bir mücadele dinamiği ortaya çıkmıştır. Bu mücadelenin bütün gücüyle 1 Mayıs'a taşınması gençlik hareketinin en önemli görevlerindendir.

S.16

İEKK: 1 Mayıs'ta alanlara!

İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları olarak tüm emekçileri kadın düşmanı politikalara, baskıya, çifte sömürüye karşı taleplerimizi 1 Mayıs'ta en güçlü şekilde haykarmaya davet ediyoruz!

S.17

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 15
16 Nisan 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak48.net

Krizin ve pandeminin faturasına hayır!

DİRENEN İŞÇİLER KAZANAR

Haklarımız ve geleceğimiz için 1 Mayıs'a!

Karadeniz'de gerilim sürüyor

Ukrayna bağlamında Karadeniz'de belirginleşen gerilim, karşılıklı hamlelerle şiddetleniyor. AKP-MHP iktidarı da efendiler yaranmak adına çırpınıyor.

"Torba yasa"dan yine sınıfa saldırı çıktı

İşsizlik Fonu'ndan sermayeye yeni teşviklerin, işçilerin "rapor parası"nın gaspının yer aldığı torba yasa Meclis Genel Kurulu'nda kabul edildi.

Açık çağrımızdır! Suçlu kim?

Keyfi yasaklara karşı gelin Pazartesi günü direniş çadırımızı birlikte kuralım! 1 Mayıs yasağına karşı direnenlerle mücadele yoldaşlığı yapın!..

Türkiye'nin modern tarihi - H. Fırat

S.12

Devrimci direnç çiçeği... Hatice yoldaş ölümsüzdür!

S.20

Krizin ve pandeminin faturasına hayır!

Haklarımız ve geleceğimiz için 1 Mayıs'a!

1 Mayıs'ın "Ancak bu böyle gitmez, sömürü devam etmez!" çağrısına yanıt verebilmek için, her zamankinden daha çok kenetlenerek haklarımıza ve geleceğimize sahip çıkalım, özgürlük, devrim ve sosyalizm mücadelesini büyütelim. Zira, bu köhnemiş baskı ve sömürü düzeninden, onun işçi-emekçi düşmanı iktidarlarından kurtulmanın başka bir yolu yok!

"GÜNLERİN BUGÜN GETİRDİĞİ BASKI, ZULÜM VE KANDIR!"

İşçiler, emekçiler, kardeşler!

Kapitalistler, sömürü düzenlerini pençesine alan ekonomik-mali krizi yönetmek adına yıllardır faturayı bizlere kesiyorlar. Çalışma koşullarımızı ağırlaştırarak, sefalet ücretlerine mahkum ederek, temel hak ve özgürlüklerimizi gasp ederek, doğayı ve yaşam alanlarımızı yağmalayarak, ülke zenginliklerine el koyarak, kriz koşullarında kârlarını korumayı başarıyor, sermayelerini büyütüyorlar.

Bu tablo pandemi koşullarında çok daha vahim bir hal almış durumda. Salgını fırsat bilen sermayedarlar ve AKP-MHP iktidarı, yıllardır gündemlerinde olan saldırıları bir bir hayata geçirdiler. Sözde işten atmaları yasakladılar ama işsizliğin diğer adı olan ücretsiz izin saldırısını devreye soktular. Esnek ve kurlsız çalışma biçimlerini çeşitlendirerek sömürüyü yoğunlaştırdılar. Bunlar da yetmedi, Kod-29 adı altında işten atmaların önünü tamamen açtılar. Asalak kapitalistlere türlü teşvikler sunarken, işçileri adeta ölüm kamplarına dönen fabrikalarda çalışmaya zorladılar. Kriz ve pandemi koşullarında işçi ve emekçilere "ya sefalet içerisinde kölece bir yaşama razı olun ya da ölü" dediler.

Öte yandan, başta ezilen Kürt halkı olmak üzere, baskı ve şiddetin her türlü süne maruz kalan kadınlara, geleceği yok sayılan gençlere, ilerici-devrimci ve muhalif güçlere yönelik baskı ve zorbalık tırmandırıldı. Sermayenin çıkarları uğruna sömürü çarkları durmaksızın dönerken,

hakları ve özgürlükleri için harekete geçen tüm kesimlere sokaklar yasaklandı. En sıradan demokratik hak ve özgürlükler keyfi olarak ortadan kaldırıldı. İstanbul Sözleşmesi örneğinde olduğu gibi, ülke artık gece yarısı kararnameleyle yönetiliyor.

İçeride baskı, sömürü ve hak gasplarını tırmandıran sermaye iktidarı, dışarıda ise kirli savaş ve saldırganlık politikalarıyla tüm toplumu uçurumun eşiğine sürüklüyor. Emperyalistlere hizmette sınırlı tanımıyor. Suriye'de işgalci güç olarak konumlanırken, efendilerinin ve kendilerinin sefil çıkarları için Ortadoğu'dan Libya'ya, Kafkasya'ya, Ukrayna'ya uzanan coğrafyada savaş ve saldırganlık politikaları izliyor.

Bunlara paralel olarak içeride dinci ve ırkçı-şoven politikalar kışkırtılıyor. Yaşamın her alanı dinsel gericilikle, ırkçı-şovenizmle adeta kuşatılmış bulunuyor. Tüm kamusal kurumlar gerici merkezler olarak çalışıyor. Her birisi bir tarıkata, cemaate ya da ırkçı-faşist örgütlenmelerle teslim edilmiş durumda.

Kardeşler!

Ağır çalışma ve yaşam koşullarının yanı sıra arkası gelmeyen saldırılar, faşist baskı ve zorbalık, kirli savaş politikaları, üzerimize büyük bir ağırlık olarak çöken dinci-faşist gerici bizleri soluksuz bırakırken, her geçen gün öfke ve tepkimiz de büyütüyor.

Bu öfke ve tepki kendini dışa vuracak kanallar arıyor. Fabrikalarda Kod 29'a, ücretsiz izne, baskı ve sömürüye karşı verilen mücadeleler ve direnişler bunun

sonucu olarak yaşanıyor. Yanı sıra, Kürt halkının, kadınların ve gençlerin kendilerini hedef alan baskı ve zorbalığa karşı ortaya koyduğu kitlesel çıkışlar da, toplumun farklı kesimlerinde biriken mücadele potansiyellerini ve direnme eğilimini ortaya koyuyor.

İşçiler, emekçiler, gençler, kadınlar!

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı işte bu koşullar altında, bir yandan artan baskı ve saldırılarla öte yandan büyüyen öfkemizle karşılıyoruz.

Sorunlarımız büyük ve yakıcı. Her gün binlercemiz işsizlik çukuruna itiliyor. Hala çalışabilenlerimiz ise adeta yaşam savaşı veriyor. Fabrikaları, emekçi semtlerini adeta mesken edinen salgın, her gün on binlerce insanı pençesine alıyor. Günlük olarak yüzlerce emekçi hayatını kaybediyor. Geleceği karartılan çocuklarımız, ne eğitim ne de sağlık hakkından yararlanabiliyor.

Kadın cinayetleri kitlesel boyutlara ulaşırken, kadına ve çocuklara dönük cinsel saldırı ve şiddet haberlerinin sonu gelmiyor. Mazlum halkları hedef alan ırkçı-şoven kudurganlık adeta zıvanadan çıkmış durumda.

Tüm bunların sorumlusu, kapitalist sömürü düzeni ve onun demir yumruğu olarak iş gören AKP-MHP iktidarıdır.

HAKLARIMIZ VE GELECEĞİMİZ İÇİN 1 MAYIS'A!

Kardeşler! Yaşadığımız sorunlar kadar öfkemiz de büyük! Zira artık bıçak

kemiği delmek üzere. İşçiler, emekçiler, gençler, kadınlar ve ezilen diğer tüm kesimler adeta burnundan soluyor.

Fakat bu öfke örgütsüz ve dağınık kaldığı için, kapitalistlerin ve onun hizmetinde olan AKP-MHP iktidarının saldırılarını geri püskürtmeye yetmiyor. Sömürücü asalaklar sınıfı ile gerici-faşist iktidar bu denli pervasız davranma gücünü tam da bu örgütsüzlüğümüzden alıyor.

O halde yapılması gereken açıktır. Bize dayatılan kölelik koşullarına, faşist baskı ve sömürüye karşı yan yana gelmek! En yakıcı sorunlarımız ve taleplerimiz etrafında kenetlenmek, örgütlenmek, harekete geçmek ve mücadeleyi büyütme!

Yaklaşan 1 Mayıs'a bu bakışla hazırlanmalı, işyerlerimizde ve fabrikalarda sermayeden ve sendikal bürokrasiden bağımsız komitelerimizi kurmalı, 1 Mayıs'ı hesaplaşma gününe çevirmek için adımlarımızı hızlandırmalıyız. Haklarımızdan ve geleceğimizden vazgeçmediğimizi güçlü, birleşik, kitlesel bir şekilde ortaya koymak, öfkemizin gücünü kapitalistlere ve AKP-MHP gericiğine göstermek için 1 Mayıs alanlarında örgütlü bir şekilde yerimizi almalıyız.

Bundan korkan kapitalistler ve AKP-MHP iktidarı, 1 Mayıs'ı engellemek için ellerinden geleni yapacaktır. "Lebaleb" kongreler toplamakla övünen iktidar, pandemiyi bahane ederek 1 Mayıs eylemlerini yasaklamaya çalışacaktır. Buna izin vermemeliyiz. İktidarın bu kirli ve ikiyüzlü tutumuna karşı 1 Mayıs'ı 1 Mayıs alanlarına inerek savunmalı ve sahiplenmeliyiz.

"ANCAK BU BÖYLE GİTMEZ, SÖMÜRÜ DEVAM ETMEZ!"

Kardeşler!

Başta aşağıda yer alan yakıcı taleplerimizi kazanmak için, haklarımıza ve geleceğimize sahip çıkmak için ve haramilerin saltanatına güçlü bir tokat indirmek için 1 Mayıs'ta öfke ve tepkimizi güçlü bir biçimde ortaya koyalım. Vakit kaybetmeden fabrikalarımızda ve işyerlerimizde örgütlülüğümüzü güçlendirelim.

1 Mayıs'ın "*Ancak bu böyle gitmez, sömürü devam etmez!*" çağrısına yanıt verebilmek için, her zamankinden daha çok kenetlenerek haklarımıza ve geleceğimize sahip çıkalım, özgürlük, devrim ve sosyalizm mücadelesini büyütelim. Zira, bu köhnemiş baskı ve sömürü düzeninden, onun işçi-emekçi düşmanı iktidarlarından kurtulmanın başka bir yolu yok!

- 1 Mayıs ve 1 Mayıs alanları üzerindeki tüm yasaklar kaldırılmalı!
- Krizin ve pandeminin faturasını kapitalistler ödesin!
- Kölelik dayatmalarına, düşük ücretlere ve ağır çalışma koşullarına son!
- Herkese insanca yaşayabilecek ücret!

- Eşit işe eşit ücret!
- Herkese iş, tüm çalışanlara iş güven-cesi!

- İşten atmalar yasaklansın, Kod-29 kaldırılmalı, ücretsiz izin uygulamasına son verilsin!

- İşçi sağlığı ve güvenliği önlemleri alınsın! İş cinayetlerine son!

- Esnek üretim biçimleri ve taşeron sistemi yasaklansın!

- Tüm çalışanlar için grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkı! Sınırsız grev ve genel grev hakkı!

- Herkese parasız sağlık hizmeti!
- Her düzeyde parasız eğitim! Bilimsel, demokratik ve laik eğitim! Özerk-demokratik üniversite!

- Sınırsız söz, basın, örgütlenme, gösteri ve toplanma özgürlüğü!

- Toplumsal hayatın tüm alanlarında kadın-erkek eşitliği!

- Kadın işçilerin kadın, ana ve çocuk sağlığına zararlı işlerde çalıştırılması yasaklansın!

- Kadın cinayetlerine son! Kadına ve çocuğa dönük şiddete ve cinsel istismara son!

- İnanç ve vicdan özgürlüğü!
- Çevre tahribatına son!
- Kürt halkına özgürlük, eşitlik, gönüllü birlik!

- Emperyalistlerle açık-gizli tüm antlaşmalar iptal edilsin!

Kahrolsun sermaye diktatörlüğü!

Yaşasın sosyalist işçi-emekçi cumhuriyeti!

**BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF PLATFORMU
NİSAN 2021**

Emekçiler saray rejiminin hırslarına kurban gidiyor

Ekonomik olarak toplumun ihtiyaçlarına yanıt üretmekten imtina eden AKP iktidarı, mart başında kısmi önlemleri de gevşetince, Covid-19 salgının yayılma hızı hiç olmadığı kadar arttı. Ardından salgının korkunç tablosu gizlenemez hale geldi ve tekrar kısmi önlemlere gidildi. Fakat şimdiye kadar alınan kısmi önlemlerin hiçbir kıymeti harbiyesi olmadığını toplum ödediği bedeller yeterli açıklıkta gösteriyor.

Uyguladığı politikalarla toplumu salgınla baş başa bırakan AKP iktidarı, sermayedarların salgını fırsata çevirmesine ön ayak oldu ve ölüm pahasına çarkların dönmesini sağladı. Gerici-faşist iktidar, emekçilerin elindeki son lokmayı almak için leş kargaları gibi dönüp duran kapitalistlerin salgına rağmen arttırmış oldukları kârlarından dem vurup, salgınla ilgili gerçekleri gizleyerek, kendisine başarı öyküsü çıkartmayı da ihmal etmedi.

Salgın, toplumsal tabanı eridikçe kudurganlaşan Erdoğan-AKP rejiminin umurunda değildir ve bu her adımda ispatlanmaktadır. Salgının artış hızına al-dırış etmeden sırf güç gösterisi yapmak için "lebalep" kongreler düzenleyen ve bununla arsızca övünen Erdoğan'ın tek uğraşı rejiminin ömrünü uzatmaktır. Bunun dışında kalan her şey onun için birer teferruatıdır.

Rejimin bu aymaz tutumu nedeniyle insanlar kitlesel bir şekilde ölüme itilmektedir. Vaka sayılarının 60 bine ulaştığı şu günlerde herkes tarafından tam kapanma beklenirken, ekran karşısına çıkan Erdoğan yine aynı bilindik sözleri sarf etti. "Kısmi kapanma" olarak adlandırdı-

ğı önlemlerin içeriğine bakıldığında, "seyahat kısıtlaması" dışında dişe dokunur bir önlem olmadığı görülmektedir. Bilim insanlarının çağrılarını aldırış etmeyen ve her defasında bildiğini okuyan saray rejimi, toz pembe tablolar çizmekte ve pişkinlikte sınır tanımamaktadır. Fabrikalar salgının merkez üslerine dönüşmüş olmalarına rağmen üretim tam kapasite devam ediyor. Emekçiler toplu taşımada araçlarında hala da "lebalep" seyahat etmek zoruna kalıyorlar. Halihazırda bu tür sorunlar orta yerde dururken, salgının biteceğine dair hayaller hayal olarak kalmaya mahkumdur.

Pandemide sermayenin çıkarlarını esas alan AKP şefi Erdoğan, bir yandan çarkların dönmesini sağlarken, diğer yandan da turizm sektörünün bir an önce açılmasını istemektedir. Koronavirüsün yayılma hızı yüzünden turizm sezonunun bir türlü başlamaması ve beklenen dövizin ülkeye girmemesi, Erdoğan'ın eteklerinin tutuşmasına neden olmaktadır. İnsanların hareket alanını kısıtlayarak güya salgını kontrol altına almaya çalışan Erdoğan, Ramazan ayını fırsata çevirmiş ve böylelikle kendi yaşam tarzını topluma dayatmanın vesilesi haline getirmiştir. Ayrıca bayram sonrasında turizm sezonunun başlayacağını müjdeleyerek, aslen sermayenin sağlığını düşündüğünü bir kez daha itiraf etmiştir.

Kaplumbağa hızıyla süren aşılama bakıldığında ise yalan ve hilekarlığın bu alanda da sürdüğü görülmektedir. Aşılama dünyada ilk sıralarda yer aldıklarını söyleyen Erdoğan, bir ay içinde 26 öğretmen ölmesini dert etmemektedir. Ne

de olsa AKP militanları ve çevresi aşılarmış, onlar için salgın tehlikesi bertaraf edilmiştir. Öğretmenlere, işçilere, emekçilere aşılama bir türlü sıra gelmezken, her nedense futbolcular ve turizm sektöründe çalışanlar aşılansızdır. Ayrıca ülkede salgın nedeniyle tehlike çanları çalmaya devam ederken, keza toplumun en az yüzde 60'ının aşı olması gerekirken, Libya'ya 150 bin doz aşı hibe edilmiştir. Savaş ülkesine aşı bağışlanması, ilk anda kulağa hoş gelebilir. Fakat saray rejimin asıl niyeti, eldeki sınırlı aşığı dahi Libya'ya müdahale politikalarının aracına çevirmektir. Yerli aşıda ise hala oyalama taktiği uygulanmaktadır. Sağlık Bakanı 2020 Eylül'ünde yerli aşının kullanılmaya başlanması için nisan ayını işaret etmişti, fakat şimdi de "Sonbahara" denilmektedir. Yani yerli aşı hep başka bahara ertelenip durmaktadır.

Toplumun üstüne karabasan gibi çöken AKP-MHP iktidarı, emekçileri uçurumun derinliklerine sürüklemeye devam ediyor. İktidardakiler lüks ve şatafat içinde yüzerken, yoksulluğun ve ölümün emekçiler için "fıtrat" olduğunu söyleme yüzüzlüğünden de vazgeçmiyorlar. Toplumun üstünde tepinerek, yaratmak istedikleri "dikensiz gül bahçesi"nin bekası uğruna her yolu mubah sayıyorlar. İşçi ve emekçilerin, bu sömürü ve zorbalık karşısında sustukça ve yaşananları çaresizce sineye çektikçe daha da kötü koşullara karşılaşmaları kaçınılmazdır. Bir an önce bunu engellemek ve gerici-faşist düzene son vermek için haklar ve gelecek mücadelesini büyütmekten başka seçenek yoktur.

Karadeniz'de gerilim sürüyor

Emperyalist güç merkezleri arasındaki kutuplaşma, Joe Biden'ın ABD Başkanı olmasıyla daha belirgin bir hal almaya başladı. Çin-Rusya ikilisini "düşman" ilan eden Biden yönetimi, attığı her adımla, en güçlü benim mesajları vermeye çalışıyor. Farklı yöntemlerle rakiplerini taciz ediyor ve Çin'den önce Rusya'yı sıkıştırma kararı vermiş görünüyor.

Ukrayna bağlamında Karadeniz'de belirginleşen gerilim, tarafların karşılıklı hamleleriyle şiddetleniyor. Ukrayna'daki kukla rejimi koruma adına ABD ve NATO şefleri sık sık küstahça açıklamalar yaparak yangını körüklüyorlar. Oy desteği %70'lerden %20'lere düşen Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenskiy, kaderini ABD-NATO cephesine bağlamış görünüyor. Her konuşmasında batılı emperyalistlerden koruma talep ediyor. Halk nezdinde itibarı yerlerden sürünürken, ABD-NATO nezdinde pek "itibarlı" görünüyor. Ne de olsa Rusya'yı kuşatma politikasının esas dayanağını oluşturuyor.

ABD-NATO YANGINI KÖRÜKLÜYÖR

Biden'in kabalıkta sınır tanımayan "Rusya'nın yaptıklarını eskisi gibi sineye çekeceğimiz dönem artık geçti", "Putin katil", "seçimlere karışmanın bedelini ödeyecek" açıklamaları Rusya'yı sıkıştırma taarruzunun başlangıcı oldu. Ardından Ukrayna ile Rusya arasında gerilim tırmanma sürecine girdi. Donbass bölgesinde Ukrayna ordusu ile özerk yönetime bağlı güçler arasında çatışmalar başladı. Her iki taraftan da can kayıpları oldu.

Bunun üzerine Rusya bölgeye asker yığmaya başladı. Bunu gerekçe gösteren Zelenskiy, ABD-NATO cephesinden "koruma" talebini sık tekrarlıyor.

Mart ayında Karadeniz'de Roman-ya'nın ev sahipliğinde gerçekleşen tatbikatla Rusya'ya gözdağı verilmeye çalışılmıştı. Bu tür girişimler ve Rusya karşıtı açıklamalar gerilimi daha da artırdı. Emperyalist savaş aygıtı NATO'nun şefi Stoltenberg Rusya'ya Ukrayna sınırına konuşlandığı askerleri geri çekme çağrısında bulundu. Ukrayna'nın NATO üyeliği konusuna da değinerek, "Ukrayna'nın gelecekte NATO üyesi olup olamayacağına Rusya'nın değil NATO'nun karar vereceğini" söyledi.

Uyarı-tehdit içerikli açıklamalara sü-

rekli yenilerini ekleyen ABD-NATO cephesi, gerilimi tırmandırmayı sürdürüyor.

RUSYA HEM HAZIRLANIYOR HEM UYARIYOR

ABD'nin Ukrayna'yı kullanarak gerilimi tırmandırması, Rusya tarafından sert tepkiyle karşılandı. Zelenskiy'nin "Kırım'ı Rus işgalinden kurtarma stratejisi" geliştirdiğini açıklaması, Putin yönetiminin diplomatik üslubu bir yana bırakıp doğrudan tehditler savurmasına vesile oldu. Rusya Dışişleri Bakan'ı Sergey Lavrov'un, Donbass'ta yeni bir askeri çatışma başlatma girişimlerinin "Ukrayna'yı yok edebileceği"ni söylemesi, Putin yönetiminin Kırım konusunda "hassasiyetin" bir kez daha gösterdi.

Gerilimin artması, bazı bölgelerde silahlı çatışmaların yeniden başlaması üzerine Rusya Ukrayna sınırına askeri yığınak yapmaya başladı. Bu konuda ABD, NATO, AB, Almanya tarafından yapılan "Ukrayna sınırından askerlerinizi çekin" uyarılarına Putin yönetimi, "asıl siz bölgede gerilimi tırmandırmaya son verin" uyarısıyla karşılık verdi.

İki ABD savaş gemisinin Karadeniz'e doğru yola çıkması üzerine Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Ryabkov şu uyarıyı yaptı: "Amerikan savaş gemilerinin kıyılarımız yakınlarında kesinlikle hiçbir işi olamaz. Bu kelimenin tam anlamıyla kışkırtıcı bir eylem... Açıkça provokasyondur. Gücümüzü test ediyorlar, sinirlerimizle oynuyorlar ama başaramayacaklar."

Rusya'nın diğer uyarısı AKP şefini hedef aldı. Bir gazetecinin sorusuna verdiği

yanıtta Lavrov şunları söyledi: "Tüm ilgili ülkelere, Türkiye de bunlardan biri, mevcut durumu, Kiev rejiminin ebedi militarist açıklamalarını incelemelerini tavsiye ettiğimizi ve bu militarist eğilimleri teşvik etmemeleri konusunda uyardığımızı belirtmek isterim."

14 Nisan günü, iki ABD savaş gemisi Karadeniz'e girmeden, Rusya Donanması büyük bir askeri tatbikatı başlattı. Aynı gün ABD'nin savaş gemilerinin Karadeniz'e çıkarmaktan vazgeçtiği açıklandı. 15 Nisan'da ise ABD, Rusya'nın "başkanlık seçimlerine müdahalesi ve siber saldırı" gerekçeleriyle, 10 Rus diplomatını sınır dışı etme kararı aldı.

Ukrayna üzerinden savaş istemeyen Rusya, geliştirilen hamleleri boş düşürme konusunda kararlı görünüyor. Etkinlik alanlarını arttırarak, bir güç odağı olarak kabul edilmek istiyor. Bunu henüz ABD tarzı saldırganlıkla değil, daha çok diplomasi ve uluslararası ilişkilerde daha etkin bir rol oynayarak yapıyor. Rusya ve Çin, "tek kutuplu dünya" döneminin kapandığını, ABD'nin bu gerçeği kabul etmek zorunda olduğunu savunuyor. Bu yeni dengeler, dünya jandarmasının daha saldırgan bir politika izlemesinin esas nedenidir. Bu durum dünyanın farklı bölgelerinde çatışmaların kışkırtılması riskini artırıyor.

AKP-MHP İKTİDARI "BOZGUNCU ROLÜ" İLE YİNE SAHNEDE

İçeride zıvanadan çıkan icraatlarıyla ömrünü uzatmaya çalışan dinci-faşist iktidar, dışarıda ise ülkenin konumunu kirli pazarlıklar için masaya sürüyor. Söylem-

de sorunların diplomatik yolla çözülmesinden yana görünen Erdoğan, pratikte ise tam tersini yapıyor. Biden yönetimine yaranmak için Montrö Sözleşmesi'nden çekilmeyi gündeme getiriyor. Rusya'nın uyarıları üzerine çatışma olmasını istemiyoruz diyor ama aynı zamanda sık sık "Kırım'da Rus işgalini tanımıyoruz" vaazları veriyor. Zelenskiy'i Türkiye'ye davet ediyor, Ukrayna'ya silah satıyor, gerilimin aşılması konusunda Zelenskiy ile vizyonumuz aynı diyor. Hem Ukrayna'nın arkasında konumlanıyor hem Putin'in suyuna gidiyor. Bu süreçte AKP şefiyle görüşen Zelenskiy de şu açıklamayı yapıyor: "Her şeyden önce Karadeniz'deki güvenlik ve meydan okumalara ortak karşı koyma adımlarımızı kapsamlı bir şekilde görüştük. Verilmesi gereken tepki konusunda Kiev ve Ankara'nın vizyonunun aynı olduğunu belirtmek istiyorum."

Dış politika alanındaki bu tutarsızlıklar, içeride sıkışan rejimin ömrünü uzatmak için nasıl çırpındığını gözler önüne seriyor. Yayılmacı hevesler ve emperyalist-siyonist güçlere hizmet bağlamında Suriye ve Libya'da yıkıcı bir rol oynayan AKP-MHP iktidarı, benzer bir rolü silah satmak ve batılı emperyalistlere yaranmak adına Ukrayna'da da oynamaya çalışıyor.

Gerilimin artmasına hizmet eden bu rol, Karadeniz'de sorunların daha da derinleşmesine hizmet ediyor. Ülkenin konumunu kirli hesapları için pazarlayan dinci-faşist rejim, hem Türkiye hem bölge halklarının başına yeni belalar açmaya soyunuyor.

“Darbe” demagojisi ve sözün ötesi

AKP'nin yeni bir darbe demagojisi ile bir hafta daha geride kaldı. AKP şefi Erdoğan, emekli amirallerin bildirisini “darbe girişimi” olarak yorumladı ve savcılar efendilerinin emirlerini derhal işleme koydular. Geline yerde, “darbeci” olarak nitelenen amiraller adli kontrol şartı ile serbest bırakıldılar. AKP bir güya “darbe”yi daha savuşturdu. Bu esnada toplumun tüm kesimlerine sopa gösterilerek, emperyalist efendilere sadakat sözleri de yinelenmiş oldu.

İKTİDARINDAN MUHALEFETİNE “DARBE SEVİCİLER”

Ortalığı ayağa kaldıran AKP-MHP iktidarı bu “darbe girişiminden” umduğunu bulamadı şimdilik. Görünen o ki, gerici-faşist iktidar önündeki yeni “darbe girişimlerine” bakacak, mağdur edebiyatı ile soslayarak kadro temizliğine girişebileceği, KHK'lar eliyle halihazırda koşturduğu atlarının dizginlerini daha da serbest bırakacağı yeni “lütüfların” yolunu gözleyecek ya da bizzat bunları tertiplemekten geri kalmayacaktır.

Bu “darbe girişiminden” nemalanan, yalnızca AKP-MHP bloku değil elbette. İktidar kadar burjuva muhalefet partileri de bu gündemden “ekmek” yediler. Burjuva muhalefeti emekli amirallerin bildirisine ilişkin sinik ve bir o kadar da burjuva siyasetinin iç yüzünü ortaya seren vasat açıklamalarda bulundular. Sahte gündem olarak niteleyerek üzerinde durmaya gerek görmeyenlerden amirallerin zevzeklik yaptığını söyleyenlere, Kılıçdaroğlu örneğinde olduğu gibi emekçilerin sofralarını diline pelesenk edenlerine kadar burjuva muhalefetin tüm aktörleri sisteme dokunmadan “görüş” belirttiler.

Haliyle daha fazlasına ne burjuva kimlikleri ne de oturdukları koltuklar izin verdi. Böylece bu gündemde de bolca tartışma başlığı ile bolca “zevzeklik” yapıldı. Montrö tartışmalarının yanı sıra, tarih sayfalarının kaydettiği bir gerçeklik olan “darbeyle gelenin darbeyle gittiği” birçok örneği bilen AKP'nin darbeden ne denli korktuğuna, darbe travması yaşadığına dair yorumlar gündemi meşgul etti. Öncesinde CHP'nin Meclis'in içtüzüğünü çiğnediği için Meclis'e darbe yaptığını söylediği AKP “darbeci” iken, bir gün sonra amiraller ve onların arkasındaki CHP “darbeci” oldu. Asıl kimin darbeci

olduğunu sorgulamaya kadar varan bir burjuva siyasi tartışmalar zincirinden geriye kalan ise koca bir gevezelik oldu.

Emekli amirallerin serbest bırakılması ile sular biraz duruldu ve yelkenler yeni tartışmalarla doldurulmak üzere şişirildi. Her renkten düzen temsilcilerinin yeni “darbelerde” buluşmak üzere çıkılan bu yolda yeniden bir araya gelecekleri ise kesin. Çünkü burjuva siyasetinde “darbe” tartışmaları kadar bereketli, tüm burjuva partilerin ekmeğine yağ süren başka bir konu yok. Herkesin darbeci ve aynı zamanda darbe karşıtı olduğu mevcut burjuva siyaset arenasında birlikte daha nice gölge oyunları sergilenecek, “gündemi çarpıtıyorlar” denilerek, daha nice gündemlerin üzerinden el ele atlanacaktır.

İŞÇİ VE EMEKÇİYE SÖZÜN ÖTESİ GEREK

Tüm bu tartışmalar yaşanırken, pandeminin gölgesinde yaşam mücadelesi vermeye çalışan işçi ve emekçilerin beliyiden iyiye büküldü. Erdoğan'ın yoksulluğa bulduğu çözüm, depolarda çürümeye bırakılan patates-soğanların “fakir fukaraya, garip gureba”ya kamyonlara bayraklar asılarak, şovlar eşliğinde dağıtılması idi. Oğlu Bilal Erdoğan ise katıldığı programda “Zekat verilse dünyada fakir

fukara kalmaz” diyerek, zeka ve devlet sınırların ötesine taşan çözüm yöntemini dillendirdi. Sadakalarla kitleleri kendine bağlamak konusunda artık ar damarı çatlamış olan AKP, yoksulluğun baş mimarıdır. Yaklaşık 20 yıllık saltanatının gösterdiği üzere işsizliğe, yoksulluğa ve açlığa herhangi bir çözümü yoktur.

Açlık ve yoksulluğun yanı sıra kadınların kazanılmış haklarına göz dikmekten geri durmayan, pandemi koşullarında çocukları, gençleri ve öğretmenleri ölümün kucağına iterek turizm sektörüne aşı yetiştiren, bürokratları yüksek memurluk kademelerinden iki-üç maaş alırken emeklileri “çift dikiş” yapmakla itham eden AKP iktidarı, toplumun tüm kesimlerine ne gelecek ne de güvence verebilmektedir. Gelecek isteyen, iş isteyen gençler terörist ilan edilmekte, kadınlara “ölün” denmekte, krizin ve pandeminin faturası topyekün işçi ve emekçilere kesilmektedir.

Evet, CHP'nin dediği gibi darbe tartışmaları tam da bu gündemleri unutturmak için AKP'ye can simidi olmaktadır. Kılıçdaroğlu haklı olarak işçinin-emekçinin gündeminin sofrada olduğunu söylemektedir. Ancak söz, tespit, teşhir bir yere kadar işlev görmektedir. Burjuva muhalefetin işlevinin bir boyutu burada son bulmaktadır. Sözün ötesine geçeme-

yenlerin işlevinin diğer boyutu, tam da sustukları yerde başlamaktadır. Onlar da yıllardır iktidarın politikalarına, suçlarına ortak olmaktadır. Madalyonun iki yüzü gibi sistemin bekasını korumakta ve temele harç karmaktadırlar.

SÖZÜN ÖTESİ: BİRLEŞİK, KİTLESEL, MİLTAN MÜCADELE!

Egemenlerin kokuşmuş rejimlerini ayakta tutmak için yalanlara, demagojilere, darbe tezgahlarına daha ne kadar gerek duyacakları, işçi ve emekçilerin, toplumun tüm kesimlerinin birleşik, kitlesel ve militan mücadelesine bağlıdır. Sermaye düzeni denilen bataklık ancak böylesi bir mücadele ile kurutulabilecektir. Zaten bu nedenledir ki, basın açıklamaları gibi en temel demokratik hakların kullanımı bile yasaklanmaya, engellenmeye çalışılmaktadır.

Sözün ötesi; eylemdir, mücadeledir. Sözün ötesi, direniştir. İşçi ve emekçiler, kadınlar, gençler, toplumun en dinamik ve direngen öğeleri üzerlerindeki iktidar baskısına ve burjuva muhalefetin üzerlerine serpmeye çalıştığı ölü toprağa inat güçlerini birleştirmelidir. Adım atmak için, pandeminin ve krizin yükünü omuzlardan atmak için 1 Mayıs, gerici-faşist rejime karşı direnişin filini tutuşturmaya çağırılmaktadır.

“Torba yasa”dan yine sınıfa saldırı çıktı

AKP meclise sunulmak üzere yeni bir “torba yasa” teklifi hazırladı. Diğer adı “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” olan “torba yasa” yakından incelendiğinde görülecektir ki diğer “torba”lar gibi bu da sınıfa yönelik yeni saldırı hedefleri içermektedir.

Torba yasanın içeriğine geçmeden önce, farklı konulardaki kanunların tek seferde oylanarak onaylanması olan “torba yasalar”ın AKP döneminde her yıl artarak Meclis’e gelmesinin sebebinin arka planına bakmak gerekiyor. AKP hükümet olduğu 2002 yılından 2007 yılına kadar sadece 2 torba yasa çıkarırken, sonrasında, özellikle 2015 yılından sonra neredeyse her iki yasadaki biri “torba yasa” olarak çıktı. Binlerce kanun maddesinin yasalaştığı veya değiştiği bu torba yasaların artmasıyla orantılı şekilde, işçi sınıfının kazanılmış haklarının birçoğu gasp edildi. Bu aynı dönemde AKP’nin talan ve rant politikalarına yasal kılıf sağlayan, baskı ve saldırı aygıtlarını alabildiğine tahkim eden düzenlemeler arttı.

Bugün birçok ülkede ve hatta ABD’nin 43 eyaletinde “torba yasa” çıkarmak yasak. İktidarlar için torba yasaların en büyük avantajı, aynı anda birçok yasanın ve maddenin oylanmasının tek bir seferde yapılabilmesi olmasıdır. Böylece, değişen ya da yeni konulan yasalar hakkında mecliste de kamuoyunda da bir tartışma zemininin oluşmasına izin verilmemiş oluyor. Örneğin 2014 yılında çıkan 6552 sayılı torba yasa ile içerisinde iş kanunun da olduğu 49 yasa da 108 madde değiştirildi. Bu sayede, tartışmaların ve tepkilerin oluşmasına fırsat verilmeden birçok kanun değiştirildi.

Şimdi AKP tarafından Meclis’e yeni bir torba yasa sunuluyor.* Torba yasa da beklenildiği gibi birbirinden alakasız birçok konu var. “Torba”da Bankalar Kanunu’nda düzenlemelerden %20 olan kurumlar vergisinin 5 puan yükseltilmesine, hapishanelerde elektronik posta uygulamasından yatırım hizmetlerinden doğan emanet ve alacakların 10 yıl içinde talep ve tahsil edilmemesi durumunda YTM’ye emaneten geçmesine kadar toplamda 17 madde bulunuyor.

Bunlardan öne çıkanlardan biri, köylülerin Tarım Kredi Kooperatifleri kredi-

lerinin yapılandırılmasıdır. Son dönemde kredi borçlarını ödeyemeyen köylülerin tarla, hayvan ve traktörlerine gelen haciz haberleri sıkça basına yansıyor, köylüler aylardır yaptıkları eylemlerle kredilerin ödemesinin 2026’ya kadar ertelenmesini istiyorlardı. Ancak torbadaki ilgili maddeye göre, borcunun üstüne %18’lik yeni bir faizi ve 3 taksit olacak olan ödemenin ilk taksitini 6 ay içinde ödemeyi kabul eden her borçlunun kredi borcu yapılandırılacak. Bu düzenleme köylünün sorununa bir parça derman olmak bir yana, yapılandırma adı altında köylüye yeni bir faiz yükü bindirmekten başka bir şey değildir.

Bunların dışında “torba yasa”nın içinde sınıfa yönelik yeni saldırı hamleleri de yer alıyor. İşçilerin iş göremezlik ödeneğine, yani diğer adıyla rapor parasına sınırlama getirilmesi hedefleniyor. Mevcut haliyle işçinin iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinden kaynaklı işe gelmemesi durumunda, SGK tarafından yapılan ödeme olan iş göremezlik ödeneği, işçinin son 3 aydaki kazancının ortalaması alınarak veriliyor. Ancak “torba yasa”nın geçmesi ile iş göremezlik ödeneği son 12 aydaki gelirin ortalaması alınarak hesaplanacak. Örneğin, asgari ücret (brüt 3.557 TL) alan bir işçinin günlük 120 TL’ye gelirken, hastalandığında, hasta olduğu gün başına ücretin 3’te 2’si, yani 80 TL civarında bir ücret SGK tarafından karşılanıyor. Yasadan sonra ocak, şubat ve mart aylarındaki ücretlerinin ortalaması yerine son 12 ay hesaplanacağı, dolayısıyla yılbaşından önce aldığı asgari ücret de hesaba katılacağı için verilen miktar 65.4 TL’ye düşmüş olacak. SGK

verilerine göre, 2019’da 3 milyon 383 bin 911 çalışan iş göremezlik ödeneği almış. SGK toplamda 27 milyon 680 bin 750 günlük iş göremezlik ödeneği ödemiş. Bu rakamlar üzerinden bakıldığında, yasa geçerse, sadece 20 TL tutarındaki azalmanın bile 553 milyon 615 bin lira daha az para ödeneceği anlamına geldiği görülecektir.

Ayrıca “torba yasa”da, iş göremezliğin verildiği tarihten önceki son 1 yıl içerisinde 180 günden az kısa prim bildirilmiş olanlara yapılacak ödemeye de sınırlama getiriliyor. AKP bu saldırıya gerekçe olarak 3 aylık sahte sigortalıklarla verilen ödemeleri göstermektedir. Ama uygulamanın içeriğine bakıldığında, asıl derdin tüm işçi sınıfının bir hakkını daha tırpanlamak olduğu açıkça görülmektedir.

Torbada sınıfa yönelik öteki bir saldırı hamlesi, İşsizlik Sigortası Fonu’nun sermaye tarafından yeni yollarla yağmalanmasının önünü açacak maddelerle yapılıyor. Burada belirtmek gerekir ki tamamen işçinin işsiz kaldığı durumlarda destek olarak kurulan fonun kurulduğu yıldan beri harcadığı kalemler, fonun hiç de bu amaca hizmet etmediğini gösteriyor. İşsizlik Sigortası Fonu’nun önemli bir bölümü “istihdama teşvik, SGK primi desteği” vb. gibi adlarla sermayeye yağmalatıldı. Yine Hazine tarafından GAP gibi projelere milyonların aktarılması gibi yollarla da sermaye ve devleti tarafından iç edile geldi. Sadece son 4 yılda sermayeye fondan verilen destek 61 milyar TL’dir. İşçilere ödenen rakamlar geçen yıla kadar çok düşük kalırken, pandemi vesilesi ile çıkan Kısa Çalışma Ödeneği ve

Ücretsiz İzin Desteği’ne toplamda yalnızca 44 milyar TL ödeme yapılmıştır. Oysa bu destekler işçinin İşsizlik Fonu’ndan değil, kapitalistlerin kendi ceplerinden ödenmeliydi. Yani işçiye ödenen bu rakamlar da sermayeye farklı bir kazanç kapısı olmuştur. Hatta bu süreçte bazı sermayedarlar işçileri hem çalıştırıp artı değer elde etmiş hem de işçinin ücretini Kısa Çalışma Ödeneği’nden karşılamıştır.

Sınıfa saldırı mahiyetindeki son bir maddeye göre ise nisan-mayıs aylarında yiyecek ve içecek hizmeti sektöründeki işletmelerde çalışanların sosyal güvenlik primleri İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanacak. Böylece fondan sermayeye yeni bir “destek” sağlanmak istenmektedir. Ayrıca işçilere ödenen günlük 47 TL’lik ücretsiz izin ödeneği, 3 TL gibi komik bir artışla aylık 1500 TL sınırlarında tutulmuştur. Sermayeye gelince milyonları akıtmakta sorun görmeyen saray rejiminin, sıra işçiye gelince 3 TL’lik zammı layık görmekte, böylece işçiye biçtiği “değer”i açıkça sergilemektedir.

Tüm bunlara bakıldığında işçi ve emekçilere yönelik kapsamlı saldırıların planlandığı bu “torba yasa”ya karşı mücadelenin önemi kendiliğinden görülecektir. Pandemi döneminde krizin daha da ağırlaşan yükünü hisseden işçi ve emekçiler insanca bir yaşam talebini daha fazla dillendirmeli ve örgütlü mücadeleyi büyütmelidir.

*Torba yasa teklifi 15 Nisan’da Meclis Genel Kurulu’nda kabul edilmeden önce yayımlanan yazıyı içeriği hakkında verdiği bilgi dolayısıyla okurlarımıza sunuyoruz.

AKP'nin yeni gelir kapısı: İşçinin rapor parası

AKP, 2 Nisan 2021 tarihinde TBMM'ye "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" başlığıyla bir yasal değişiklik paketi sundu. İşsizlik Fonu'ndan sermayeye yeni teşviklerin yer aldığı, işçilerin "rapor parası"nın gasp edilmesiyle ilgili düzenlemenin de olduğu yol açan torba yasa 15 Nisan tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi.

Torba yasa, geçmiş yıllardaki gibi, içine yine işçilere yönelik saldırıların da serpiştirildiği düzenlemelerden oluşuyor. Torbanın içindeki saldırılardan birini "rapor parası" konusundaki düzenleme oluşturuyor. İşçiler arasında "rapor parası" olarak bilinen geçici iş göremezlik ödeneğine ilişkin düzenleme işçilerin hastalık, iş kazası, meslek hastalığı ve gebelik dönemlerindeki gelirini azaltmayı amaçlıyor.

Pandemi fırsat bilerek işçilerin ellerindeki hakları tırpanlamaya giderek sermayedarları ihya eden AKP-MHP iktidarı bu yeni kanun teklifi ile işçilerin sosyal güvenlik hakkı olan iş göremezlik ödeneğinde ciddi bir tırpanlamaya gitmeyi amaçlıyor. "Son iki yılda sahte iş göremezlik raporlarından elde edilen haksız kazançlar" söylemi ile devreye sokulan saldırının iç yüzü bu söylem ile çok uyumlu değil. Ne kadar doğru bir sebep olduğundan bağımsız olarak, sahtecilik içeren şahsi bir suç unsuru milyonlarca işçinin sosyal güvenlik hakkının kullanımına kısıtlama getirmenin gerekçesi sayılamaz.

Her zamanki gibi sahte ve yalancı söylemlerin arkasına sığınarak getirilen bu düzenleme ile işçinin hastalık, meslek hastalığı, gebelik öncesi ve sonrası gibi dönemlerde gelir kaybına uğramaması için SGK tarafından işçiye, son 3 aylık gelirinin ortalaması baz alınarak günlük brüt ücretin üçte ikisi oranındaki ödeme, son 12 aylık gelirinin ortalaması baz alınarak yapılmak isteniyor. Bu da işçiye SGK tarafından ödenen miktarda %19-20 civarında düşüşe sebep oluyor. Örneğin şu an günlük brüt asgari ücret 120 lira. Mevcut kanuna göre işçi günlük 80 lira rapor parası alıyorken, teklifin kabul edilmesi durumunda miktar 65 liraya inecek.

Ayrıca yasa teklifi, yapılan ödemelere asgari ücretin iki katı sınırı getiriyor. Yani ücretiniz ne kadar yüksek olursa olsun rapor paranız asgari ücretin iki katını geçmeyecek. Gebelik izinleri için ise son

bir yılda 180 gün prim şartı koyularak, son 180 gün primi olmayanlar gebelik dönemi rapor parası ödemelerinden mahrum bırakılıyor.

SGK verilerine göre 2019 yılında,

toplam 27 milyon 680 bin 750 günlük geçici iş göremezlik ödeneği ödenmiş. Yasa teklifinin önerilen haliyle değişmesi sonucu, SGK günlük ödemelerde 2019 rakamlarına göre 5 milyon 536 bin 150 lira kazanca geçmiş, işçilerden çalmış olacak.

Asılsız söylem ve iddialarla zararlarından bahsedenlerin maksatları, torba kanun teklifinin içeriği incelendiğinde görüldüğü gibi, işçilerin ellerindeki kısıntı düzeyindeki haklarına el koymaktır. SGK'nın "zarar"ını tartışma konusu yapanlar saraylarındaki gereksiz şatafatı, binlerce lüks araçtan oluşan makam arabalarını, bürokratların 3-5 yerden aldıkları binlerce liralık maaşları, Varlık Fonu'na devredilerek bilinçli şekilde zarar ettirdikleri KİT'leri, Merkez Bankası'nın kasalarından kuş olup uçan 128 milyar doları tartışma konusu dahi etmiyorlar.

Ortada zarar hesabı değil, AKP'nin işçiler üzerinden yeni bir kazanç hesabı vardır. İktidar erittiği fonların yanı sıra kendisine yeni gelir kapıları aramaktadır. İktidardakiler bunu da mensubu oldukları sermayedarlar üzerinden değil, işçiler üzerinden yapmaya çalışıyorlar. İşçilerin ne kadar geliri yahut hakkı varsa hepsine çöreklenerek, parçası oldukları krizi aşmaya, hatta fırsata çevirmeye çalışıyorlar.

Yeni saldırılar "torba"yla Meclis'ten geçti

İşsizlik Fonu'ndan sermayeye yeni teşviklerin yer aldığı, işçilerin "rapor parası"nın gasp edilmesiyle ilgili düzenlemenin de olduğu yol açan torba yasa TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi.

"Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" adı altında sunulan torba yasa, AKP tarafından Meclis'e sunulmuştu.

Ayrıca Genel Kurul'daki görüşmeler

sırasında, yine AKP tarafından verilen teklifle torba yasada yer alan ücretsiz izin saldırısının kapsamı genişletildi. Yiyecek, içecek hizmeti sektörünün yanı sıra, kaplıcalar, internet kafeler, güzellik salonları, düğün salonları, spor tesisleri de saldırı kapsamına alındı. Ücretsiz izin saldırısının hayata geçeceği bu sektörlerde, işçiler günlük 50 TL'lik „destekle“ sefalet koşullarına mahkum edilecek.

AKP'nin hamurunda yağma var

Hastanesi bu yöntemle inşa edildi.

Devlet, yapım ve işletmesini özel sektörün üstlendiği bu projelere, araç geçiş, hasta ve yolcu garantisi verdi. Bunların bedelleri bazı projelerde dolar, bazılarında avro kuru üzerinden belirlendi. Araç geçiş sayısı garanti sınırının altında kaldığı durumunda aradaki fark bütçeden ödeniyor.

Dünya ölçeğinde de kamudan en fazla iş alan şirketlere bir yandan vergi indirimleri uygulanırken, diğer yandan yasalar talana göre şekillendiriliyor. Yap-işlet-devret modeliyle yapılan ihalelerle ilgili kanuna geçici bir madde

eklenerek Kanal İstanbul'a devlet garantisi verilmesi bunun son örneği oldu. Kamu-özel işbirliği (KÖİ) projeleri sayesinde inşaat başta olmak üzere çeşitli sektörlerde devasa boyutlarda sağlanan birikim, şirketlerin servetini katladı.

İktidarın "mega" projelerinin tek sonucu işçi ve emekçilerin sırtına yüklenen ek vergiler, kamu kaynaklarının şirketlere aktarılması değil, aynı zamanda doğanın fütursuzca katledilmesi, tarım arazilerinin tahribatıdır. Ormanların, adaların, koyların yandaş sermayeye peşkeş çekilerek talan edilmesi doğal afetlerin de önünü açmaktadır.

Rant, talan ve yağma AKP ile başlamadı ama onunla devasa boyutlara ulaştı. Gölgesini satmadığı ağacı kesmek kapitalizmin bilindik yasadır ve bunun AKP bunun en azgın temsilcisi olduğunu sürekli ispatladı. AKP'nin yandaş şirketleri bu yağma ile büyüdü. Rant ve talan üzerine kurulu AKP iktidarı pandemi süreci boyunca da yandaş müteahhitlere köprüler, havaalanları, hastaneler, tüneller için "güvence paraları" ödemeye devam etti. Krizin ve pandeminin faturasını işçi ve emekçilerin sırtına yükleyerek, işçi ve emekçilerin geçmediği köprülere, otoyollara, gidemediği hastanelere yine işçi ve emekçilerin ceplerinden milyarlarca lira para ödenmeye devam ediliyor.

K. DÜŞGÖR

Bir yılı aşkındır süren pandemi en çok işçi ve emekçileri etkiledi. Bu süreçte işten çıkarma yasağına rağmen resmi rakamlara göre 4 milyon 236 bin kişi işsiz kaldı. Kısa çalışma ödeneğine mahkum edilen milyonlar açlık ve ölüm ikilemine hapsedildi. Temel gıda maddelerinden doğalgaz ve elektriğe kadar pek çok kaleme gelen zamlarla yoksulluk derinleşti. Bu dönemde işçi ve emekçilere bütçe ayırmayan iktidar kesenin ağzını patronlara ve yandaş şirketlere sonuna dek açtı.

Yap-işlet-devret modeliyle yandaş sermayeye alan açıldı. Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve Kuzey Çevre Otoyolu, Osmangazi Köprüsü ve Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu, Avrasya Tüneli, Ankara Garı, Yeni Havalimanı, Başakşehir Şehir

BDSP'den etkinlik:

“Pandemi, yasaklar, 1 Mayıs”

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'a sayılı günler kala Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu (BDSP) canlı yayın etkinliği düzenledi.

“Pandemi, yasaklar, 1 Mayıs” başlığı ile gerçekleşen etkinliğe meslek hastalıkları konusunda çalışmaları olan Prof. Dr. Zeki Kılıçaslan ve BDSP temsilcisi katıldı.

“KİSMİ KAPANMALARLA SALGINDA FELAKET YAŞANIYOR”

İlk olarak söz alan Prof. Dr. Zeki Kılıçaslan salgın sürecini değerlendirerek şunları ifade etti:

“Türkiye pandemide dünya rekorları kırıyor. Yanlış politikalar sonucu buraya gelindi. Bilim çevreleri dikkate alınmadı. Bu süreç kötü bir yönetiminin nasıl bütün halk sağlığını tehdit ettiğini bir kez daha gösterdi. 145 milyar lira ile 4 haftalık tam kapanma sağlanabilirdi. Ancak bu yapılmadı ve halen sürünüyor.

“Virüsün eşitlikçi olduğu söylenmişti. Ancak çocukluk çağından beri beslenme, çalışma koşullarının boyutu, yaşam koşulları insanların eşitliğini ortadan kaldırdığı için virüs eşitlikçi değil. Gerekenler yapılmadığı için salgının tepesindeyiz. Gereken zamanda radikal önlemler alınmadığı için salgın sürüncemede kaldı. Kısmi kapanmalarla alınan önlemlerle şu an felaket yaşanıyor.

“Sendikaların yaptığı çalışmalara ba-

kıldığında işçilerin ölüm ve hastalanma riski en az sağlık çalışanları kadar fazla. Belli önlemler alınmadığı ve tam kapanma sağlanmadığı için yüzlerce işçi öldü.”

Yaygın aşılamanın para ve aşı olmadığı için yapılmadığına değinen Kılıçaslan, halk sağlığı sorunlarının da hastanede değil, sahada çözüleceğinin altını çizdi.

“ÖNLEMLER TOPLUMSAL MUHALEFETİ DİZGİNLEMENİN ARACI OLUYOR”

Ardından söz alan Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu temsilcisi pandemiye bir yılın geride kaldığını hatırlatarak şunları ifade etti:

“Pandeminin ilk günleri itibarıyla bir dizi sorunla işçi ve emekçiler karşı karşıya kaldı. Fabrikalar, pandeminin merkezi haline dönüştü. Baskı ve korku ortamı yaratıldı ve iktidar bu korkudan faydalanarak ekonomik krizle birlikte pandeminin de faturasının işçi ve emekçilerin sırtına yükledi. Kod 29, ücretsiz izin, uzun çalışma saatleri gibi saldırılar hayata geçirildi. T. Erdoğan da bunu bir toplantıda itiraf etti. Hiçbir önlem alınmadan dayatılan çalışma koşulları ile sermayedarların kârları büyüdü. Pandemi döneminde işçi sınıfı yeni bir yıkımla, sosyal, ekonomik, kültürel, siyasal yıkımla karşı karşıya kaldı. Muhalefetin de parçası olduğu sermaye, bir blok olarak işçi sınıfının karşısında yer aldı.”

BDSP temsilcisi, sermaye cephesinin karşısında işçi sınıfının kendi yaşam ve çalışma koşullarını düzeltebilmesi için mücadeleyi yükseltmesinin önemine vurgu yaptı.

Saldırlara karşı direnişlerin önemine dikkat çeken BDSP Temsilcisi, işçilerin mücadelesini dizginleyen sendikal bürokrasiye işaret ederek şunları ifade etti:

“Konfederasyonların kısa çalışma ödeneği uygulaması devam etsin demesi utanç vericidir. İşçi sınıfının öz güçlerine ve taban inisiyatiflerine dayalı örgütsel mekanizmalar olmalı. Bu sağlandığı sürece işçi sınıfını kontrol altına alan her türlü mekanizma dağıtılabilir.”

Tam kapanma konusuna da değinen BDSP temsilcisi önlemlerin amacına da şu ifadeleri kullandı:

“İktidarın aldığı önlemlerin pandemiye karşı olmadığını biliyoruz. Alınan önlemler tamamen göstermelik ve toplumsal muhalefeti dizginlemenin bir aracı olarak kullanılıyor. İşçi sınıfının sağlığını gözetken önlemlerin alınması için sokağı örgütlemeli ve sesimizi duyurmalıyız. Tüm çalışanlara ücretli izin için 1 Mayıs'ta sokağa çıkmalıyız.”

2021 1 MAYIS'I

Kılıçaslan 2021 1 Mayıs'ına dair “İşçi sınıfı olarak güçlü bir siyaset inşa etmeliyiz. Sağlığımız ve geleceğimiz için bunu yapmak zorundayız” dedi. BDSP temsilcisi ise keyfi yasakların altını çizerek, “Tam kapanma ve ücretli izin için sokağa çıkmak zorundayız. Gerekli önlemleri alarak en kitlesel 1 Mayıs'ı örgütlemeliyiz” dedi.

Kadınların, gençliğin, Kürt halkının, çevrecilerin, küçük esnafın tüm korkulara ve baskıya karşı sokakta mücadele ettiğine işaret eden BDSP temsilcisi “Siyasal sınıf bilincini işçilere taşımak zorundayız. Sınıfı daha güçlü ve birleşik bir biçimde hareket etmeye çağırarak olan bizleriz. Birleşik mücadele zeminlerini güçlendirmek zorundayız. 1 Mayıs Platformu, direnişçilerin ortak platformu bu sorunlara karşı tek, birleşik ve kitlesel bir tepki ortaya koyacak” dedi.

İktidarın 1 Mayıs ve Taksim korkusuna değinen BDSP temsilcisi “Tek adam rejiminin korkularını gerçeğe çevireceğiz. 1 Mayıs'ta birleşik, kitlesel ve yasakları tanımayan şekilde de sokaklarda olacağız” dedi.

Direnen işçilerden 1 Mayıs programı

Milyonlarca işçi ve emekçiyi ilgilendiren saldırılar devreye sokuldu. Bu saldırıların başında ücretsiz izin, Kod 29 ve sendikal örgütlenmeye dönük saldırılar geliyor.

Bizler de bu saldırılara karşı sınıfımız adına direnişe geçtik. Biliyoruz ki öne çıkardığımız talepler tüm işçi ve emekçilerin talepleridir. Bunun için 1 Mayıs'ın ön sürecine ve gününe bu taleplerin damgasını vurması gerektiğini düşünüyoruz. Bu taleplerin kazanması için tüm sendikaların, işçi örgütlerinin, demokratik kitlenin, gençlerin ve kadınların haklarımız ve geleceğimiz için birleşik mücadeleyi büyütmesi gerektiğini düşün-

nuyoruz.

Bizler direnenlerin bir araya gelmesinin önemli olduğunu biliyoruz. Bir araya gelerek attığımız adımla taleplerimiz uğruna verdiğimiz mücadelelerimizi ortak zeminde buluşturuyoruz. Böylece daha güçlü olacağız. Direnişlerimiz daha güçlenecek, sınıfımıza karşı hayata geçirilen saldırılar karşısında birlikte durma imkânlarımız artacaktır, mücadelelerimiz daha görünür olacaktır.

Direnenler olarak birlikte aldığımız ortak kararlar doğrultusunda bir program oluşturduk.

1 Mayıs'a giderken attığımız bu adımla güçlendirmek için tüm mücadelecileri

güçleri davet ediyoruz!..

EYLEM PROGRAMI:

Direnişçiler buluşuyor!

17 Nisan Cumartesi 20:30'da Canlı yayın etkinliği

Direnişçilerden basın açıklaması

21 Nisan Çarşamba 12:00 Bakırköy Özgürlük Meydanı

Direnişçiler direnenlerin yanında!

26 Nisan 15:00'de Bayrampaşa Belediye Direnişçilerini,

27 Nisan 15:30'da Sinbo Direnişçisini,

17:00'de SML Direnişçilerini ve 29 Nisan 12:00'de Bakırköy Belediye

Direnişçilerini hep birlikte ziyaret edeceğiz.”

Direnişte olan işçiler 1 Mayıs programını açıkladı. Sinbo direnişçisi, SML Etiket direnişçileri, Bakırköy Belediyesi direnişçileri, Bayrampaşa Belediyesi direnişçileri, Tur Assist direnişçisi bir araya gelerek “Direnişçiler olarak 1 Mayıs'a hazırlanıyoruz!” dedi.

“Sınıfımızın taleplerinin damgasını vurduğu 1 Mayıs için direnen işçiler olarak bir araya geldik” denilen açıklamada canlı yayın etkinlikleri ve direniş ziyaret programı duyuruldu. Direnen işçilerin çağrısı şu şekilde:

“DİRENİŞÇİLER OLARAK 1 MAYIS'A HAZIRLANIYORUZ!”

Sınıfımızın taleplerinin damgasını vurduğu 1 Mayıs için direnen işçiler olarak bir araya geldik.

Keyfi yasaklara, polis saldırılarına, gözaltılara rağmen...

İşçiler haklarından vazgeçmiyor Direnişler sürüyor!

SINBO DİRENİŞİNE POLİS SALDIRISI VE GÖZALTI

Sinbo'da Kod-29'la işten çıkarılan Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) üyesi Dilbent Türker'in direnişinin 82. gününde 16 Nisan'da koronavi-rüs nedeniyle valilik yasaklarını bahane eden polis çadır kurulmasını engellemek istedi. Direnişçiler fabrika önünde seslenişlerine devam etti ve bir süre sonra gözaltına alındı.

Gözaltı saldırısını takip eden saatlerde SML Etiket direnişçileri, TOMİS temsilcisi ve Devrimci Gençlik Birliği Sinbo önüne giderek vardiya çıkışında işçilere seslendi. Yapılan konuşmalarda sendikalaşan işçilere dönük saldırılar teşhir edilerek şunlar ifade edildi:

"İstanbul Valiliği'nin yasakları gerekçe gösterilerek direniş çadırı kurulmasına engel olundu, arkadaşlarımız gözaltına alındı. Bugün fabrikalarda 50 milyonu aşkın işçinin aynı havayı solumasına ses çıkarmayanlar, burada haklı mücadelemizi engellemeye çalışıyorlar. Kod 29 yasası kalkana kadar direnişimizi sürdürüreceğiz. Direne direne kazanacağız!"

Sinbo'da yaşanan hukuksuzlukların teşhir edildiği konuşmada *"Keyfi yasakları tanımıyoruz. Patronların çıkarlarını korumak için alınmış kararları tanımıyoruz. İstanbul Valiliği pandemiye önlemek istiyorsa Kod 29'u yasaklasın"* denildi. İşçilere sendikal haklara sahip çıkma ve birlik olma çağrısı yapıldı. Fabrika önünde yapılan seslenişin ardından desteğe gelenler de gözaltına alındılar. Akşam saatlerinde tüm gözaltılar serbest bırakıldı.

SML ETİKET'TE SALDIRI TEHDİDİ

Aynı gün SML Etiket önünde direniş çadırı kurulması da polis tarafından engellenmek istendi. Direnişin 73. gününde sivil polislerin gözaltı tehdidinde bulunduğu beliren DEV TEKSTİL temsilcisi şu çağrışı yaptı:

"Bu durumun tamamen keyfi olduğunu, fabrikalarda üretimin devam ettiğini ifade ettik. Çadırımızı kaldırmayacağımızı, mücadelemizin hiçbir şekilde engellenemeyeceğini söyledik. Patronlar ve sermaye işçi sınıfına dönük saldırılarını her geçen gün artırırken işçi ve emekçiler haklarına sahip çıkıyor ve Kod 29'dan işten atılıyor. İktidar bunlara dönük hiç-

bir önlem almazken, çadırımızı kuramayacağımızı söylüyor. Her türlü saldırıya rağmen çadırımızı sahipleneceğiz, dostlarımızı da dayanışmaya bekliyoruz. Mücadele etmekten vazgeçmeyeceğiz, her türlü saldırıya karşı direneceğiz!"

Direnişçiler de keyfi yasağa ve engelleme girişimine değinerek şunları belirtti: *"Bizler SML Etiket üretime devam ettiği sürece burada çadır kurmaya devam edeceğiz. Hiçbir şekilde kimse bizim burada çadır kurmamıza engel olamayacak. Bugün biz işçilere direnişçilere saldırı sadece SML, Sinbo, Migros, PTT değil tüm işçi sınıfına yönelik saldırıdır."*

Vardiya çıkışında işçi kardeşlerine seslenen direnişçiler, baskı ve engellemeyi teşhir ederek işe geri dönene kadar direnişlerini sürdüreceklerini vurguladı.

DEV TEKSTİL temsilcisi Okan Karaçam şunları ifade etti:

"Pandemi koşullarında hiçbir önlem alınmadan çalıştırıldık, ölüme terkedildik. Şimdi de İstanbul Valiliği, İstanbul genelinde eylem ve etkinlik yasağı aldığını söylüyor. Biz çadırımızı kaldırmamızı söyleyen polisler sonuna kadar direneceğimizi söyledik. İşçiler korunmak isteniyorsa önce fabrikalar duracak, işçilere ücretli izin verilecek."

1 Mayıs'ın da benzer şekilde yasaklanmaya çalışıldığına dikkat çekilerek *"Biz işçi ve emekçiler buna engel olmalıyız. 1 Mayıs'ta alanlarda olmalı, taleplerimizi sahiplenmeliyiz"* denildi.

PTT DİRENİŞİNDE 110 GÜN GERİDE KALDI

Kod 29'la işten atılan PTT işçileri, direnişlerinin 110. gününde İstanbul PTT Başmüdürlüğü önünde eylem yaptı. SGK İstanbul İl Müdürlüğü önünde önceki günlerde yapmak istedikleri eylemlerde polisin saldırısıyla karşılaşarak gözaltına alınan PTT-Sen üyesi işçiler, 16 Nisan'da Sirkeci'deki PTT Başmüdürlüğü önünde eylemlerini sürdürdü.

Açıklamada işçiler *"Eylemlerini direnişin sürdüğü her ilde PTT Başmüdürlükleri önüne taşıyacaklarını"* belirttiler. PTT'de tek yetkili sendikanın PTT-Sen olduğu vurgulanan açıklamada, *"Taşeron işçi kardeşlerimize sözümüzdür, karışımıza kim çıkarsa çıksın haklarımızı söke söke alacağız ve Toplu Sözleşmelerimizi alacağız"* denildi.

MİGROS DİRENİŞİNDE 100 GÜN GERİDE KALDI

Kod-29 ile işten atılan Migros depo işçilerinin direnişi 100. gününde de polisin saldırısıyla karşılaştı. 14 Nisan'da işçilerin, Migros patronu Tuncay Özilhan'ın Beykoz'daki villası önünde yapmak istediği eylemde DGD-SEN üyesi işçiler gözaltına alındı. Eylem öncesi polis ile görüşen DGD-SEN Başkanı Murat Bostancı şunları ifade etti: *"Bu kanunlar, yasalar Tuncay Özilhan'a farklı, işçilere farklı mı işliyor. Jet hızıyla dün 15 gün tekrar buraya bir yasak geldi. Peki bu yasalar işçilerin tazinatlarını almak için neden işletilmiyor. beykoz Kaymakamı neden gelip işçilere dair bir adım atmıyor."*

"İşçiler burada Özilhan nerede", "Direne direne kazanacağız" sloganları atan işçiler gözaltına alındı.

BAYRAMPAŞA BELEDİYE İŞÇİLERİNE POLİS ENGELİ

AKP'li Bayrampaşa Belediyesi'nde Kod-29 ile işten çıkartılan işçilerin 16 Nisan'da yapacakları eylem polis tarafından pandemi bahanesiyle engellendi.

Kod-29 ile işten atılan işçiler, hakları için belediye önünde olduklarını ve eylemlerine izin verilmediğini ifade ettiler.

Bayrampaşa Belediyesi işçileri 30 yıldır haklarını alamıyor. İşçiler 2018 yılında imzalanan sözleşmeye uyularak haklarının verilmesini ve işten atılan arkadaşlarının işe geri alınmasını talep ediyor.

KAYI İNŞAAT İŞÇİLERİ ADLİYE ÖNÜNDE

İnşaat-Sen üyesi Kayı İnşaat işçileri alacaklarının ödenmesi talebiyle eylemlerini sürdürüyordu. İşçilerin 2 yıllık alacaklarını ödemeyen patron Coşkun Yılmaz konkordato ilan etti. Davalarının görüleceği Anadolu Adliyesi önünde eylem yapan Kayı İnşaat işçileri *"öncelik işçilere"* dedi.

Yapılan konuşmalarda İstanbul Valiliği'nin 1 aylık eylem ve etkinlik yasağına değinilerek şu soru soruldu: *"İşçiler fabrikalarda, şantiyelerde, atölyelerde burun buruna çalışıyorlar. Valiliğin yasakları bir tek işçiler haklarını arayınca mı işliyor? İşçilerin hakları yenirken, valiler, bakanlar nerede?"*

Söz alan işçiler *"Bankalar geri çekil-*

sin, öncelik işçilere verilsin. Sonuç alana kadar bu işin peşini bırakmayacağız" dedi. *"Direne direne kazanacağız"* sloganları atılarak basın açıklaması sona erdi.

BAKIRKÖY BELEDİYESİ'NDE 19. EYLEM

Bakırköy Belediyesi'nde, toplu iş sözleşmesi (TİS) hakkı başta olmak üzere gasp edilen haklarını geri alabilmek için işçilerin eylemleri devam ediyor. DİSK/Genel-İş İstanbul Avrupa Yakası 2 Nolu Şube üyesi işçiler, salı ve perşembe günleri gerçekleştirdikleri eylemin 19.'sunu 14 Nisan'da yaptı.

Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda yapılan eylemde okunan metinde, yapılmayan TİS üzerine şu ifadeler kullanıldı: *"Bakırköy Belediye Yönetimi 2018 Nisan ayından bu yana, şirket değişikliğine gitmiş ve bu yapılan şirket değişikliğine karşı sendikamız DİSK Genel-İş, her durum da Çalışma Bakanlığı'ndan yetki tespiti almıştır. Alınan yetki tespitlerine her defasında itirazını sürdüren belediye yönetimi, geçen 3 yılda tüm girişimlerimize rağmen toplu sözleşme yapmamak için süreci uzatmıştır."*

BEL KARPER'DE KAZANIM

Fransız sermayesi Bel Group'a bağlı, Çorlu'da bulunan Bel Karper fabrikasındaki işçilerin Kod-29 ve sözleşme hakkı için başlattıkları direnişi sürüyor. Tek Gıda-İş Sendikası'na üyelikleri sonrası önce içerideki baştemsilcinin Kod 29'tan atılması, 11 işçinin ücretsiz izne gönderilmesi sonrası direniş başlamıştı.

Yetkiyi yıllar süren davalar sonucu kazanan Tek Gıda-İş ile masaya oturmayı kabul etmeyen Bel Karper'in Türkiye'deki yetkilileri, Tek Gıda-İş'in üyesi oldukları, uluslararası sendikaların Fransa'daki yetkililerle görüşmeleri sonucu ve direnişin etkisi ile işçilere dayatılan ücretsiz izin sürelerini uzatmaktan vazgeçtiler. 12 Nisan'da 11 işçi parça parça işe geri alındı fakat Kod-29 maddesiyle işten atılan baştemsilci işe geri alınmadı.

Direnişine devam eden Tek Gıda-İş baştemsilcisi, toplu sözleşme imzalanmadan, sendika tanınmadan ve kendisi de işe geri alınmadan direnişi bırakmayacaklarını vurguladı.

Sendikalara, devrimci ilerici kurumlara, muhalefet partilerine açık çağrımızdır!

Suçlu kim?

Sinbo ve SML direnişleri bugün polis saldırısıyla karşı karşıya kaldı. Saldırlara gerekçe olarak ise Valilik ve Kaymakamlık kararı gösterildi. 25/2'ye (Kod29), ücretsiz izne, yani işçi sınıfına dönük hak gasplarına karşı direnenlere saldırının gerekçesi ise Anayasa'dan, yasalardan doğan haklarını aramaları, patronların talimatıyla iktidarın valilere, kaymakamlara verdiği keyfi yasaklara karşı durmalarıdır. Burada suçlu kim?

SALDIRI İŞÇİ SINIFININ EMEK, ONUR GELECEK MÜCADELESİDİR!

Saldırının amacı açıktır: İşçi sınıfına ve topluma dayatılan yıkıma karşı hak ve onur mücadelesi verenleri engellemek, öncülerini şahsında işçilere gözdağı ve korku yaymaktır. Bunun için azgınca saldırıyorlar. Başka bir nedeni de yok! İktidar sahipleri de çok iyi biliyor ki işçi sınıfına dayatılan kölelik koşullarına karşı derin bir öfke birikiyor. 1 Mayıs'ın öngünlerinde bu öfke daha da derinleşiyor ve sınıfın tepkisini örgütlü biçimde ortaya koymasının zemini güçleniyor. Bu zemini öncü işçilerin mücadelesi daha da güçlendiriyor. Sermaye ve hizmetindeki iktidar bunu gördüğü için sermayenin çıkarları ve istekleri doğrultusunda keyfi saldırılarını devreye sokuyor. İşçi sınıfının direnişlerine yapılan saldırının arkasında bunlar var...

PEKİ, KİMLER SUÇLU?

Bunca keyfiliklerin arkasındaki asıl suçlular hak arayan işçiler değil, sermaye sınıfı ve onların bir dediğini ikiletmeyen iktidar, haklı ve onurlu direnişçilere azgınca saldıran kolluk kuvvetleridir. Bu saldırılar devletin bütün kurumlarıyla patronların hizmetinde olduğunu gösteriyor.

Sinbo ve SML sermayedarları da diğer patronlar gibi direnişleri kırmak için uzun zamandır saldırı hazırlığı hesapları yapıyorlardı. Sinbo yönetimi ve uşakları aracılığı ile fabrika içinde "Süleyman Soyulu ile görüşüyoruz", «gereğini yaptıracağız» vb. söylemleri yayılıyordu.

Bu söylentilerin üzerine Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Sinbo yönetimini özel olarak ziyaret ederek bir dizi görüşme gerçekleştirdi. "Bu ülkenin" bakanı direniş çadırının önünden geçerken sivil polisler bu ülkenin vatan-

Artık "benden olmayan ne hali varsa görsün" tutumundan vazgeçmenizin zamanı değil mi? Değilse ne zaman? Unutmayın, var olan direnişler Türkiye işçi sınıfının DİSK'in, KESK'in mücadele değerlerini temsil ediyorlar ve geleceğe taşıyorlar. Sizlere açık çağrımızdır. Patronların talimatlarıyla hareket eden iktidarın keyfi yasaklarına karşı, gelin Pazartesi günü direniş çadırımızı birlikte kuralım! Bu adımı atarak sizler de 1 Mayıs'a getirilmek istenen keyfi yasaklar başta olmak üzere tüm keyfiliklere karşı direnenlerle mücadele yoldaşlığı yapın...

daşı olan ve haklı talepleri için mücadele eden direnişçilerin etrafını sardılar. Bu tutum bile bakanların işçi ve emekçilerin değil sermaye sahiplerinin bakanı olduğunu gösteriyor.

Aynı zamanda valililer, kaymakamlar Migros'ta olduğu gibi patronların özel talimatıyla direnen işçiler eylem yapmasınlar diye sokak sokak, kapı önü yasakları koyarak keyfilikte sınır tanımayan kararların altına imza atıldılar.

SML yönetiminin de bu saldırılarda payı olduğu açık. Hafta başında DEV TEKSTİL'e bir an önce sorunun çözülmesini istediklerine dair görüşme daveti göndererek direnişçilerin taleplerini aldılar. Taleplerin başında işe iade geliyordu. İşe iade başta olmak üzere direnişçilerin taleplerini kabul eden SML yönetimi nedense, saldırılardan bir gün önce kararından vazgeçtiğini bildirdi. Anlaşıyor ki SML yönetimi de devletin saldırısını garantiye almış olacak ki direnişçilerin taleplerini karşılamaktan vazgeçti. Aynı zamanda fabrika içinde "dışardakiler anlaşmak istemiyor", "DİSK Tekstil'le sözleşme yapıyoruz. Onlarda dışardakilerin içeri girmesini istemiyor, onları bozgun-

cu olarak görüyorlar" gibi söylemleri de uşakları aracılığı ile fabrikada yaymaya, direnenleri karalamaya başladılar.

Bu yaşananlar kimlerin suçlu olduğunu gösteriyor. Suçlular; işçilerin haklı ve meşru taleplerini bastırmak isteyen sermaye sahipleri ve onların bir dediğini ikiletmeyen iktidardır. Devletin bütün kurumları da sermaye sahiplerinin emir eri gibi davranarak tetikçilik yapmaktadırlar. Bir de ehlileşmiş sendikacılara pandemi koşullarında hayata geçirilen göstermelik önlemleri meşrulaştıran, açıktan ya da dolaylı yollarla direnenleri karalayan açıklamalar yaptırarak ellerini güçlendirmeye, işledikleri suça meşruiyet kazandırmaya çalışmaktadırlar.

KEYFİ SALDIRILAR, SINIFIMIZ ADINA YÜRÜTTÜĞÜMÜZ HAKLI DİRENİŞLERİMİZİ ENGELLEYEMEYECEK!

Sinbo ve SML'de karşı karşıya kaldığımız saldırılar karşısında direnişlerimizi güçlendirerek sürdüreceğiz. Sinbo'da yaşanan saldırının ardından Sinbo önünde her gün yapılan sesleniş polis ablukasına

rağmen TOMİS yöneticileri, SML direnişçileri, desteğe gelen DGB ve BDSP'liler tarafından gerçekleştirildi. Seslenişin belli bir aşamasından sonra polis yine azgınca saldırarak fabrika önünde direniş iradesini sürdürenleri gözaltına aldı. Gün içerisinde 14 kişi azgın saldırı ile gözaltına alındı. Sermaye ve hizmetindekiler ne kadar saldırırsa saldırırsın, 1 Mayıs öngünlerinde hayata geçirilen keyfi yasakları tanımayacağız, direnişimizi sürdüreceğiz.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne (TMMOB) açık çağrımızdır!

Migros'ta, PTT'de, Sinbo'da, SML'de hayata geçirilen saldırılar tüm işçi sınıfına dönük saldırılardır. Torba yasa ile işçi ve emekçilerin haklarını gasp edenlere, göstermelik "önlemlerle" fabrikaları korona merkezlerine çevirenlere, sendikal hakları keyfi biçimde askıya alanlara, anayasayı, yasaları takmayanlara karşı yürütülen direnişleri ve yükselttikleri haklı ve meşru istemleri daha ne kadar görmezden geleceksiniz. Sizlerin varlık

nedeni olan saldırılar hayata geçiyor. Bunlara karşı direnenleri sahiplenecek misiniz? Yoksa hala aynı "görmedim, duymadım, bilmiyorum" tutumunu sürdürerek kendi varlık nedenlerinizin zemininin parça parça dinamitlenmesine seyirci kalmaya devam mı edeceksiniz?

Artık "benden olmayan ne hali varsa görsün" tutumundan vazgeçmenizin zamanı değil mi? Değilse ne zaman? Unutmayın var olan direnişler Türkiye işçi sınıfının DİSK'in, KESK'in mücadele değerlerini temsil ediyorlar ve geleceğe taşıyorlar. Greif Direnişi karşısında sergilediğiniz uğursuz rolünüzü artık bir kenara bırakın, misyonunuza uygun davranın ya da "kepenkleri kapayın"...

Sizlere açık çağrımızdır. Patronların talimatlarıyla hareket eden iktidarın keyfi yasaklarına karşı gelin Pazartesi günü direniş çadırımızı birlikte kuralım! Bu adımı atarak sizler de 1 Mayıs'a getirilmek istenen keyfi yasaklar başta olmak üzere tüm keyfiliklere karşı direnenlerle mücadele yoldaşlığı yapın...

DEVİRİMCİ VE İLERİCİ KURUMLARA AÇIK ÇAĞRIMIZDIR!

İşçi sınıfın ve toplumun karşı karşıya kaldığı saldırılara karşı mücadele eden bir dizi ilerici kurum direnişimize desteklerini sunuyorlar. Ne yazık ki bir dizi kurum başta Sinbo ve SML direnişi olmak üzere direnişleri görmezden geliyorlar. Bunların başında Emek Partisi, Türkiye Komünist Partisi (TKP), Türkiye Komünist Hareketi (TKH), Devrimci İşçi Partisi (DİP), Sosyalist Emekçiler Partisi (SEP) gibi partiler geliyor. Açıklamalarında, yayınlarında, söylemlerinde direnenlerin dillendirdiği ve uğruna her türlü saldırıyı göze aldıkları talepleri dillendiriyorlar. Direnenlerin sınıfları adına ortaya koydukları direnişlere ne yayınlarında yer veriyorlar, ne de destek sunuyorlar. Bu tutum ilerici iddialar taşıyan hiçbir partiye ve kuruma yakışmaz. Yukarıda ifade ettiğimiz dostlarımıza ve tüm devrimci ilerici güçlere dayanışmayı büyütme ve Pazartesi günü direniş çadırını birlikte kurma çağrısı yapıyoruz.

CHP BAŞTA OLMAK ÜZERE MUHALEFET PARTİLERİNE AÇIK ÇAĞRIMIZDIR!

Her gün esnaf ve küçük üretici çiftçilerin sorunlarını işliyorsunuz, meclis gruplarınıza taşıyorsunuz. İşçi sınıfının baskılandığı, yıkıma uğratıldığı koşullarda esnafın, çiftçinin yıkıma uğraması kaçınılmazdır. Bu gerçeği sizler de fazlaca biliyorsunuz. Neden esnaflara, çiftçilere yaptığınız ziyaretlerin bir tanesini de hakları için direnen işçilere yapmıyorsunuz? Neden fabrika önlerine gidip işçileri de dinlemiyorsunuz? Bunu yapmadığınız

müddetçe iktidarın toplumu sürüklediği yıkıma karşı attığınız adımlarınız, söylemleriniz iktidarın pandemi önlemleri gibi göstermelik olmanın ötesine geçmeyecektir.

İşçi ve emekçileri işsizlik rakamları açıklarken görmekten vazgeçin. İşçi sınıfı rakamlardan ibaret değildir. Canlı ve kanlı olduğu gibi tüm zenginlikleri yaratandır. Sizlerin de bir kısmını temsil ettiğiniz sermayedarların zenginliklerini işçiler fabrikalarda hayatlarını ortaya koyarak üretiyorlar. Tutumlarınız bir kere daha göstermiştir ki sizin için de asıl olan temsil ettiğiniz sermaye çevrelerinin çıkarıdır.

Sizler, AKP iktidarının toplumu uğratığı yıkıma karşı samimi bir duruş içerisinde olmak istiyorsanız direnen işçilerin yanında, Anayasayı, yasaları hiçe sayarak saldıranların karşısında olmalısınız. Şimdiye kadar çok sayıda CHP milletvekili, yöneticisi direnişçileri arayarak "biz direniş çadırınıza ziyarete gelmeye çalışacağız. Gelemesek de Emek Büromuz gündemine aldı gelecek" dediniz. Söylediğiniz sözler hep havada kaldı.

İktidarın topluma dayattığı yıkıma karşı duruşunuzda samimiyseniz eğer, bütün muhalefet partileri ve milletvekilleri olarak Pazartesi günü direniş çadırılarımızı kurmaya keyfi yasaklara bizimle birlikte karşı koymaya gelirsiniz. Size açık çağrımızı bir kere daha iletiyoruz.

SON SÖZ...

Bizler sınıfımız adına direniyoruz. Direnişimizin talepleri milyonların karşı karşıya kaldığı saldırıların ortadan kaldırılmasına dönüktür. Buradan bir kere daha haykırıyoruz. Gerçekten tüm çalışanlara ücretli izin verilmedikçe ve tam kapanma yapılmadıkça çadırımızı kurmaya devam edeceğiz. Sermayenin küçük hesapları ve dar çıkarları için tüm demokratik haklara kazanımlara dönük keyfi saldırılarına boyun eğmeyeceğiz. Bu duruşu güçlendirmek ve kazanımla sonuçlandırmak bu ülkenin bütün ilericilerinin görevidir. Gelin hep beraber direniş alanlarımızı, demokratik hak ve özgürlükler için mücadeleyi büyüttüğümüz alanlara çevirelim!

Anayasayı, yasaları hiçe sayanlara, fabrikalarda orman kanunlarını hayata geçirenlere, toplumun bütün ilerici birikimini hedef alanlara ve sermayenin talimatlarını ikiletmeyenlere hep birlikte güçlü bir yanıt verelim.

Suçlu kime yanıtınız sermaye, iktidar ve bunların hizmetindeki bütün kurumları ise pazartesi direniş alanında görüşmek üzere...

DEV TEKSTİL İSTANBUL TEMSİLCİLİĞİ
TOMİS İSTANBUL TEMSİLCİLİĞİ

1 Mayıs Platformu işçilere seslendi

1 Mayıs Platformu, İstanbul'un sanayi bölgelerinde ve çeşitli semtlerinde faaliyetlerini sürdürüyor.

1 Mayıs Platformu 15 Nisan Perşembe günü Avcılar, Uzunçayır ve Mecidiyeköy'de gerçekleştirilen bildiri dağıtımları ile çalışmalarına devam etti.

1 Mayıs'ın 1 Mayıs günü kitlesel ve militan bir eylemle kutlanması gerektiğini ortaya koyan platform, 1 Mayıs'a kadar İstanbul'un birçok yerinde, sanayi havzalarında ve direnişlerle dayanışma ve destek içinde çalışmalarını sürdürdüğünü açıkladı.

İÇMELER KÖPRÜSÜ'NDE BİLDİRİ DAĞITIMI VE AÇIKLAMA

1 Mayıs Platformu, Tuzla İçmeler Köprüsü'nde 16 Nisan günü sabah saatlerinde açıklama yaptı ve ortak bildiri dağıtımını gerçekleştirdi. İşçi ve emekçilerin pandemi dönemi boyunca ölüme terk edildiği anlatılarak 1 Mayıs'ta alanlarda olmanın önemine dair konuşmalar yapıldı.

Konuşmalar eşliğinde gerçekleştirilen bildiri dağıtımının ardından "Emeğimiz ve özgürlüğümüz için 1 Mayıs'a" denilerek açıklama yapıldı.

Pandemiyi fırsata çeviren kapitalistlere karşı emek ve özgürlük mücadelesinin önemine vurgu yapılan açıklamada "Ücretsiz izin, Kod-29, işten atmanın yeni yöntemi olarak patronların sıkça kullandığı bir saldırı silahına dönüştü" denildi.

Sınıfa dönük saldırıların artmasının yanı sıra direnişlerin arttığına da vurgu yapılan açıklamada şunlar söylendi:

"Şimdi, topyekün saldırıya karşı, direniş odaklarının, 1 Mayıs'ı, işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma gününü, emek cephesinin güçlü ortak bir yanıtı

olarak örgütlemesi çok önemlidir. Saray kendi koyduğu yasaklara uymazken, ne 1 Mayıs meydanı olan Taksim'in keyfi bir şekilde yasaklanması ne de hafta sonuna denk gelen 1 Mayıs'ın keyfi bir şekilde engellenmesi kabul edilemez. Bu azgınca sömürüye, zorbalığa, aşağılanmaya, yok sayılmaya karşı, sendikaları, odaları, DKÖ'leri, devrimci, sol parti ve örgütleri, toplumun ilerici dinamiklerini mücadeleyi ileriye taşıyacak, kitlesel, militan bir 1 Mayıs örgütlemek üzere sorumluluk almaya çağırıyoruz. Yaşasın 1 Mayıs! Emeğimiz ve Özgürlüğümüz İçin 1 Mayıs'ta Meydanlara!"

"Direnişlerin taleplerinin ve direnişçilerin seslerinin birleşeceği yer 2021 1 Mayıs'ı olmalıdır" denilen açıklamada şiar ve talepler şu şekilde sıralandı:

"Herkese güvenceli iş, güvenceli yaşam!"

Kod 29 işçilerin değil patronların ahlaksızlığıdır, Kod 29 yasaklansın! Ücretsiz izin derhal yasaklansın! Kısa çalışma ödeneği değil tam maaş!

Esnek çalışmaya hayır! Taşeron sistemi yasaklansın! Covid-19 işçi sınıfı hastalığıdır! Covid-19 meslek hastalığı sayılsın! İş cinayetlerine son! Sermaye düzenine son! İşçilerin birliği sermayeyi yenecek! Taksim 1 Mayıs Meydanı emekçilerindir!

İstanbul Sözleşmesi fesih kararı geri çekilsin, sözleşme etkin uygulansın! Kadın cinayetleri politiktir. Kanal İstanbul projesi iptal edilsin! Boğaziçi direnişi, hepimizin direnişidir, hepimiz Boğaziçiliyiz! Halklara ve inançlara eşitlik ve özgürlük!"

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Türkiye'nin modern tarihi

H. Fırat

*Burada sunduğumuz metin **Bağımsızlık ve Devrim** (1998) kitabının XI. ve XII. bölümlerinin kısaltılmış biçimidir. Buradaki yayının amacına uygun düşmeyen polemik bölümleri mümkün mertebe çıkartılmıştır. Orijinal kapsamlı bir konferans olan metnin bundan kaynaklanan anlatım dilinde yer yer ufak tefek değişiklikler yapılmıştır. Orijinal başlığı “**Türkiye’nin modern tarihi ışığında ‘devralınan miras’**” olan metne ara başlıklar buradaki yayın vesilesiyle konulmuştur. İlgili duyan okurlar metnin orijinal tam biçimine **Bağımsızlık ve Devrim** kitabından ulaşabilirler...*

Metni Tarihsel TKP eksenli inceleme ve eleştirii dizisinin tamamlayıcı bir parçası olarak sunuyoruz. Tartışmaların tarihsel arka planının genel çizgiler içinde de olsa anlaşılmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

İMPARATORLUĞUN YARI-SÖMÜRGELEŞMESİ

Batıda sanayi devrimi 18. yüzyılın sonlarına doğru başladı ve asıl sonuçlarını 19. yüzyılın ilk yarısında gösterdi. Sanayi devriminin dünya tarihi açısından temel önemde sonuçlarından biri, dünya pazarının oluşumu oldu. Batının, somutta “dünyanın atölyesi” İngiltere’nin, makina ürünü ucuz mallarının tüm dünyayı istila etmesi ve böylece henüz feodal toplum koşulları içinde bulunan ülkelerde el emeğine dayalı geleneksel sanayinin yıkımı, dünya pazarının oluşması olgusunun bir yönüdür. Bu yıkımı yaşayan ülkeler böylece Batının mamul malları için kârlı sürüm pazarlarına dönüştüler. Bu ülkelerin Avrupa kapitalizmi için ucuz hammadde kaynaklarına dönüşmesi ise aynı sürecin ve olgunun öteki yüzü oldu.

19. yüzyılın ilk yarısının bu evrensel olgusu, feodal Osmanlı toplumu bünyesinde gelişmeleri de belirledi. Batılı ülkelere daha 16. yüzyıldan itibaren pederpepey tanınan kapitülasyonlar, asıl yıkıcı etkilerini 19. yüzyılın bu aynı döneminde gösterdi. Batının mamul malları İmparatorluğa serbestçe akmaya başladı ve geleneksel el sanayii hızla tasfiye sürecine girdi. 1838 Serbest Ticaret Antlaşması, bu aynı sürece yeni boyutlar kazandırdı.

Böylece, Osmanlı toplumunun feodal bünyesinde çözülmeler yaratan ve İmparatorluğu yarı-sömürgeleştiren süreç başlamış oldu.

Bu süreç asıl ivmesini yüzyılın ortalarından itibaren kazandı. Borçlar ve demiryolu imtiyazları, yüzyılın ortasından itibaren Osmanlı devletini köleleştiren, yüzyılın sonunda onu “%90 sömürge” (Lenin) haline getiren sürecin temel araçları oldular. Son derece ağır koşullarda verilen borçlar ve olağanüstü elverişli koşullarda alınan demiryolları imtiyazları, Osmanlı devletini, onun ticaretini ve maliyesini, her açıdan Batılı kapitalist devletlere bağladı. İlk borç 1854’te Kırım savaşının finansmanı için alınmıştı. Yirmi yıl sonra, 1875’de, Osmanlı devleti borçları ödeyemeyeceğini açıklayarak iflasını ilan etmek zorunda kaldı. Bunu Düyun-u Umumiye’nin kuruluşu izledi. Düyun-u Umumiye, alacaklı devletlerin Osmanlı devletinin gelirlerine doğrudan el koyarak, tahsilat işini bizzat üstlenmeleri demektir. Böylece, kapitülasyonlar nede niyle her türlü gümrük bağımsızlığından zaten yoksun olan İmparatorluk, mali bağımsızlığını da tümenden yitirmiş oldu. Düyun-u Umumiye idaresi Osmanlı maliyesinin yerini aldı. Bunu, İngiliz-Fransız ortaklığı bir yabancı banka olduğu halde Osmanlı merkez bankası gibi çalışan Osmanlı Bankası ile Osmanlı devletinin en önemli ihracat maddesi olan tütün tekeli ni eline almış olan “Reji” tamamlıyordu. Tüm bu emperyalist kuruluşlar kendi örgütleri aracılığıyla, hukuksal, idari ve zaptiyesel yetkilerle donatılmış halde, dolaysız olarak üretici köylülerle bizzat yüzyüze geliyor, artık ürüne doğrudan el koyuyorlardı.

Gerek demiryolu yatırımları, gerekse bunun ayrı bir hız ve kapsam kazandırdığı ticari dolaşım ve öteki yatırımlar, kuşku yok ki feodal yapıyı çözüyor, meta üretimini, para-meta ilişkilerini İmparatorluk bünyesinde yaygınlaştırıyordu. Bu böyle olmakla birlikte, gerek Osmanlı borçları ve gerekse demiryolu imtiyazları için ayrılmış gelirlerin, ki bunlar feodal vergilerden başka bir şey değildi, bizzat emperyalist sömürünün dolaysız konusu olması olgusu burada dikkate değerdir. Bu, o çağda ve 20. yüzyılın ilk yarısında birçok başka sömürge, yarı-sömürge ül-

kede de rastlanan evrensel bir olgudur. Emperyalist kölelik ve sömürünün feodal ilişkiler ve sömürü yöntemleri ile birleştirilmesinin tipik bir örneğidir.

20. yüzyıla döndüğünde, Osmanlı İmparatorluğu, emperyalizmin çok yönlü egemenliği altında tipik bir yarı-sömürge yarı-feodal ülke durumundadır. Ticareti, ulaşımı, maliyesi, bankacılık işleri, ihracat edilen tarımsal hammadde üretimi, mendenciligi, özetle iktisadi yaşamın tüm temel alanları emperyalizmin denetimine girmiş, büyük bir sömürü ve soygunun konusu haline gelmişti. Osmanlı devletinin feodal karakterdeki vergi gelirlerinin bile bizzat Düyun-u Umumiye tarafından köylüden tahsil edildiğini gözönüne aldığımızda, kapalı köylü ekonomisinin bile emperyalist sömürünün etki alanına girdiğini söyleyebiliriz.

Emperyalizmin iç toplumsal dayanakları, Osmanlı sarayının temsil ettiği feodal aristokrasi ile 19. yüzyılın ikinci yarısındaki gelişmelerin şekillendirdiği komprador burjuvaziydi. Daha çok azınlıklara mensup tüccarlar ile yine daha çok azınlıklardan oluşan ve Galata Bankerleri diye bilinen asalak kategori, bu burjuvazinin asıl çekirdeği durumundaydı.

1908 DEVRİMİ VE EMPERYALİST DÜNYA SAVAŞI

Buradan İttihat ve Terakki’ye ve onun önderlik ettiği 1908 Devrimine geçebiliriz. Bu akım ve onun önderlik ettiği 1908 hareketi, Türk-Müslüman burjuvazisinin siyasal ağırlığını koymaya yönelik bir ilk tarihsel girişimi olmak bakımından ayrı bir önem taşıyor. Komprador burjuvazinin daha çok azınlıklara mensup unsurlardan oluşması, emperyalistlerle iktisadi-ticari ilişkilerin büyük ölçüde bunlar kanalıyla sürdürülmesi, Türk ticaret burjuvazisinin, daha doğrusu bu burjuvazinin toplumsal şekillenmesiyle kıyaslanamayacak bir gelişme gösteren onun temsilcisi konumundaki politik akımın muhalefetine artırıcı bir etkendi. 1908 Devrimi bu muhalefetin ürünü oldu. Bunun son derece güdük, demokratik ve halkçı muhtevadan esas itibarıyla yoksun, sınırlı bir üst tabaka hareketi olduğunu biliyoruz. Bu nedenle meşrutiyetin yeniden ilanı biçimindeki bir anayasal

tavizle sınırlı kaldı. İttihat ve Terakki elbette ki kapitülasyonlara karşıydı, gümrük bağımsızlığından yanaydı ve Düyun-u Umumiye’de ifadesini bulan ağır mali kölelikten rahatsızdı. Fakat buna karşı yapabileceği fazla bir şey de yoktu. İttihat ve Terakki, feodal aristokrasiyle, sarayla ve elbette ki emperyalizmle içiçe bir akımdı. Bunlarla uzlaşarak ve anlaşarak temsil ettiği sınıfa yer açmaya çalışıyordu. Bu ise doğal olarak hiçbir ciddi sonuç yaratamazdı.

İttihat ve Terakki’nin yapmak istediklerini Alman emperyalizminin tam güdümünde savaşa girerek gerçekleştirmeye çalışması, onun bu karakterinin bir yansımasıydı. Ancak savaş sayesinde savaşmakta olduğu ülkelerin kapitülasyonlarda ifadesini bulan ayrıcalıklarını tek taraflı olarak iptal edebildi ve iç pazarı koruyan gümrük uygulamaları başlattı. Fakat güdümüne girdiği Alman emperyalizmini bundan muaf tutması, atılan adımların sınırlarına ve karakterine ışık tutmaktadır. Fransız-İngiliz emperyalist bloğuna karşı atılan bu adımlar emperyalizme karşı bir tutumun ifadesi değildi, emperyalistler arası çelişkilerden yararlanarak mevzi kazanmaktan öteye bir anlam taşımıyordu.

Alman emperyalizmi ile ilişkilerin yapısına bakıldığında, Almanya’nın zafarıyla bitecek bir dünya savaşının Alman emperyalizminin kölesi bir Osmanlı İmparatorluğu’ndan başka bir sonuç yaratmayacağını söylemekte bir güçlük yoktur. Şu farkla ki, bu yeni bağımlılık ilişkileri içinde Rum ve Ermeni azınlıklara mensup burjuvazinin yerini Türk-Müslüman ögeler almış olacaktı. Nitekim gerek savanın hemen öncesindeki Teşvik-i Sanayi Kanunu’nun sonuçları, gerekse ve asıl olarak savaş döneminin büyük vurgun ortamı, İttihatçı hükümetlerin çok özel çabalarıyla bu burjuvaziye palazlandırdı.

Osmanlı İmparatorluğu emperyalist dünya savaşına Alman emperyalizminin güdümünde girmiş ve yenilişti. Yeniler doğal olarak yenilenlere kendi koşullarını dayattılar. Osmanlı İmparatorluğu’nun payına da, önceki gizli anlaşmalara ve savaş sonrasının güç dengesine göre galip emperyalist devletler arasında paylaşım esasları çerçevesinde Türkiye’yi

işgale ve tümenden sömürgeleştirmeye giriştiler.

MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞI

Milli Türk ticaret burjuvazisinin önderliğini ele geçirdiği ve gelişme seyri üzerinde tam hakimiyet kurduğu Kurtuluş Savaşı, özünde ve esasında bu sömürgeleştirme girişimine karşı bir direnmeydi. Emperyalistlerin işgal eyleminde Rum ve Ermeni azınlıkları kullanması, Yunan ordularının İngiliz emperyalizminin güdümünde Anadolu’nun işgaline bizzat katılması, Türk burjuvazisinin direncini artıran bir başka öge oldu. Bu aynı olgu, Türk burjuvazisinin, onun temsilcisi olarak Kemalistlerin, Müslüman kimliği önplana çıkarak Kürtleri kendi amaçları doğrultusunda yedeklemesini de kolaylaştırdı.

Türk Kurtuluş Savaşı’na, henüz cılız, henüz herhangi bir sanayi temeline sahip olmayan, tefeci-ticaret özellikleri ağır basan bir burjuvazi önderlik etti. Ve doğal olarak, milli kurtuluş devrimi de buna uygun bir kapsam ve karakter kazandı.

Sömürgeleştirme girişimini boşa çıkaran, işgali kıran ve siyasal bağımsızlığın kazanılması ile sonuçlanan Milli Kurtuluş Savaşı, bu sınırlar içinde anti-emperyalist/bağımsızlıkçı bir karakter taşıyordu. Bu yönüyle ulusal karakterde bir burjuva devrimiydi. Bu devrime önderlik eden sınıfın feodal, yarı-feodal toprak ağalarıyla güçlü bağları vardı. Bu nedenle sosyal ve iktisadi ilişkiler planında feodalizme karşı yönelmek bir yana, bu doğrultuda bir eğilim ve potansiyel taşıyan sosyal ve siyasal hareketler anında ezildi ve tasfiye edildi. Bu anlamda, emperyalist işgale karşı direnç gösteren burjuvazi, emperyalist egemenliğin iktisadi ve sosyal temellerine dokunmadı. Tersine, kendi siyasal inisiyatifi ve iktidar hakimiyeti temelinde bu güçlerle birleşti.

MİLLİ DEVRİMİN SINIRLARI

Kemalist hareket emperyalizmin ülkedeki iktisadi ve mali varlığına değil, fakat bu varlığın kapitülasyonlarda ifadesini bulan çok özel ayrıcalıklarla donatılmış biçimine karşıydı. Nitekim gerek milli kurtuluş savaşı süreci boyunca, gerekse kurtuluştan sonra, başta Mustafa Kemal

olmak üzere kemalist önderler, konuşma ve açıklamalarında, bu ayrıma özel bir itina gösterdiler.

Mustafa Kemal’in İzmir İktisat Kongresi’ni açık konuşması bu konudaki tutumun en vezir bir ifadesidir. Mustafa Kemal bu konuşmasında bir yandan kapitülasyonları sert bir biçimde suçlar, gümrük bağımsızlığından bile yoksun olan Osmanlı devletinin gerçekte “ecnebilerin müstemlekesi” olduğunu söyler. Fakat hemen ardından yabancı sermayeye hiçbir biçimde karşı olmadıklarını, tersine, Türk devletinin koyduğu kurallara ve kanunlara uymak kaydıyla, ona her türlü teminat vermeye, onunla her türlü yararlı işbirliğine hazır olduklarını, dahası sermaye kıtlığı koşullarında buna ihtiyaç duyduklarını ekler. Denebilir ki Kemalistlerin önderlik ettiği kurtuluş savaşının sınırları bundan daha iyi çizilemezdi. Onların temsil ettiği Türk burjuvazisinin emperyalizme karşı tutumunun sınırları bundan daha iyi anlatılamazdı. Nitekim Kemalistler savaşın daha ilk aşamalarında, işgal girişimine son vermek kaydıyla, Fransız ve İtalyan emperyalistleriyle çabucak anlaşmakta ve özellikle Fransızlarla iktisadi antlaşmalar imzalamakta herhangi bir güçlük çekmediler. Bu genellikle Kemalistlerin emperyalistler arası çelişkilerden başarıyla yararlanmasına bir örnek olarak gösterilir, ki böyle bir yanı elbette var. Fakat aynı zamanda onların emperyalizme karşı aldıkları tutumun sınırlarına, dahası esas olarak da buna bir göstergedir.

Kemalistlerin önderlik ettiği ulusal burjuva devriminin bir üst tabaka devrimi olduğu, bu nedenle emperyalist egemenliğin iktisadi ve sosyal temellerine hiçbir biçimde dokunmadığı, alt sınıfların inisiyatifi ezdiği, feodal toprak mülkiyetini koruduğu, halkçı demokratik bir muhteva taşımadığı, siyasal özgürlük sağlamadığı, dahası, Kürtlerin ulusal inkarı ve köleleştirilmesi ile sonuçlandığı vb., bütün bunlar yeterince açık gerçeklerdir. Fakat tüm bunlar, Kemalist ulusal devrimin tarihsel ve pratik önemini azaltmaz. Bu mücadele Türk burjuvazisini iktidar dümenine oturtmuş ve bu çerçevede Türkiye’nin modern burjuva gelişmesinin önünü açmıştır. Kurtuluş savaşı ve onu izleyen reformlar, ağır ve sancılı bir yoldan

da olsa, kapitalist ilişkilerin egemen olduğu bugünün modern Türkiye’sine yolu düzlemiştir.

Kemalistler siyasal bağımsızlığı kısmen de olsa kazandılar. Dünya emperyalizminin dayattığı koşulları kabul etmeyerek buna direndiler. İşgali kırdılar ve devlet bağımsızlığını elde ettiler. Kapitülasyonlar emperyalizmin kölelik ayrıcalığıydı, bunları kaldırdılar. Bu kapitülasyonların bir parçası olarak kendi gümrükleri üzerinde bir egemenliği yoktu Türk devletinin, bunu elde ettiler. İç pazarı kontrol etmek ve geliştirmek amacı çerçevesinde gümrük duvarları örme olanağı kazandılar. Bu arada emperyalistler arasındaki dengelelere, Sovyetler Birliği ile emperyalist dünya arasındaki çelişkilere oynamak, bu çelişkilerden yararlanmak imkanı kazandılar. Bu sınırlar içerisinde ulusal burjuva karakterde başarılar oldu bunlar.

Gelişmenin kendisi burjuvaziye siyasal iktidar dümeninin etkin bir gücü haline getirdi. Kurtuluş savaşı dönemi Türkiye’si geri, kapitalist ilişkilerin henüz oldukça sınırlı kaldığı, yarı-feodal ilişkilerin egemen olduğu bir toplumsal yapıdaydı. Burjuvazi sözü edilebilir bir sanayi temelinden yoksun, henüz tüccar-tefeciler nitelikte bir toplumsal kategori idi. Ama emperyalist işgale karşı kurtuluş savaşının siyasal öncüsü olduğu, ona önderlik ettiği için, kendi toplumsal gücüyle kıyaslanamayacak bir siyasal ağırlık kazandı. Bu sayede feodal sınıfın siyasal ve kültürel üst yapısına belli darbeler vurabildi. Padişahlığı ve Hilafeti kaldırarak cumhuriyet ilan etti. Kapitalist gelişmeyi kolaylaştıran bir dizi üst yapı reformu gerçekleştirdi. Kurtuluş savaşı içinde kazandığı siyasal güç ve inisiyatif olmasaydı, tüm bunlar hiç değilse bu denli kolay yapılamazdı. Kuşkusuz burjuvazi tüm bunları kendi sınıf konumunun ve çıkarlarının gereği olarak, “çağdaş uygarlık düzeyi” olarak idealleştirdiği modern kapitalist gelişmenin yolunu düzlemek üzere yaptı.

Özetle 1920’li yıllarda Türk burjuvazisi toplumsal gücüyle kıyaslanamayacak bir siyasal ağırlık elde etti. Kitlelerin emperyalist işgale ve sömürgeleştirme girişimine karşı duyarlılığını değerlendirdi, arkasına aldı ve bunda başarı sağladığı ölçüde de önemli bir siyasal güç haline

geldi. Ve bunu, toplumsal yaşam içindeki ağırlığını artırmanın bir imkanına, gidererek kapitalist gelişmenin önünü açmanın ve böylece kendi toplumsal konumunu güçlendirmenin ve pekiştirmenin bir olanağına çevirdi.

EMPERYALİZM ÇAĞINDA MİLLİ BURJUVA DEVRİMİ

Kemalistlerin elde ettiği siyasal bağımsızlık devrimci saflarda genellikle küçümsemeyle karşılanır. Kemalist devrimin emperyalist egemenliğin iktisadi ve mali temellerine dokunmamış olması bu küçümsemeye gerekçe olarak gösterilir. Oysa bir burjuva hareketin tarih süreci içerisinde oynadığı somut rolü, işçi sınıfı önderliğindeki bir hareketin oynayabileceği rol ile kıyaslamaya kalkmak anlamsızdır. Kemalist hareket tutucu bir burjuva siyasal akım olarak denebilir ki kendi konumundan oynayabileceği rolü yeterince oynamıştır. Emperyalizm çağında hiçbir burjuva kurtuluş hareketi, iktisadi ve mali boyutlar içeren bir tam bağımsızlık mücadelesi veremez. Burjuvazi önderliğindeki bir kurtuluş hareketi ancak siyasal bağımsızlık hedefi güdebilir ki, Kemalist hareketin de yaptığı bu olmuştur. Türk kurtuluş savaşı bu tür bir siyasal bağımsızlığı sağlamıştır. Elbette ki eksik ve güdük bir siyasal bağımsızlıktır bu. Ama emperyalizm çağında ve burjuva siyasal egemenlik koşullarında siyasal bağımsızlık her zaman böyledir.

Kapitalizmin sınırları dışına çıkmadığınız koşullarda, bir kurtuluş mücadelesiyle de olsa kazandığınız siyasal bağımsızlık her zaman eksik ve güdük olacaktır. Kapitalizmin temelleri üzerinde, bu temelleri koruduğunuz sürece, ideal siyasal bağımsızlık, yalnızca bir teorik soyutlamadır. Gerçek tarih zemininde bu hiçbir zaman mümkün değildir.

Kurtuluş savaşını kazanan Türk burjuvazisi bir yandan Lozan’da barış görüşmeleri yaparken, beri yandan İzmir’de İktisat Kongresi topluyordu. Musul ve Kerkük sorunu bir yana bırakılırsa, Lozan görüşmelerindeki asıl çekişme kapitülasyonlar sorunu ile yeni Türk devletinin gümrük bağımsızlığı üzerinden sürdü. Türk burjuvazisinin siyasi bağımsızlık çabasının iktisadi sınırlarını işte bu sorunlar

çerçevesindeki hassasiyeti çizmektedir. Bu burjuvazinin kendi iç ulusal pazarı üzerinde kontrol kurma arzusudur. Bunun emperyalist sermayenin Türkiye’deki iktisadi ve mali faaliyetlerine karşılıklı bir ilgisi yoktur. Tam tersine, iktisadi ve mali bakımdan son derece güçsüz bulunan, fakat hızlı bir gelişme yaşamak isteyen Türk burjuvazisinin bu tür bir faaliyete şiddetle ihtiyacı vardır.

Mustafa Kemal’in İzmir İktisat Kongresi’nin açılış konuşmasındaki (ki Lozan görüşmelerine paralel bir zaman diliminde toplanmış bir kongredir bu) ikili vurgusunun bu çerçevede yeniden hatırlayabiliriz. Lozan Antlaşması çerçevesinde kapitülasyonlar kaldırılıyor ve 5 yıllık bir geçiş dönemi koşuluna bağlanarak da olsa, Türk devletinin kendi gümrükleri üzerindeki hakimiyeti tescil ediliyor. Türk burjuvazisinin siyasal bağımsızlık mücadelesinin sınırları işte budur.

Türk milli kurtuluş savaşının iktisadi ve mali boyutlar da içeren bir “tam bağımsızlık”la sonuçlanmamış olmasını, ‘60’lı yılların burjuva sosyalizmi, “ikinci bir milli kurtuluş savaşı” ihtiyacına bir dayanak olarak kullanmak yoluna gitti. Bu düşünce, eğer kemalist burjuvazinin önderlik ettiği milli kurtuluş savaşının hemen ertesinde devrimci bir perspektif olarak ortaya konulsaydı, o günün iktisadi ve toplumsal koşulları zemininde, kuşkusuz ki gerçek bir anlam taşırdı. Ama eğer bu, burjuvazinin siyasal hakimiyeti ile sonuçlanan bir tarihsel olayın kırk küsur yıl sonrasında gündeme getiriliyorsa, bunun ne anlama geldiği de o günün Türkiye’sinin iktisadi ve toplumsal koşullarının ne durumda olduğuyula sıkı sıkıya bağlantılı hale gelir. Aradaki tarih dilimi içerisinde yaşananların anlamı ve kapsamı nedir? Burjuvazinin hakimiyeti altında toplumun tuttuğu yeni yolun varlığı yeni iktisadi ve sosyal koşullar nelerdir? Bu sorulara nesnel gerçeklere uygun yanıtlar verilemediği sürece, kendi başına bir “ikinci milli kurtuluş savaşı” şiarı tarihsel açıdan herhangi bir anlam taşımaz.

II

“ATATÜRK’ÜN TAM BAĞIMSIZLIK İLKESİ”!

‘60’lı yıllarda Yön’cü aydın hareketi tarafından temsil edilen neo-kemalistler başta olmak üzere döneminin tüm burjuva sosyalist akımlarının kullandığı temel argümanlardan biri, “Atatürk’ün tam bağımsızlık ilkesi”ydi. Türk milli kurtuluş savaşına ilişkin olarak ortaya koyduğumuz olgusal gerçekler, ortada böyle bir ilke bulunmadığını, daha doğrusu buna ilişkin olarak zaman zaman yapılan vurguların bir söylemden öteye geçemediğini göstermektedir. Tefeci-ticaret burjuvazisine dayanan, başından itibaren

feodal toprak sahipliği ile ittifak içinde olan, İstanbul’da üstlenmiş Türk kökenli komprador burjuvaziyle de savaşın hemen ertesinde İzmir İktisat Kongresi’nin sembolize ettiği platformda bütünleşen bir siyasal akımın ilkesi “tam bağımsızlık” değil, yalnızca devlet bağımsızlığı olabildi. Sayılan toplumsal güçlere dayanan ve alt sınıfların her türlü sosyal hareketliliğini ve siyasal oluşumlarını anında ezen bir siyasal hareketin emperyalizme karşı tutumunun sınırları ancak bu olabildi. Daha savaş süreci içinde, işgal sorunu ve kapitülasyonlarda ifadesini bulan bir kölece bağımlılığın ötesindeki her sorunda, emperyalizmle uzlaşan bir siyasal hareketi Kemalist hareket.

Devlet bağımsızlığını kazanan ve iktidarın dümenine oturan Türk burjuvazisi hızlı bir palazlanma hırsı içindeydi. Bunun emperyalist sermaye, onun tekniği ve yatırımları olmadıkça kolay olmayacağına da daha baştan çok iyi biliyordu. İzmir İktisat Kongresi şahsında bu beyan edilmiş, tek koşul olarak da Türk devletinin siyasal-hukuksal düzenine tabi olmak gösterilmişti. Nitekim siyasal bağımsızlık ya da devlet bağımsızlığı denilen şey her zaman bunda ifadesini bulmaktadır. Daha Lozan’dan bile önce meclis tarafından onaylanan fakat sonuçsuz kalan “Chester İmtiyazı”nın koşulları ile Lozan’ı izleyen yıllarda emperyalist sermaye ile açık-gizli ortaklıklar biçimindeki ticari faaliyetin kapsamı, Kemalistlerin “iktisadi bağımsızlık” laflarının basit bir demagogiden öte bir anlam taşımadığını, ya da yalnızca kapitülasyonların kaldırılması ve gümrük bağımsızlığının kazanılmasından ibaret bir anlam taşıdığını göstermektedir.

Kemalistler mevcut yabancı sermayeye, çeşitli yabancı şirketlerin varlığına hiçbir biçimde dokunmadıkları gibi, siyasal nüfuz çerçevesinde dağıttıkları ticari ve sinai tekellerle de yalnızca açgözlü Türk burjuvazisine değil, yabancı şirketlere de büyük vurgun alanları yarattılar. Örneğin 1920’li yılların en “milli” iktisat politikası güya yeni demiryolu yapımları, yani “şimendifer siyaseti” oldu. Fakat ilkin bu, “Chester İmtiyazı”nın da gösterdiği gibi, milli bir tercihten değil fakat bir zorunluluktan doğdu. Musul petrolü dışında kalınca, emperyalist sermaye bu alana yatırım yapmayı yeterince kârlı bulmadı. İkincisi ve daha önemli olarak ise, bizzat devletin bu demiryolu yapımı uygulaması, müteahhitlik hizmetleri yoluyla, işbirliği halindeki yerli ve yabancı şirketler için büyük bir vurgun alanı olabildi. Emperyalist şirketler 1920’li yıllarda, bazı akademisyenlerin ifadesiyle “milli bir kostüm” giyerek, yani Türk tüccarları ve bizzat kemalist politikacılarla hileli şirket ortaklıklarına girilerek, “milli

ekonomi”ye verilen aşırı teşvik tedbirlerinden de en iyi biçimde yararlandılar.

Özetle milli kurtuluş savaşının hemen ertesinde, yani Türk burjuvazisinin milli duygu ve hassasiyetinin en güçlü olabileceği bir evrede, iktisadi alanda emperyalizme karşı tutumu, uzlaşmadan işbirliğine hızlı bir geçiş eğiliminden başka bir şey değildir. Denebilir ki bundan geri duran, kapitülasyonlar döneminin aşırı ayrıcalıklarına alışmış bulunan, bunsuz girişimleri o gün için yeterince kârlı bulmayan ya da ancak aşırı kâr gördüğü ölçüde davete uyan emperyalist sermayenin kendisi olmuştur.

“MİLLİ KALKINMA YÖNTEMİ”!

‘60’lı yıllara egemen burjuva sosyalizminin ikinci önemli çarpıtması, 1930’ların devletçiliğine ilişkindir. ‘30’lu yılların bu geçici politikası üzerine zamanında Kadrocu akım koca bir teori de inşa etmiş olduğu için, bu çarpıtmayı kolaylaştıran hazır bir teorik miras da vardı elde. Devletçi uygulamaların teorisini yapan ve bir süre için bizzat dönemin başbakanı İsmet İnönü tarafından himaye edilen Kadrocu akıma göre devletçilik bir “milli kalkınma yöntemi”ydi. Ne kapitalist ne de sosyalist, fakat “bize özgü” bir “üçüncü yol”du. Milli kurtuluş savaşıyla bağımsızlık davasının siyasal yönü kazanılmıştı; şimdi de devletçilik yoluyla aynı davanın iktisadi cephesi kazanılıyordu. Bu fikirler ‘60’lı yılların burjuva sosyalizmine egemen “kapitalist olmayan yol” çizgisine çok iyi oturuyor, onun için esin kaynağı oluşturuyor, bir yerli tarihsel dayanak işlevi görüyordu.

Gerçekte ise devletçilik ne bilinçli ve tercihli olarak seçilmiş bir “milli kalkınma yolu”ydu, ne de “bize özgü”ydü. Bunu bugün artık, ‘60’lı yıllarda aynı fikirleri savunmuş olanlar da dahil, birçok araştırmacı ve akademisyen yaptıkları ayrıntılı incelemelerle açıkça ortaya koyuyorlar. Devletçilik Türkiye kapitalizminin gelişmesi ve Türk burjuvazisinin palazlanması sürecinin zorunlu bir geçici evresi olmuştur. Zorunluluğu o günün dünya konjonktürü (1929 bunalımı ve yeni bir emperyalist dünya savaşı hazırlıkları) yaratmıştı. Emperyalist sermayenin yapmadığını, henüz iktisadi açıdan güçsüz, yeterli sermaye birikiminden yoksun Türk burjuvazisinin ise yapamadığını, devlet eliyle merkezileştirilen sermayeyi kullanan devlet yapmıştır. Türkiye kapitalizminin ilk önemli sanayi atılımı devlet eliyle gerçekleştirilmiştir. Bunun “bize özgü” olan hiçbir yanı da yoktur. Ya da “bize özgü” olan yalnızca komşu Sovyetler Birliği’nin cömert kredilerinden yararlanmak ve onun “5 yıllık plan” uygulamasını sanayi alanında taklit etmekten ibarettir. Bunun ötesinde, devlet yatırımlarına dayalı bir

ilk sanayileşme girişimi, aynı dönemde ve aynı dünya konjonktüründe, siyasi bağımsızlığa sahip bir dizi başka ülkede de yaşanmıştır. Özellikle de Arjantin, Brezilya, Meksika, Şili gibi Latin Amerika ülkelerinde.

Devletçi uygulamaların hiçbir biçimde ülke içindeki emperyalist iktisadi ve mali etkinliklere müdahaleye yönelmediğini belirtmek özellikle önemlidir. Dahası bir kısım yatırımlar bizzat emperyalist kredilerle gerçekleştirilmiştir. Çeşitli emperyalist devletler bu tür kredileri sadece meta ihracını artırmanın bir olanağı değil, fakat aynı zamanda siyasal nüfuz gibi doğrudan bir amaç için de vermişlerdir. ‘30’lu yıllar Türkiye üzerinde emperyalist nüfuzun arttığı bir dönemdir. Şu farkla ki, kendi arasında bölünmüş ve sonu savaşa varacak sert bir nüfuz mücadelesi yaşayan emperyalist dünya tablosu, Türk devletinin manevra kabiliyetini artıran bir faktör olmuştur.

Bu döneme ilişkin olarak bir başka temel nokta ise, devletçi uygulamaların Türk burjuvazisinin palazlanmasında yeni bir evre olduğu gerçeğidir. Bu yalnızca kapitalizme daha gelişmiş bir temel sağlamak, iç pazarı büyütme yoluyla da olmamıştır. Daha da önemli ve somut olanı, bu dönem devletle iş yapmanın burjuvazi için en kârlı sermaye birikimi yollarından biri olmasıdır. Devlet ihaleleri, devlete mal satma, devletten maliyet fiyatına, hatta daha da ucuza girdi alma vb. yollar, cılız Türk burjuvazisi için en kolay semirme alanı ve yöntemleriydi.

Arada burjuvazi için büyük bir sömürü ve vurgun dönemi olan ikinci emperyalist dünya savaşı yılları var. Savaşa girilmediği halde çalışan sınıflar için yaşam koşullarının görülmedik bir biçimde kötüleşmesi anlamına gelen bu aynı dönem, acentacı-komisyoncu, vurguncu, istifiçi Türk burjuvazisi ile onun iktidar ortağı yarı-feodal toprak sahiplerinin yeni bir palazlanma dönemi oldu ve onları savaş sonrasında dünyaya açılmaya hazırladı.

“1950 KARŞI-DEVİRİMİ”!

Burada dünyaya açılma, Türkiye’nin kapılarını artık yalnızca iktisadi ve mali yönden değil, siyasi ve askeri her açıdan emperyalist dünyaya, somutta savaş sonrasının emperyalist dünya jandarması ABD’ye açma anlamına gelmektedir. ‘60’lı yılların beylik tezine göre, bu bir “karşı-devrim” ile oldu. “Karşı-devrim”den kasıt ise 1950 seçimlerini DP’nin kazanıp iktidar olmasıydı. Oysa emperyalist dünyaya bu sınırsız açılmanın tüm koşulları ve tüm temel adımları savaşın hemen ertesinden itibaren, yani bizzat CHP döneminde atılmıştı. DP iktidarı savaş sonrası politikayı sürdürmekten ve elbette ki gelişen ilişkilere bağlı olarak

yeni boyutlara vardırırmaktan başka bir şey yapmış olmadı.

İkinci emperyalist savaşın bitimi, Türk devletinin dış ilişkilerinde yeni bir dönemi işaretler. Artık emperyalistler arası dengelere oynama ve çelişkilerden belli ölçülerde yararlanma dönemi geride kalmıştır. Emperyalist dünyanın bir iç bölünme ve kutuplaşma içinde olduğu savaş öncesi dönem ve savaş dönemi bunu olanaklı kılıyordu. Savaşın bitimi ABD'yi dünyanın tartışmasız hegemonik gücü yaptı ve Türk burjuvazisi bu güce kölece bağlanmada herhangi bir zorluk yaşamadı.

Yine savaş öncesi dönemde emperyalist dünyanın iç bölünmeleri ve kendi içindeki çekişmeleri, Türk devletine emperyalistler ile Sovyetler Birliği arasındaki çelişkilerden de yararlanma olanağı vermektedir. Savaşın bitimi bunu da sona erdirdi ve artık emperyalist dünyanın Sovyetler Birliği'ne karşı ileri karakolu olma dönemi başladı. Çok geçmeden NATO'ya giriş buna yeni bir boyut kazandırdı.

Bilindiği gibi Amerikan zırhlıları savaşın hemen ertesinde Türkiye'yi ziyaret etmiş, ABD ile iktisadi ve siyasi antlaşmaların yanısıra ilk ikili askeri antlaşmalar da daha CHP iktidarı döneminde imzalanmıştı. 1949'da kurulan NATO'ya giriş başvurusu da aynı yıl içinde, CHP iktidarı döneminde yapılmıştı. Tüm bu ayrıntılar yerine özetle söylemek gerekir ki, emperyalist dünyayla, onun patronu ABD ile iktisadi, siyasi, askeri, diplomatik alanda tam kaynaşmak, onun bölge jandarması rolünü üstlenmek doğrultusundaki politika ve girişimler, savaşın hemen sonrasında, Kemalist mirasın ve çizginin doğrudan taşıyıcısı olan CHP döneminde, Türk milli kurtuluş savaşının ve Kemalist rejimin "ikinci adam"ı İsmet İnönü döneminde yaşandı.

Bu ortada bir "karşı-devrim" değil, fakat Türk burjuvazisinin gelişim çizgisinin yarattığı bir sonuç olduğunu gösteriyor. Bir kopma değil, fakat her açıdan bir süreklilik olduğunu gösteriyor. Süreklilik içindeki politik değişimi yaratan ise bizzat Türk burjuvazisinin kendi iktisadi-toplumsal gelişim seyri ile dünya dengelerinde ve emperyalist dünyanın kendi iç ilişkilerinde ortaya çıkan yeni durumdur. Türk burjuvazisinin emperyalizmle yeni bir temel üzerinde bütünleşecek kadar palazlanması olgusu ile dünya güç dengelerindeki değişimin yarattığı yeni koşullar bir arada, izlenen yeni politikanın iç ve dış temellerini oluşturur.

"İKİNCİ MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞI"!

Sonrasını biliyoruz. Sonrası borçlar, krediler ve doğrudan yatırımlar yoluyla Türkiye'ye akan emperyalist sermaye,

Türkiye'de hızlanan kapitalist gelişme, Türk burjuvazisinin ise artık salt acentecilik-komisyonculukla yetinmeyerek, '20'li, '30'lu ve '40'lı yıllarda bu yolla sağladığı sermaye birikimini emperyalist tekellerle ortak yatırımlara yöneltmesidir. Sonrası emperyalist egemenlik ve sömürünün borç, kredi vb. mekanizmaların yanı sıra artık bu yeni iktisadi temeller üzerinde gelişip kökleşmesidir. Sonrası Türkiye'nin hızlı ve yaygın bir kapitalist gelişme sürecine girmesi ve bunun emperyalizme çok yönlü bağımlılık ilişkilerinin pekişmesiyle aynı anlama gelmesidir.

İşte '60'lı yıllar, bu sürece ilk ciddi sosyal-siyasal tepkilerin kendini gösterdiği bir tarih kesiti olmak özelliğine sahiptir. Bu tepkinin mahiyetini ve aldığı ideolojik siyasal biçimleri doğru anlayabilmek için, bu aynı zaman kesitinin aynı zamanda birçok açıdan bir geçiş süreci olduğunu da göz önünde bulundurmak gerekir.

Emperyalist tekellerle işbirliği içinde sanayi yatırımlarına girişen burjuvazinin bu temel üzerinde sağladığı hızlı sermaye birikiminin aldığı yeni biçimler açısından bir geçiş süreci... Tarımdaki hızlı kapitalist gelişme, bunun yarı-feodal toprak ağalığında yarattığı burjuva dönüşüm ve köylülük içinde hızlandırdığı farklılaşma açısından bir geçiş süreci... Geleneksel orta burjuvazinin bir yandan tasfiyesi, öte yandan gelişmekte olan kapitalizme uygun düşen dönüşümü açısından bir geçiş süreci... Tüm bunların toplam bir ifadesi olarak, kentte ve kırdaki kapitalizmin tam egemenliği, modern sınıflaşmanın oturması, toplumun sermaye ve ücretli emek ekseninde kutuplaşması açısından bir geçiş süreci...

Bir de aynı dönemin uluslararası koşulları var. Bunun konumuz açısından önemli olan unsurları ise kısaca şöyle: Genel planda dünyada güçlü bir anti-emperyalist halk hareketleri dalgası var. Dünya ölçüsünde bir dalgaya dönüşen milli kurtuluş savaşlarının '50'li ve '60'lı yıllardaki büyük gücü, bunun ürünü olarak klasik sömürgecilüğün çöküşü var. Ya bu milli kurtuluş savaşlarının ürünü olarak, ya da özellikle Ortadoğu'da askeri darbelerin bir sonucu olarak, çeşitli ülkelerde oluşmuş milliyetçi burjuva iktidarlara ve onların "milli kalkınma" arayışı var. Tam bununla örtüşme de bunu kesen yanları da olan bir "bağılantısızlar hareketi" var. Ve nihayet, bu milliyetçi burjuva arayışlara Sovyetler Birliği'nin verdiği iktisadi, siyasi ve askeri destek ile, bu desteğin ideolojik gerekçelendirilmesi olan "kapitalist olmayan yol" var. O günün uluslararası ortamının bu unsurlarının emperyalizmden bağımsız bir "milli kalkınma" özlemi ve arayışı içerisinde olan orta sınıf aydınları için bir güç ve cesaret kaynağı olduğu açıktır.

İçerde emperyalizme kölece bağımlılığı pekiştiren ve ülke kaynaklarını emperyalist sömürüye daha geniş ölçekte açan bir hızlı kapitalist gelişme ve dışarda dünya ölçüsünde, ezilen halkların ve ulusların emperyalizme karşı mücadeleler dalgası, bunun bazı ülkeler ve rejimler şahsında aldığı burjuva milliyetçi biçimler, '60'lı yıllarda emperyalizme karşı sesini yükselten orta sınıf aydınlarının ilerici hareketini besleyen tarihsel zemin bu oldu. Türk milli kurtuluş hareketi ile onun siyasal ifadesi Kemalizm burada tarihsel esin kaynağı olarak, Kadrocu akımın "milli kalkınma yolu" teorisi ise ideolojik miras olarak işlev gördü.

Bu orta sınıf aydın hareketi, alt sınıfların, işçi sınıfının, kent küçük-burjuvazisinin, kırsal küçük-üreticilerin, yurtsever bilinci ve duyarlılığı gelişen öğrenci gençliğin emperyalist sömürü ve yağmaya tepkisinden yararlanmaya çalışıyor, fakat asıl olarak "asker-sivil zümre"ye, somutta bir askeri darbeye bel bağlıyordu. 27 Mayıs darbesi onu bu konuda cesaretlendirmiş, orduda kemalist geleneklerin, "Kuvayı Milliye ruhu"nun canlandığına, "ikinci milli kurtuluş savaşı"nın vurucu gücünün ancak ordu olabileceğine olan inancını pekiştirmişti.

Sonraki olaylar, devlet iktidarının belkemiğini oluşturan ordunun, bu aynı dönemde iktidarın çıplak hakimi olan tekelci sermayenin tam hizmetinde ve onun vurucu gücü olduğunu, ancak böyle olabileceğini, aynı şekilde, bu ordunun emperyalizmin egemenliğinin ve bölgedeki hakimiyetinin en temel dayanağı olduğunu, neo-kemalist darbeci aydınları büyük bir hayal kırıklığına uğratarak en açık biçimde gösterdi.

(...)

SON SÖZ YERİNE

'60'lı yılların Türkiye kapitalizminin gelişme sürecinde kritik bir geçiş evresi olduğu, aynı şekilde, bu geçiş evresinde klasik türden orta sınıfın, yani milli burjuvazinin tasfiye olduğu ve dönüştüğü daha önce hatırlatılmıştı. İşte Yöncü akım, bu sınıfın klasik konumuyla tasfiye olduğu, yeni konumuyla tekelci burjuvaziye ve onun üzerinden emperyalizme bağlandığı bir evrede, bu sınıfın klasik konumuna uygun düşen bir anti-emperyalist perspektif ortaya koyuyordu. Bir başka ifade ile, emperyalizme karşı burjuva demokratik ulusal bir tutumun taşıyıcısı olabilecek bir sınıfın tasfiye olduğu bir evrede, kalkıp onun adına bir tutum geliştiriyordu.

Bu tutumun çok geçmeden çökmesi, '70'li yıllara neredeyse hiçbir politik iz devretmeden silinip gitmesi bu nedenle hiç de şaşırtıcı değildir. Şaşırtıcı olan orta sınıf aydınlarının 12 Mart'la birlikte

yıkılan hayallerinin ideolojik ifadesi olan argümanların, devrimcileştirilmiş biçimiyle bugün hala geleneksel devrimci akımın şahsında yaşıyor olmasıdır. Oysa '60'lı yılların orta sınıf aydınları toplumsal gerçekliği anlamakta gecikmediler. Hayallerini bir yana bırakarak, ideolojik temsilcisi oldukları sınıfla aynı yolu izleyerek tekelci burjuvaziye, onun düzenine bağlandılar. Artık anti-emperyalizmin değil emperyalist globalleşmenin, milli kalkınma yolunun değil emperyalist entegrasyonun, devletçiliğin değil özelleştirmenin savunusunu ve teorisini yapıyorlar.

Türkiye'nin modern tarihi, bu tarihin bugün ortaya çıkardığı iktisadi ve sosyal ilişkiler tablosu, Türkiye'nin burjuva demokratik karakterde bir "ikinci milli kurtuluş savaşı" yaşayamayacağını gösteriyor. Birinci milli kurtuluş savaşına Türk milli burjuvazisi önderlik etmişti. Böyle bir sınıf bugünün Türkiye'sinde artık yoktur. '71 Devrimci Hareketi aynı misyonu, yani burjuva demokratik bir kurtuluş hareketinin toplumsal dayanağı olabilecek bir sınıfı, köylülük üzerinden düşünmüştü. Oysa bugünün Türkiye'sinde artık "bir bütün olarak köylülük", yani bir kast sınıfı olarak köylülük de yoktur. Kapitalist gelişme köylülük içindeki farklılaşmayı ileri boyutlara vardırırmış, yoksul kesimlerini proletaryaya yaklaştırmış, zenginleşip burjuvallaşan kesimlerini ise kapitalist düzene bağlamıştır. Milli burjuvazi ve "bir bütün olarak köylülük" artık yok. Dolayısıyla emperyalizme karşı burjuva demokratik ulusal gelişmenin toplumsal tabanını oluşturacak bir toplumsal sınıf bugünün Türkiye'sinde yok.

"Birinci milli kurtuluş savaşı"nın açtığı yol, Türkiye toplumunda, kapitalizmin egemenliğini hazırladı ve bu sınıfları dönüştürdü. Emperyalist egemenlik bugün artık bu kapitalist temellere oturuyor. Türkiye'nin emperyalist kölelikten kurtulması, "birinci milli kurtuluş savaşı"nın eksik bıraktığı şeyi, yani siyasi bağımsızlığı iktisadi ve mali tam bağımsızlıkla birleştirmesi, ancak Türk burjuvazisinin, onun kapitalist sınıf egemenliğinin yıkılması ile, yani sosyal muhtevaya oturan bir kurtuluş mücadelesi ile, yani uluslararası sermaye cephesini yararak dışına çıkmayı olanaklı kılacak bir proleter devrim ile mümkündür. Gerisi '60'lı yılların orta sınıf aydınlarının günümüzün küçük-burjuva yarı-aydınlarına miras olarak bıraktığı boş hayallerden, burjuva demokratik önyargılardan başka bir şey değildir.

(H. Fırat, *Bağımsızlık ve Devrim*, Eksen Yayıncılık, 1998, s.244-72)

www.tkip.org

Gençlik mücadelesi ve 1 Mayıs

İ. Y. Gün

2021 1 Mayıs'ının öngünlerindeyiz. Geçtiğimiz yıl, pandeminin etkisi ile kapitalist sistemin sosyal, siyasal ve ekonomik krizi daha da şiddetlendi. Bu süreçte işçi ve emekçilere, kadınlara, gençlere yönelik saldırılar da alabildiğine tırmandı. Tek adam rejimi, krizin ve pandeminin faturasını büyük bir pervasızlıkla işçi-emekçilere, gençlere, kadınlara ödetmek istedi. Ancak yaşanan gelişmeler bunun rejimin umduğu kadar kolay olmayacağı- nı gözler önüne serdi.

Gençlik 2021 yılını daha ilk gününden direniş ile karşıladı. Boğaziçi Üniversitesi'ne AKP'li Melih Bulu'nun kayyım rektör olarak atanması, gençlik cephesinde uzunca bir süredir mayalanan öfkenin açığa çıkmasına neden oldu. Boğaziçi Üniversitesi'nde başlayan direniş daha ilk gününde meselenin yalnızca kayyım rektörler olmadığına ayna tuttu.

Bir dizi uygulama ile eğitim hakkı her geçen gün daha fazla gasp edilen gençlik saflarında somut bir tepki birikmişti. Gençlik kitleleri, tek adamın iki dudağı arasından çıkacak talimatlar ve gece yarısı kararnamelemleri ile eğitim sisteminin hallaç pamuğu gibi atılmasına, sınav tarihlerinden üniversitelerin kim tarafından yönetileceğine dek hemen her konunun tek adama bağlanmasına, AKP'nin üniversitelere yönelik saldırısına ve geleceksizlik dayatmalarına tepki göstererek harekete geçti.

Boğaziçi Üniversitesi'nde başlayan direniş, geniş gençlik kesimlerinin, "Özerk demokratik üniversite istiyoruz" talebi ile yan yana geldiği bir eylem dalgasına dönüştü. İstanbul, Ankara, İzmir başta olmak üzere birçok şehirde ve birçok üniversitede "Kayyım rektör istemiyoruz", "Özerk-demokratik üniversite istiyoruz", "Söz, yetki, karar hakkı üniversite bileşenlerine" talepleri ekseninde eylemler gerçekleşti.

Sermaye iktidarı direnişe daha ilk günden tüm gücü ile saldırdı. Yandaş medya üzerinden direniş karalanmaya, toplum gözünde itibarsızlaştırılmaya çalışılsa da başarılı olunamadı. Ev baskınlarında, üniversite ve kent meydanlarında gerçekleşen eylemlerde binden fazla kişi gözaltına alındı. Onlarca kişi ev hapsi aldı, tutuklandı. Ancak bütün saldırılara rağmen devam eden direniş toplumsal muhalefetin dahi başlıca gündemlerin-

den biri haline geldi ve bir odak oldu.

GÜNCEL DURUM VE GENÇLİK MÜCADELESİ

Boğaziçi direnişi ile gençlik cephesinde bir süredir biriken öfke açığa çıktı. Uzunca bir süredir politik gençlik öznelerine daralan gençlik hareketi bir ivme kazandı. Gençliğin yaşadığı en önemli sorun alanlarından olan eğitim hakkının gaspı, AKP iktidarın üniversitelere yönelik artan baskı ve saldırıları, geleceksizlik dayatmaları gençliğin en dinamik öznelerini bu süreçte harekete geçirdi. Üstelik bu son derece politik bir çıkıştı ve sermaye iktidarının başta gençlik olmak üzere topluma dönük politikalarını doğrudan hedef alıyordu.

Pandeminin ilk günlerinde sermayeye teşvik ve yardım paketleri açıklanırken milyonlarca işçi ve emekçi adeta kendi kaderine terk edildi, kölece çalışma koşullarında, hiçbir önlem alınmaksızın zorla çalıştırıldı. Sermaye iktidarı "Evde kalın" çağrısı yaparken çalışmak zorunda kalan ve evde kalamayan milyonlarca insan hastalığa yakalandı. On binlercesi yaşamını yitirdi. Eğitimin tüm kademelerinde örgün eğitime ara verildi. Online eğitime geçildi. Online eğitim ile halihazırda eğitimde yaşanan sorunlar da katlanarak arttı. 8 milyona yakın öğrenci internet, bilgisayar vb. eksiklikler nedeniyle güdük online eğitime dahi ulaşamadı. Eğitimde fırsat eşitsizliği daha da derinleşti. Pandemi ile eğitim

hakkının gaspı yeni boyutlar kazanmış oldu. Üstelik okulların tedbir için kapatıldığı söylenirken, işçi ve emekçilerin, yani öğrenci velilerinin zorla çalıştırılması bu tedbirin dahi ne kadar güdük ve göstermelik olduğunu gözler önüne serdi. Tüm toplumun yaşam hakkı deyim yerindeyse yok sayıldı.

Sermaye iktidarı bununla da kalmadı. Lise ve üniversiteye giriş sınav tarihlerini herhangi bir telafi eğitimi dahi yapılamamışken, pandemi tehlikesi henüz geçmemişken, yalnızca sermayenin ihtiyaçlarını gözeterek yapboza çevirdi. Eğitimin hiçbir öznesi eğitimden sınav sistemine varıncaya dek herhangi bir karar alma sürecine dahil edilmedi. Öğrenciler, öğretmenler, veliler, okul ve üniversite çalışanları, sendikalar, bilim insanları yok sayıldı. Diğer her alanda olduğu gibi eğitimde de tek adamın iki dudağından çıkan sözler uygulandı. Yeni eğitim yılında da benzeri gelişmeler yaşandı. Tedbirler alınmaksızın okulların açılması dayatması ile okullar salgının merkezlerinden biri haline geldi.

Üniversitelerde de durum benzerdi. Online eğitim sorunları, üniversite altyapı eksiklikleri, öğrencilerin teknik ekipman ve internete ulaşamaması gibi sorunlar artarak büyüdü. Yüzbinlerce öğrenci online eğitime dahi devam edemedi. Üstelik bu sorunlar yerli yerinde dururken dinci gerici iktidarın tüm topluma olduğu gibi gençliğe yönelik baskı ve yasak politikaları da arttı. Gençlik sermaye

ye iktidarı tarafından bir yandan geleceksizlik saldırısı bir yandan da dinsel gerici kuşatma altına alındı.

Boğaziçi direnişi, gerici-faşist iktidarın yarattığı bu baskı ve yasak atmosferinde önemli bir gedik açtı. Saldırıları, yasakları, dayatmaları dinlemeyen direniş sayesinde gençlik mücadelesi önemli bir ivme kazandı. Bütün saldırı ve yasaklara karşı gençlik sokaklarda ve bazı kampüslerde fiili meşru mücadele yolunu izledi.

Aynı dönemde İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılması nedeniyle kadınlar da sokaklara indiler. İşçi sınıfının içinde de direngen özneler Kod 29, ücretsiz izin gibi saldırılara karşı direnişe geçtiler. Toplumsal mücadelenin hareketli dinamikleri yer yer bir araya da geldiler. Bütün bunlar sokakların gücünü bir kez daha hatırlattı.

1 MAYIS'A GİDERKEN

Bir yılı aşkındır süren pandemi kapitalist-emperyalist sistemin dünyayı ne denli yaşanmaz hale getirdiğine yeni bir ayna tuttu. Dünyamız kapitalist sistemin yarattığı her yeni krizde daha büyük bir çöküşe sürükleniyor. Üstelik bütün bu krizlerin faturasını dünyanın her yerinde işçi ve emekçilere, ezilen halklara, gençlere, kadınlara ve çocuklara ödetmek istiyorlar. Oysa bu krizin sorumlusu bizler değiliz, faturayı da bizler ödemeyeceğiz.

Direnişini ve mücadelesini bütün baskı ve saldırı koşullarına rağmen so-

kaklara taşıyan gençler, kadınlar, işçi ve emekçiler için önemli bir mücadele günü olan 1 Mayıs'a sayılı günler kaldı. Lebalp kongreler toplayan, işçi ve emekçileri pandemi koşullarında sömürmeye devam eden, baskı ve gericiliği tırmandıran sermaye iktidarı 1 Mayıs'ı yasaklama niyetini sözde "tedbirler" ile duyurdu. Pandemiye rağmen işçi sınıfı için çalışma koşullarında hiçbir değişiklik yapmayan, hatta sömürüyü katmerleştiren, her gün yeni bir hak gaspı gerçekleştiren, kadınlara, gençliğe, Kürt halkına dönük baskı ve saldırı politikalarını hayata geçiren iktidar büyük bir korkuya kapılarak 1 Mayıs'ı yasaklamak istiyor. Kuşkusuz bu korku yersiz değil. Ağırlaşan ekonomik, sosyal ve siyasal kriz nedeniyle toplumun öfke biriktirdiğini ve bu öfkenin Boğaziçi'nde gençlik nezdinde, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılması üzerinden kadınlar nezdinde nasıl açığa çıktığını görüyor. AKP-Erdoğan zorbalığı, bu öfke dalgasının, kendi iktidarını sarsacak bir sosyal patlamaya dönüşmesinden korkuyor.

ÖZERK DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE İÇİN 1 MAYIS'A!

1 Mayıs'ı yasaklamaya çalışanların korkularını geleceğimiz ve özgürlüğümüz için büyötmeye ediyoruz. Boğaziçi Üniversitesi ile başlayan direnişimiz aylardır sürüyor. Tek adam rejiminin bizlere hazırlamak istediği karanlık geleceği, baskı ve saldırıları kabul etmediğimizi bu 1 Mayıs'ta da güçlü bir şekilde, üstelik diğer toplumsal mücadele dinamikleri ile beraber göstermeye devam etmeliyiz.

Eğitim hakkımızın gasp edilmesine karşı, yaşam hakkımızın yok sayılmasına, üniversitelerimize dönük saldırılara, dinci faşist kuşatmaya karşı bu 1 Mayıs'ta fiili meşru mücadeleyi büyötmek gençlik cephesindeki en önemli sorumluluklarımızdan biridir. Boğaziçi direnişi ile gençlik cephesinde önemli bir mücadele dinamiği ortaya çıkmıştır. Bu mücadele dinamiğinin bütün gücüyle ve ortak talepler ekseninde 1 Mayıs'a taşınması gençlik hareketinin en önemli görevlerindendir. Gençlik kitlelerinin aylardır mücadelesini verdiği "Özerk demokratik üniversite" ve "Söz, yetki, karar hakkı üniversite bileşenlerine" talepleri, 1 Mayıs'ta gençliğin ortak, politik ve kapsayıcı sözü olacaktır.

Faşist baskı ve zorbalığa dayalı sermaye diktatörlüğü karşısında gençlik cephesinin önemli bir mücadele dinamiği olduğunu, Boğaziçi direnişi üzerinden bir kez daha gördük. Gençliğin devrimci öznelarının bu mücadele dinamiğine; birleşik, kitlesel ve devrimci bir gençlik hareketi yaratma perspektifi ile bakması ve bugünden başlayarak güçlü bir hazırlığa koyulması gerekmektedir.

Kadın düşmanı politikalara, baskıya, şiddete, çifte sömürüye hayır!

Haklarımız ve geleceğimiz için 1 Mayıs'ta alanlara!

AKP-MHP iktidarının baskıcı, gerici, sermaye yanlısı politikalarıyla birlikte kadın düşmanı uygulamaları da hız kesmeden devam ediyor. Tek adam rejiminin ayakta kalmak için işçi ve emekçilere yönelik yıkım politikalarını hayata geçirmekten, baskı ve zorbalığı arttırmaktan başka bir seçeneği bulunmuyor. İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ı ağır pandemi ve kriz koşullarının devam ettiği böylesi bir süreçte karşılıyoruz.

Sözde tedbirlerle ölümüne çalışmaya mahkum edilen işçi ve emekçiler için öncelikli bir sorun alanı olarak görülmesi gereken pandemi işçi ve emekçilerin öncelikli gündemleri arasına dahi giremiyor. Pek çok işçi ve emekçi işsiz kalmaktan veya ücretsiz izne çıkartılmaktansa virüsle burun buruna çalışmayı tercih ediyor. İktidarın pandemiye fırsata çevirerek hayata geçirdiği sosyal yıkım politikalarının sonucunda işçi ve emekçilerin öncelikli gündemlerini işsizlik, hayat pahalılığı, kölece çalışma koşulları oluşturuyor. Pandemi sürecinde yapılan pek çok araştırmanın ortaya koyduğu gibi, bu tablonun en ağır faturası işçi ve emekçi kadınlara kesiliyor.

Sermayenin elinde adeta koza dönüşen pandemi gerekçesiyle işçi ve emek-

çilere dayatılan düşük ücretler, ücretsiz izin uygulaması vb. hak gasplarından en çok kadın işçi ve emekçiler etkileniyor. Geçmişte de var olan ancak pandemi sürecinde artan ev işleri, hasta, yaşlı, çocuk bakımı sorumluluğu ve ev içi şiddet kadınların bu süreçte karşı karşıya kaldığı en önemli sorunları oluşturuyor.

AKP-MHP iktidarı bir yandan da kadınların kazanılmış haklarına saldırmaktan, kadınları hedef tahtasına çakırmaktan geri durmuyor. Kadınların baskıcı-gerici politikalara, kadına yönelik şiddete, kadın cinayetlerine karşı büyüyen öfkesini ve mücadelesini dizginlemek için bulduğu her fırsatta saldırıyor. İstanbul Sözleşmesi'nin feshedilmesi hamlesi kadın düşmanı politikaların son örneği oldu. Saldırı iktidarın uzun süredir gündemindeydi ancak kadın hareketinin eylemli mücadelesi ile rafta bekletiliyordu. AKP-MHP iktidarı, Saadet Partisi ile giriştiği gerici ittifak arayışının bir sonucu olarak, 8 Mart'ın hemen ardından bizzat Erdoğan'ın imzasıyla bir gece yarısı yayınlanan kararname ile sözleşmeden çekildiğini ilan etti.

İstanbul Sözleşmesi'nin feshi saldırısı ile kadın düşmanı politikalara bir yenisi eklendi. Diğer yandan da hem İstanbul Sözleşmesi'nin feshine karşı yapılan eylemlere hem de Boğaziçi eylemlerine

katılan LGBTIQ+ bireyleri marjinalize etmeyi hedefleyerek, saldırarak farklı kimlikleri yok sayan, toplumu kutuplaştıran politikalar derinleştirilmeye çalışıldı.

Gerici-faşist rejim işçi-emekçi kadınların büyüyen öfkesinden korktukça saldırganlaşıyor. Ancak her seferinde fabrika önlerinde, meydanlarda, sokaklarda kadınların yükselen sesine, bitmek tükenmek bilmeyen mücadelesine teslim oluyor. 8 Mart'ta, İstanbul Sözleşmesi'nin feshine karşı süren eylemlerde tüm yasaklara, baskılara, devlet terörüne rağmen sokakları terk etmeme iradesi konuluyor. Ücretsiz izin, Kod 29, sendikal haklara yönelik saldırılara ve diğer hak gasplarına karşı Sinbo'da, SML'de, Migros'ta olduğu gibi kadın işçiler mücadelenin en ön saflarında yerlerini almayla, mücadeleye öncülük etmeye devam ediyorlar.

Şimdi sıra 1 Mayıs'ta! İşçi-emekçi kadınlar, tek adam rejiminin saldırılarına karşı bu kez de 1 Mayıs alanlarında taleplerini dile getirecekler. İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları olarak tüm işçi ve emekçileri bu sese ses katmaya; kadın düşmanı politikalara, baskıya, şiddete, çifte sömürüye karşı mücadele taleplerimizi 1 Mayıs'ta en güçlü şekilde haykırmaya davet ediyoruz!

İŞÇİ-EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

DLB: Haklarımız, özgürlüğümüz ve geleceğimiz için 1 Mayıs'ta alanlara!

Pandeminin birinci yılını geride bıraktık. Bu süreç boyunca sermaye iktidarının gerçek ve ciddi önlemler almaması sonucu toplumsal sorunlar daha da ağırlaştı. Özellikle işçi ve emekçi kesimde kıyımaya varan boyutta ölümler gerçekleşiyor. Sağlık hakkı alenen gasp ediliyor. Türkiye kapitalizminin yapısal sorunu olan ve salgın öncesinde atağa geçen ekonomik kriz pandemi ile birlikte daha da ağırlaştı. Sermaye sınıfına imtiyazlar sağlanıp, işçilerin ellerindeki hak kırıntıları tırpanlanırken; işçi ve emekçilere krizin faturası ödetiliyor. Enflasyon, yoksulluk ve işsizlik oranları her geçen gün rekorlar kırıyor.

Tüm bunlara gerici-faşist baskı ve zorbalık eşlik ediyor. En küçük muhalif sestene bile korkan AKP-MHP faşist koalisyonu saldırgan tutum ve baskı ile toplumu dizginlemeye çalışıyor. Kazanılmış demokratik hak ve özgürlüklerin kâğıt üzerinde bile kalmasına tahammül etmiyorlar. İstanbul Sözleşmesi zaten uygulanmıyordu, buna rağmen kaldırıldı. Başka örneklerden de görüleceği gibi egemenler kendi burjuva yasalarını dahi yok saymakta, tek adamın yasaları ile hareket etmektedirler. Irkçı, dinci-gerici hesaplar ve zorbalıkla ayakta kalmaya çalışan saray rejiminin aslında yapabildiği tek şey kaçınılmaz sonunu ertelemeye çalışmaktan ibarettir.

Genel toplumsal sorunlardan biri de eğitim hakkının görülmedik ölçüde gasp edilmesi, eğitim alanındaki eşitsizliklerin daha da belirgin hale gelmesidir. Eğitim

tüm toplumun meselesidir. Okullar uzun süre boyunca kapalı tutulup, uzaktan eğitime tabi tutulmaya çalışılan çocuklar eğitimden uzak kalmıştır. Evde kalan çocuklarla da genelde anneler ilgilenmek zorunda olmuş, kadın istihdamı düşmüştür. EBA TV'de verilen niteliksiz eğitime dahi ulaşmak zor iken, MEB'in devam eden süreç için hibrit eğitim modeline geçileceğini duyurması bu sorunu daha da büyötmektedir. Gerekli altyapı eksikliklerinin tamamlanmaması, ihtiyaç olan dijital araçların tüm öğrencilere sağlanmaması bir yana, Türkiye'de mevcut internetin durumu bile içler acısıdır. Eğitim alamamış milyonlarca öğrenci varken sınavların yapılması ısrarı bu sorunu daha da ağırlaştırmaktadır. Gençlerin imkân buldukları vakit ülkeden kaçma istekleri ve gelecek kaygıları artmış durumdadır.

Bu karanlık tabloya inat direnenler de var elbette. Son zamanlarda hem dünyada hem de Türkiye'de yükselen kadın hareketi; Sinbo, SML etiket, Migros işçileri gibi mevzi direnişler; yüzbinlerin katıldığı Newroz'lar; gençliğin öfkesinin ifade bulduğu Boğaziçi direnişi gibi... Polis şiddetine, gözetim ve tutuklamalara rağmen sözünü söyleyip, geleceğine sahip çıkan direngen kesimler bugün toplumsal muhalefeti oluşturuyorlar. Sermaye iktidarının dayattığı kendi gündemlerinin halen toplumun geniş kesimlerinde karşılık buluyor olması bizleri yanıltmamalıdır. İşçilerin, emekçilerin, kadınların, ezilen halkların ve gençlerin gündemi, tüm baskı ve yasaklamalara karşı çıkmak ve insanca yaşam hakkını savunmaktır.

Boğaziçi öğrencilerinin ev hapsini yok sayarak elektronik kelepçeleri kırmala-

rı, Yunanistan öğrencilerinin alanlarda yükselttikleri muhalefetleri biz liselilere de yapılması gerekenlerin neler olduğunu gösteriyor. Umutsuzluğa kapılmak, hayata küsmek gibi seçeneklerimiz yok. Hayallerimize ve geleceğimize sahip çıkmanın, haklarımızdan ve özgürlüklerimizden vazgeçmemenin tek seçenek olduğunu biliyoruz. Örgütlenmeli ve mücadele etmeliyiz.

1 Mayıs'ın tarihsel olarak önemi de buradan gelmektedir. Hak verilmez alınır anlayışı ile harekete geçen işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kazanılmıştır 1 Mayıs. Bir parçası olduğumuz işçilerin yolu yolumuzdur.

Haklarımız, özgürlüğümüz ve geleceğimiz için 1 Mayıs'ta alanlara!

DEVRİMCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

MLB: Yolumuz işçi sınıfının yoludur! Yaşasın 1 Mayıs!

Kölece çalışma koşullarına ve günlük 16 saati bulan uzun çalışma süresine karşı girişilen mücadele ile kazanıldı 1 Mayıs. "8 saat iş, 8 saat uyku, 8 saat canımız ne isterse!" diyen işçiler alanları, meydanları zapt ettiler. Eylemlerden kaynaklı dört işçi önderi idam edildi, onlarca işçi yargılandı. Bizlere 1 Mayıs'ın onurunu bıraktılar. İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü bu ölümsüz mirasla kaydedildi tarihe.

KÖLE DEĞİL ÖĞRENCİYİZ!

Pandemi süreci boyunca devletin

almadığı önlemler, karşılamadığı ihtiyaçlar bizim üzerimizden çözöldü. Sağlık sebepleri ile yüz yüze eğitime ara verilip herkese "evde kal" çağrısı yapılırken, bizler atölyelere çevrilmiş okullarımızda maske, dezenfektan, koruyucu giysi gibi ürünlerin seri üretimini gerçekleştirdik. Bizlerin bu emeği o gün "alkış hak eden fedakarlık" olarak sunulurken, bugün MEB açgözlü bir patron gibi bizim neredeyse bedava işgücümüz üzerinden elde ettiği ciroyu açıklıyor.

Eğitim sorunumuzsa halen çözölmüş değil. Akademik eğitimi zaten pandemi öncesinde de son derece sınırlı ve nite-

liksiz alıyorduk, artık meslek derslerimizi de göremiyoruz.

AKP-MHP iktidarı pandemi sürecini yönetemiyor, bilim insanlarının uyarılarına kulak asmıyor. Toplum sağlığını gözetken bir bakışla bütünlüklü önlemler alınmadığı gibi, sermayenin kârı uğruna milyonlarca insan açlık ve virüs ikileminde yaşıyor.

Okullar bir açılıyor, bir kapanıyor. Sınavlar bir yapılacak deniyor, bir erteleniyor. Bu yapboz tahtasında bizlere de denek olma rolü biçiliyor. Eğitim hakkımız, sağlık hakkımız, yaşam hakkımız bir kişinin iki dudağı arasına mahkum edil-

mek isteniyor.

EĞİTİM VE YAŞAM HAKKIMIZ İÇİN 1 MAYIS'A!

2021 1 Mayıs'ını işte böylesi sorunlarımızın derinleştiği, öfkemizin bilendiği bir dönemde karşıyoruz. Aylardır eğitim hakkımızı gasp eden, yaşam hakkımızı hiçe sayarak adımıza kararlar alan, bizleri meslek liselerinde köle, fabrikalarda ucuz işgücü olarak gören düzene karşı 1 Mayıs'ta işçi sınıfının safında, alanlarda olalım. Keyfi yasaklara, fiili engellemelere geçit vermeyelim. Öfkemizi ve taleplerimizi sokaklarda, alanlarda haykıralım!

Yaşasın 1 Mayıs!

MESLEK LİSELİLER BİRLİĞİ

Taşeron işçilerinin Meclis ziyareti üzerine

Dört ayrı ücret skalası zulmüne maruz kalan karayolu işçilerinin tepkisi büyüyor. Dördüncü skaladan ücret alan, asgari ücretin reva görüldüğü taşeron firmaların bünyesinde çalışan Sivas Bölge Karayolu işçileri kadro ve eşit işe eşit ücret taleplerini dile getirmek için Ankara'da, Meclis'te yer alan partileri ziyaret ettiler.

Karayolu işçileri parti temsilcileriyle Meclis'te bir dizi görüşme gerçekleştirdiler. Karayollarının asli işlerini yaptıklarına ve eşit işe eşit ücret alamadıklarına ilişkin hazırladıkları kapsamlı dosyayı parti temsilcilerine ilettiler.

KARAYOLU İŞÇİSİ TAŞERON KÖLELİĞİNİN SON BULMASINI İSTİYOR

Görüşmelere katılan Yavuz İçer ve Yasin Yaramış adlı işçiler yaptıkları açıklamada, "KGM taşeron işçilerinin çalışma şekillerini ve kadro taleplerimiz ifade ettiğimiz dosyayı siyasi parti temsilcilerine ilettik. Bunu yapmamızın nedeni siyasi partileri konudan haberdar etmek, 'bize böyle bir dosya ulaşmadı ve bu şahıslar ile görüşülmedi' vb. mazeretlerin üretilmesinin önüne geçmektir" diyerek, ziya-
retin amacına açıklık getirdiler.

Kamuda taşeronluğa son verilmesine dair tüm düzenlemeler taşeron köleliğinin farklı şekillerde devamına yol açtı. Kamuda taşeronluk uygulaması adeta tüm alanları ur gibi sarmıştır. Anahtar teslim ihaleler taşeron firmaların ekonomik kazanımlarını ayyuka çıkarırken, taşeron işçilerin sefaleti artarak sürmüştür.

Taşeron köleliği sadece işçilerin ekonomik haklardan yoksunluğuna itilmesi-
ne yol açmadı. Aynı zamanda eşit iş yapan işçilerin eşit olmayan ücret almasına neden oldu. İşçiler arasında rekabeti, karışıklığı ve aynı zamanda eşitsizliği, birlikten yoksunluğu vb.ni körükledi.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nde çalışan karayolu işçileri eşit iş yapmalarına rağmen eşitsiz ücret dayatmasına maruz kalıyorlar. İşçiler 3 ayrı skaladan ücret alıyorlar. Ücret ve maaşlardaki adaletsizlik ayyuka çıkmıştır. **1. ücret skalasında 6 bin, 2. ücret skalasında 4 bin, 3. ücret skalasında 10 bin işçi çalışıyor.** Bir de dördüncü ücret skalasında asgari ücretle çalışan 14 bin müteahhit işçisi bulunuyor.

İşçilerin talepleri açık ve nettir! Bu talepler taşeron köleliğinin mağduru

binlerce karayolu işçisindir. En başta yer alan talep taşeron köleliğinin kaldırılmasıdır. İkincisi, inşaat sektöründeki müteahhit firmalarını ihya eden anahtar teslim ihalelerine son verilmesidir. Üçüncüsü, karayollarında çalışan taşeron işçilerin güvenceli ve kadrolu olarak çalışmasıdır. Dördüncüsü de eşit işe eşit ücrettir. İşçiler aynı işi yapan karayolu işçileri arasında ücret farkı olmamasını, ücretin en yüksek maaşta eşitlenmesini talep ediyorlar.

İŞÇİLERİN ÖRGÜTÜ YOL-İŞ NE YAPIYOR?

Yol-İş Genel Merkezi'nin tutumunu da eleştiren temsilciler, "Bu dosyanın kişisel çabalarımız ile taşeron işçiler olarak bizlerden önce bağlı bulunduğumuz sendikamız Yol-İş genel merkezinden iletmesini isterdik fakat böyle bir girişimin olmadığını gördük. Bunun üzerine işçilere olarak biz başlangıç yapalım dedik. Üyesi olduğumuz Yol-İş biz taşeron işçilerin bu çabalarına ortak olmalı, eşit işe eşit ücret ve kadro istemimizin arkasında durmalıdır." dediler.

Bu talepler sadece devletliler tarafından yok sayılmıyor. İşçilerin üyesi olduğu Yol-İş sendikası da işçilerin taleplerini görmezden geliyor. İşçilerin haklı talepleri için bir mücadele programı oluşturmaktan özenle kaçınıyor. Dahası işçilerin haklı talepleri için mücadele etmesine engel oluyor.

Karayollarında 2005 yılı sonlarında Yol-İş merkezinin onayı ile 2. skala siste-

mi uygulanmaya başlandı. Böylece 1.500 karayolu işçisinin ekonomik ve sosyal mağduriyetine onay verildi. Ardından 2014 yılında kadro alan 6 bin 500 taşeron işçisine üçüncü ücret skalası dayatıldı. Öte yandan taşeron köleliği devam etti. Yaklaşık 14 bin işçi taşeronluk köleliği koşullarında çalışmaya hala devam ediyor.

2014 yılında kadro alan taşeron işçilerin geçmişe dönük alacakları da ödemedi. Taşeron işçilerinin mahkeme ile kazanılmış, ortalama 80 bin TL alacağı buharlaştı. 3. skala uygulamasına maruz kalan karayolu işçileri ekonomik ve sosyal olarak ciddi sorunların içine itildiler. Dördüncü skala zulmü altında ezilen işçiler ise asgari sefalet ücretine talim ediliyorlar.

Yol-İş Genel Merkezi yaptığı toplu sözleşmede de ikinci skala ve üçüncü skala mağduru karayolu işçilerinin "Eşit işe eşit ücret" taleplerini duymadı. Taşeron firmalar bünyesinde çalışan binlerce işçinin kadro talebine sahip çıkmadı. Bu nedenle yıllardır her sözleşme döneminde yalnız bırakılan 2. ve 3. skala mağduru işçilerin ve 4. skala taşeron işçilerin tepkisi büyüyor. 2. ve 3. Skala mağduru işçileri "Eşit işe eşit ücret" talebi etrafında birleşiyorlar. Taşeron işçilerin temel talebi ise kadrolu olmak.

Aynı işi yapan işçiler arasında dört kata varan ücret farkı ne doğaldır ne de mantıklıdır. Bu mantıksızlık zincirine, işçileri bölen anlayışa karayollarında çalışan 4. skala halkası da eklenmiştir. İşçiler haklı talepleri doğrultusunda mücadele

etmemekte ısrar eden Yol-İş yöneticilerine bu nedenle tepki duyuyorlar.

Yol-İş yöneticileri karayolu işçilerinin taleplerine sahip çıkmadıkları gibi, bir de karayolu işçilerinin tepkisini indirmek için mesai yapıyorlar. Yol-İş kolektif olarak karayolu işçilerinin taleplerine sahip çıksaydı, karayollarında dört ayrı ücret skalası uygulanamazdı. Eşit iş yapan işçilerin eşit ücret alması engellenemezdi. 14 bin karayolu işçisi sendikalı oldukları halde asgari ücrete mahkum edilemezdi.

Tüm bu eşitsizlik zinciri işçiler arasında ayrımcılığı körüklemek için oluşturuldu. Bunlar olup biterken Yol-İş sendikası yöneticileri işçiler arasında ücret ayrımını ortadan kaldırmaktan, "Eşit işe eşit ücret" ve kadro hakkı taleplerini destekleyen bir tutum almaktan özenle kaçınıyorlar ve hala da kaçınıyorlar.

Gerçek anlamda işçilerin söz yetki karar sahibi olduğu sendikalar işçilerinin haklarını korumak ve geliştirmek için mesai yaparlar. Yol-İş yönetiminin 2. skala işçilerinin taleplerine kulaklarını tıkaması yetmiyormuş gibi, "eşit işe eşit ücret" anlayışının ürünü olan 1., 2., 3. skala uygulamasına, 4. Skala zulmü de eklemiştir.

Karayolu işçileri hakları için son Meclis ziyareti de dahil yoğun bir çaba içinde. İşçilerin yükselen tepkisi ve öfkesi önümüzdeki sürecin kazanımıyla sonuçlanması için önemli bir zemindir. Asıl önemli olan ise birbirinden bağımsız gelişen çabaların merkezileştirilmesidir.

Öncü karayolu işçilerini önemli görevler beklemektedir. Bunlardan biri karayolu işçilerinin "Eşit işe eşit ücret" ve kadro taleplerine yanıt verecek, mücadele dinamiklerini birleştirecek taban örgütlülüklerinin her çalışma alanında oluşturulmasıdır. Bir diğeri karayollarında çalışan işçilerin birbiriyle olan temasını, birlikteliğini büyütme odaklanacak, ülke genelinde koordinasyonu sağlayacak örgütlülüğü yaratmaktır.

Karayolu işçileri hakları ve gelecekleri için mücadeleyi sendikacılara bırakmamalıdır. Yol-İş'in gerçek sahibi olan karayolu işçileri; kadro hakkı için, eşit işe eşit ücret için, kısacası hakları ve gelecekleri için birleşmeli, mücadele etmelidirler.

HAYDAR BARAN
(DİSK/DEV YAPI-İŞ
KAYSERİ BÖLGE TEMSİLCİSİ)

Yaşamı köleleştirilmiş milyonlarca emekçinin devrimci direnç çiçeği...

Hatice yoldaş ölümsüzdür!

Ekim'in Ezgi'si, partimizin Hazal'ı, Hatice Yürekli yoldaşın ölümsüzlüğünün 20. yılındayız.

Hatice Yürekli yoldaş, 1968 yılında Tokat'ın Almus ilçesinde, Çerkez emekçi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. İlk ve ortaöğrenimini İzmir'de tamamlayan Hatice yoldaş sonrasında tekstil atölyelerinde çalışma yaşamına başladı. 1990 yılı başında EKİM hareketinde örgütlenerek, devrimci mücadeleye katıldı. 1990'lı yılların zorlu koşullarına rağmen büyük bir emek, inanç ve kararlılık ile devrim davasının bayrağını elinden hiç düşürmedi.

Hazal yoldaş, EKİM hareketinin partileşmesi yolunda büyük emekler harcayan ve bedel ödeyenlerden biridir. Faaliyet yürüttüğü her alanda mücadelenin en ön saflarında yar almıştır. İşçi sınıfını devrim davasına kazanabilmek için tekstil alanında büyük bir gayret ile çalışmış, sınıfın komünist işçi önderlerinden biri olmuştur.

Proletarya davasının ve proletaryanın öncü partisinin ideolojisi, değerleri ve birikimleri ile et ve tırnak gibi bütünleşmenin somut öznesidir Hatice yoldaş. O, her daim kendinden önceki değerleri korumuş ve o değerleri ileriye taşıyabilmek için yoğun emekler sarf etmiştir.

Hatice yoldaşın aktif devrimci faaliyet yürüttüğü 1990'lı yıllar, Türkiye'de devrimcilere yönelik saldırıların yoğunlaştığı, Kürt halkına karşı kirli savaşın tırmandırıldığı bir dönemdi. Sermaye devleti, devrimci hareketlere sürekli operasyonlar, baskınlar düzenliyordu. Devrimciler ağır işkencelerden geçirilip tutsak ediliyor, kimisi gözaltılarda kaybediliyor, kimisi sokak ortasında veya zindanlarda katlediliyorlardı.

Sermaye devletinin, 1995 yılında hareketimize yönelik gerçekleştirdiği bir saldırıda Hatice yoldaş, Habip yoldaş ile birlikte İstanbul'da gözaltına alındı. Polisin yapmış olduğu ağır işkenceye rağmen bir an olsun devrim davasından vazgeçmedi. Devrim davasının onurunu koruyarak hareket etti ve bu tutumu sonucunda sermaye devleti tarafından tutuklandı. Sağmalcılar Hapishanesi'nde bir süre

tutsak edildi.

Tutsaklık süreci biter bitmez, soluğu mücadele alanlarında aldı. Devrim mücadelesini daha ileriye taşıma göreviyle, işçi semtlerinde, fabrikalarda işçi sınıfını örgütleme çalışmalarına atıldı.

Hatice yoldaş, partileşme sürecinde büyük emekler harcadı. Uzun yıllar boyunca nice bedeller ödeyerek kurulan proletaryanın öncü partisi TKİP'in Kuruluş Kongresi'nde kurucu üye olarak yerini aldı. Kuruluş sonrası devletin gerçekleştirdiği saldırılarda tekrardan gözaltına alındı, yine direndi ve yine tutuklandı.

Partimizin iki MK üyesini, Habip ve Ümit yoldaşları da yitirdiğimiz saldırı karşısında Ulucanlar Direnişi'ni yaratan tutsaklar içerisinde yerini alarak, devrim davasının bayrağına leke sürdürmedi. Yitirilen yoldaşlardan devraldığı bayrağı yukarı taşıma sorumluluğu ile hareket etti.

Ulucanlar katliamının ardından sermaye devleti saldırılarını tırmandırırken, devrimcilerin inançlı ve kararlı direnişleri de günden güne büyüdü. Sermaye devleti, devrimcileri hücre tipi (F tipi) hapisanelere kapatarak, tecrit koşullarına mahkûm ederek, devrimci tutsaklar şahsında devrim davasını teslim almak üzere harekete geçmişti. Fakat devrimciler bu saldırıyı bedenlerini ölüme yatırarak karşıladılar. Hücre tipi saldırısına karşı 20 Ekim 2000 günü, sonrasında ölüm orucuna dönüştürülecek açlık grevi direnişini başlattılar.

Hatice yoldaş da ölüm orucunun ilk gönüllüleri arasında yerini aldı. Hatice yoldaşın ölüm orucuna dair şu sözleri devrim davasına bağlılığın ve inancın göstergesidir:

"Bugün direnişin kızıl bayrağı bizlerin ellerinde. Bu onura layık olmak, bayrağı hep yükseklerde dalgalandırarak, gerektiğinde onun rengini kanımızla daha da kızılaştırmak boynumuzun borcu. Bizi teslim alabileceğini sananlar ne büyük bir yanılgı içerisinde olduklarını görecektir. Devrim davasının yenilmezliği görkemli direnişimizle bir kez daha gösterilecektir sınıf düşmanına..."

"Ben gönüllü bir Ölüm Orucu dire-

nişçisiyim. Bizim Ölüm Orucu'na 'örgüt baskısıyla' gittiğimiz söyleniyor. Bu çok çirkin/çaresiz bir yalandır. Bizler siyasi kimlikleri, gelecek idealleri olan ve bu idealler doğrultusunda yaşayan insanlarız. Devletin bizleri teslim alıp/imha etmeye dönük planlarına karşı en önde durmak, ölümüne direnişin ilk gönülleri olmak bir onurdur bizim için. Hiç kuşku duymuyorum ki, tüm arkadaşlarımız ilk gönüllüler içinde olmayı istemektedirler."

Hücre tipi hapisanelere karşı 20 Ekim 2000 günü başlatılan direniş maratonun 184. gününde, 22 Nisan 2001 günü Hatice yoldaş ölümsüzlüğe uğurladık.

Ölüm topluyor direnç çiçeklerini ama her tohumda yeni bir direnç çiçeği açıyor. Hatice yoldaşın bu topraklara bıraktığı tohumlar filizleniyor. Filizlenen tohumlar yeni komünistlere dönüşüyorlar ve leke sürülmeden daha da yükseklerle çıkarılan devrimin kızıl bayrağını ellerinde taşıyorlar. Yaşamı köleleştirilmiş, açlığa, yoksulluğa, baskıya maruz kalmış, gündüzlerinde sömürülmüş, gecelerinde aç bırakılmış milyonlarca emekçinin onurlu geleceği için devrim ve sosyalizm mücadelesinin bayrağı şimdi bizlerin elindedir.

Devrim davasını büyütme adına kanları ve canları ile bu toprağı sulayarak yeni tohumların filizlenmesine boy verenlere sözümüz, devrim davasını daha da ileriye taşıyarak proletaryanın iktida-

Düşen karanfillere...

*Şafak, iğrenç gölgelerin altından
Fıskırıyordu parlak
göz kamaştırıcı...*

*Dupduru bir inançtı
düşen karanfillerin
son nabızları bile...*

*Onlar karanlık kanatlarıyla
kapatmak isterken güneşi,
boy atıyordu tohumlar
çatlayarak izbelerden
sis bulutlarını yırtıyordu
her düşen can
Dehşetli ölümlerde
doğuyordu binlerce can
Çoğalmalı insan
çoğalmalı da
onuru bayrak edinip
ölenleri anlamalı
Meydanlara varmalı...*

Rahime Henden

rını kurmak olacaktır.

Yaşamı boyunca bir davanın sürdürücüsü olan ve bu dava için hiçbir zaman bedel ödemekten çekinmeyen, devrim davasının yiğit, samimi ve sarsılmaz inançlı kadrolarından Hatice yoldaş ölümsüzlüğünün 20. yılında saygıyla anıyoruz. Anısı ve mücadelesi yolumuzu aydınlatıyor.

K. SÖNMEZ

Partili olma bilinci

Hatice Yürekli

Dün proleter sosyalist bir hareket, bir komünist partisi inşa örgütüydük. Bugün partiyiz. İnşa örgütü ile parti iki farklı düzey, iki farklı kimliktir. Bu farklılık bütün bir siyasal yaşamımıza yansımak, etkinliklerimizde kendini göstermek durumundadır. Parti, kendi sınırları içinde bir siyasal faaliyet yürütmeye çalışan bir örgüt değil, sınıf kitlelerine devrimci politika taşıyan, sınıfın bağımsız politik hareketini örgütleyen ve eylemini sermaye düzenini ve iktidarını yıkmaya yönelten öncü bir müfrezedir. Biz sınıf devrimcileri misyonumuza ve sorumluluğumuza bu çerçevede bakmak durumundayız. Örgütsel içi yaşamımızı ve örgütsel işleyişimizi düzenlerken, buna ilişkin sorumluluklarımızı saptarken, hareket noktamız partili yaşam tarzı ve etkinliğidir.

En tam ve eksiksiz bir örgütsel yaşam ve işleyiş! Bu elbette tüm gerçek komünistlerin arzusudur. Ama bu göreceli bir tanımdır. Bu nedenle de döneme göre değişir. Ve her zaman ulaşılan düzeyin daha ideali aranır. Daha ideal olan bir düzeye ulaşabilmek ise parti faaliyetini yürütecek olan kadroların ideolojik-siyasal donanımının sürekli sağlanmasını gerektirir. Parti iç yaşamının devrimci temelde düzenlenmesi ve parti disiplininin oturabilmesi için donanım kadar önemli bir başka temel husus ise militan sınıf faaliyeti üzerinden sınıfı örgütlemeye çalışmaktır. Gerçek bir parti disiplini oturtmak ise ancak proleter sınıf zemininde kök tutmakla mümkündür. Bu bize Bolşevizm deneyiminden miras en önemli derslerden biridir.

Bugün sınıf içerisinde henüz köklü bir örgütsel yapıya sahip olmamakla birlikte, ısrarlı bir biçimde siyasal sınıf faaliyeti örgütlemeye çalışıyoruz. Bu yönelimin kendisi bile çalışmaları belli düzeyde disipline ediyor. İş yapmak disipline olmanın bir aracı olmakla birlikte, yine de eksik kalıyor. Evet, siyasal sınıf çalışmasını ısrarlı biçimde yürütmek, fakat mutlaka sınıf zeminine oturmak! Hedef bu olmalıdır. Yetersizliklerin zeminini bu ortadan kaldıracaktır.

Parti faaliyetinin sınıfı örgütleme eksenine oturmuş olması, bu faaliyetin kurumlaşma ihtiyacını da gösterir. Bunun bir başka önemli yönü ise örgüt çalışmasının düzenlenmesi, iç yaşamın devrimin ve devrimci çalışmanın ihtiyaçlarına göre

şekillendirilmesidir. Parti organik ilişkiler içindeki bir örgütler toplannını anlatır. Siyasal sınıf çalışması üzerinden sağlam bir oturmuşluğa ulaşmak ise parti organlarının pratik çalışmada bir çok açıdan yetkinleşmesini getirecektir.

İşçi sınıfının mücadelesine önderlik edebilmek sağlam bir parti örgütü ve disiplinli bir parti faaliyeti ile olanaklıdır. Bunun için örgütsel yaşamı ve işleyişi düzenleyen ve amaca uygun olmasını sağlayan bir pratik ilke ve kurallar bütünlüğüne ihtiyaç var. Kuşkusuz bunlar teknik, idari ve bu nedenle de salt biçimsel şeyler olamaz. Partinin yaşamıyla doğrudan bağlantılı, yaşamın canlı sorunları karşısında işlevsel, ve nihayet, gerçek bir kavrayış temeli üzerinde uygulanan pratik ilke ve kurallar bütünlüğüdür burada söz konusu olan.

Devrimci sınıf partilerinin bütün bir deneyimi bize bunu göstermektedir. Örneğin, bu açıdan Portekiz Komünist Partisi'nin Salazar diktatörlüğü dönemindeki örgütlenme çalışmaları deneyimlerine baktığımızda (Yarın Bizimdir Yoldaşlar - Manuel Tiago), devrimci bir partinin işleyişindeki disiplinin, ilke ve kuralların birer söz kalıbı olmadığını, tam tersine, bütün kuralların yaşamda karşılığını bulduğunu, tam da bu nedenle faaliyette bir sağlamlık ve süreklilik olduğunu görüyoruz. Bu kuralların uygulanması sayasesinde, polis operasyonlarıyla karşı karşıya kaldıkları koşullarda bile, örgüt faaliyeti kesintisiz devam edebiliyor. PKP'nin özen gösterdiği bu kurallar nelerdir diye sorulabilir. Sıralandıklarında belki çok basit gibi görünecek. Ama

siyasal yaşama baktığımızda, illegal devrimci bir parti için yaşamsal değerlerde kurallar olduklarını da bütün açıklığı ile görmekteyiz. İç illegalitenin gereklerine tam riayet, örgütsel bilgilerin bir sır olarak korunması ve kimsenin gereğinden fazla bilgiye sahip olmaması, örgüt birim ve organların örgütsel gizlilik yönünden birbirinden tamamıyla yalıtılması, randevularda titizlik, konumlanılan mekanların titiz kullanımı ve düşmandan özenle gizlenmesi, takip alınabilecek yerlerin kullanılmamasına özen, en zor koşullarda bile öz disiplinin korunması, nefesine hakim olmak, esnek ve liberal davranışlara karşı tahammülsüzlük (yoldaşça eleştiri zemininde sert bir mücadele) vb... Belki daha da önemlisi, tüm bu kuralları yaygın ve etkin bir kitle çalışması içinde uygulanıyor olmasıdır. Örgütsel kurallarda titizlik, kitle çalışmasında etkinlik ve yaygınlıkla birleştiğinde, gerçekten de sağlam ve sarsılmaz bir illegalite doğmaktadır. Çünkü böylece kurallar sağlam bir uygulama zeminine kavuşmuştur. Illegal kadro, kitle için kitleler hem yaşam alanı ve hem de düşmandan korunma zırhıdır.

Sözünü ettiğimiz kitap (ki yaşanmış olaylara dayalı bir romandır, söz konusu olan) okunduğunda, kuralların hiç de boşuna ve keyfiyete göre oluşmadığı, yaşamda mutlaka karşılıklarının olduğu görülecektir. En basit örneğiyle, başkasının bahçesinden kızılcık vb. meyvalar yemek yasaktır. Bunu ihlal etmek bir parti suçudur. Normalde bu çok basit ve gereksiz gibi görünüyor. Ama gerçekte anlaşılır nedenlere dayanıyor. Çünkü, daha önce

20 EKİM Sayı: 197

Partili olma bilinci

Dün proleter sosyalist bir hareket, komünist partisi inşa örgütüydük. Bugün partiyiz. İnşa örgütü ile parti iki farklı düzey, iki farklı kimliktir. Bu farklılık bütün bir siyasal yaşamımıza yansımak, etkinliklerimizde kendini göstermek durumundadır. Parti, kendi sınırları içinde bir siyasal faaliyet yürütmeye çalışan bir örgüt değil, sınıf kitlelerine devrimci politika taşıyan, sınıfın bağımsız politik hareketini örgütleyen ve eylemini sermaye düzenini ve iktidarını yıkmaya yönelten öncü bir müfrezedir. Biz sınıf devrimcileri misyonumuza ve sorumluluğumuza bu çerçevede bakmak durumundayız. Örgütsel içi yaşamımızı ve örgütsel işleyişimizi düzenlerken, buna ilişkin sorumluluklarımızı saptarken, hareket noktamız partili yaşam tarzı ve etkinliğidir.

En tam ve eksiksiz bir örgütsel yaşam ve işleyiş! Bu elbette tüm gerçek komünistlerin arzusudur. Ama bu göreceli bir tanımdır. Bu nedenle de döneme göre değişir. Ve her zaman ulaşılan düzeyin daha ideali aranır. Daha ideal olan bir düzeye ulaşabilmek ise parti faaliyetini yürütecek olan kadroların ideolojik-siyasal donanımının sürekli sağlanmasını gerektirir. Parti iç yaşamının devrimci temelde düzenlenmesi ve parti disiplininin oturabilmesi için donanım kadar önemli bir başka temel husus ise militan sınıf faaliyeti üzerinden sınıfı örgütlemeye çalışmaktır.

yönü ise örgüt çalışmasının düzenlenmesi, iç yaşamın devrimin ve devrimci çalışmanın ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesidir. Parti organik ilişkiler içindeki bir örgütler toplannını anlatır. Siyasal sınıf çalışması üzerinden bir oturmuşluk sağlanması ise parti organlarının yetkinleşmesini getirecektir.

İşçi sınıfının mücadelesine önderlik edebilmek sağlam bir parti örgütü ve disiplini bir parti faaliyetiyle olanaklıdır. Bunun için örgütsel yaşamı ve işleyişi düzenleyen ve amaca uygun olmasını sağlayan bir pratik ilke ve kurallar bütünlüğüne ihtiyaç var. Kuşkusuz bunlar teknik, idari ve bu nedenle de biçimsel şeyler olamaz. Partinin yaşamıyla doğrudan bağlantılı, yaşamın canlı sorunları karşısında işlevsel ve gerçek bir kavrayış temeli üzerinde uygulanan pratik ilke ve kurallar bütünlüğüdür.

Örneğin, bu açıdan Portekiz komünist partisinin örgütlenme çalışmalarına baktığımızda (Yarın Bizimdir Yoldaşlar - Manuel Tiago), devrimci bir partinin iç işleyişindeki disiplini, ilke ve kuralların birer söz kalıbı olmadığını, bütün kuralların yaşamda karşılığını bulduğunu, tam da bu nedenle faaliyette bir sağlamlık ve süreklilik olduğunu görüyoruz. Bu kuralların uygulanması sayesinde, polis operasyonlarıyla karşı karşıya kaldıkları koşullarda bile, örgüt faaliyeti kesintisiz devam ediyor. Bu kurallar nelerdir diye sorulabilir. Sıralandıklarında çok basit gibi görünecek belki. Ama esasen

iki partili izinsiz meyva koparıp yedikleri için köylüler tarafından ihbar edilip yakalanmışlardır. Ve bu kadar basit bir olaydan ötürü iki partinin yakalanması, parti faaliyetinin sürekliliği ve gücü açısından son derece önemli bir kayıptır. Bu, parti faaliyeti açısından tümüyle gereksiz, lüks bir kayıptır.

Parti, gönüllü devrimcilerin birliğidir aynı zamanda. Bunun için partili tüm devrimciler partinin yaşamını düzenleyen tüm kurallara uymak zorundadırlar. Portekizli devrimcilerde en küçük bir kural ihlalinin karşılığı örgüt müdahalesidir. Çelikten bir disipline sahip olmalarından dolayıdır ki, parti en zor koşullarda dahi ayakta kalmayı başarmıştır. Bugünün imkanı ve koşullarıyla kıyaslandığında çok daha zor koşullarda, inadına ve güçlü bir inançla yürüyen faaliyet örgütlüyorlar. Günlerinin çoğu yarı aç yarı tok geçiyor. Buna rağmen muazzam bir enerjiyle çalışıyorlar. Fedakarlık ve tam bir adanma duygusu, devrime inanç ve bağlılık, onların en zor koşulların dahi üstesinden gelmelerini sağlıyor.

Parti, parti ruhu, parti kimliği, parti bilinci! Onları o kadar güçlü kılan partili sorumluluk bilinci! Partiye karşı sorumluluk sınıfa karşı sorumlulukla birleşiyor. Sınıfın kurtuluşu için mücadele etmek bir sorumlulukla adanmayı gerektiriyor. Burada bireysel kaygılara, bencilce düşüncelere yer olmayacağı, olmaması gerektiği ise çok açıktır. Herşey proletarya davasının çıkarlarına bağlı olmak durumundadır.

Partili günlerini yaşayan hareketimizin militanları da kendi siyasal-örgütsel

yaşamlarına partili düzeyin gerekleri üzerinden dönüp bakabilmelidirler. Kuşkusuz, partili yaşam sihirli bir durum değil, fakat sonsuz bir feda ruhunun, bilinçli devrimci bir yaşam tarzının, etkin bir çalışma temposunun, proletaryanın devrimci kültürü, ahlaki, değerlerinin vb. karşılık bulmasıdır.

Partili kimlik, inşa örgütlü sürecinde çok kolay boyveren kimi alışkanlık ve zaafaların bir tahammülsüzlükle karşılanacağını gösteriyor. Bu bakımdan partili militanların gerçek bir iktidar savaşımı içinde olduklarını ve buna göre davranmaları gerektiğini kavramaları gerekiyor. Bundan böyle aksama noktalarına, zaafalara, ilkesiz ve kuralızsız davranışlara, liberalizm ve laçkalığa, şekilsizlik ve kendiliğinden sürüklenişe kesin bir tahammülsüzlükle yaklaşılabilecektir. Partinin geldiği düzey itibarıyla tüm sorun ve zaaf alanlarına müdahale kaçınılmaz olacaktır. Proleter disiplin, kültür ve ahlaka dayalı bir örgütsel yaşamın devrimci atmosferine tutunmak her yoldaşın sorumluluğu olacaktır. Hareketin yükünü bugüne kadar omuzlamış olan yoldaşlar kendilerini yenileyebildikleri ve partili kimliği içselleştirebildikleri sürece, yeni ve deneyimsiz yoldaşları tam da bu kimliğin gereklerine uygun bir biçimde eğitip kazanabileceklerdir. Bu bakımdan yeni gelişme sürecini yaşayan genç ve deneyimsiz yoldaşlara hem örnek olmalı, hem de zamanında müdahalelerle onları hatalara düşmekten korumalıyız.

Sınıf kitleleri içerisinde faaliyet yürüten, onun eylemini örgütlemeye çalışan partinin, böyle bir faaliyet yürütebilecek bir kurumsallaşmayı sağlaması ve oturtması, her türlü parti dışı çizgi, davranış ve alışkanlığın ortadan kalkmasını kolaylaştıracaktır. Alışkanlıklar kendi gücünü dar örgütsel faaliyet içerisinde ortaya koyabiliyordu. Bugün siyasal sınıf çalışmasının ihtiyaçlarına uygun bir örgütsel konumlanış ve işleyiş vardır. Bu nedenle bu tür zaafaların yaşam alanını ortadan kaldırma sürecindeyiz. Parti güçlerini sınıftan devşirebildiği, parti güçlerinin ağırlığının sınıf içinden çıkan kadrolardan oluştuğu, sınıfın devrimci kültürü ve davranışının parti içinde genelleştiği koşullarda, ara sınıflara özgü eğilim ve davranışlar da etkisiz kalacaktır.

Partili sorumluluk bilinci sınıfa karşı sorumluluk bilinciyle birleştiği koşullarda gerçek mahiyetini kazanacaktır.

Artık parti kazanılmış bir mevzidir. Bu mevziyi güçlendirmek ve geleceği kazanmak için ileri!..

(*TKİP Kuruluş Kongresi çalışmaları sırasında kaleme alınan bu yazı, ilk olarak Ekim'in Ağustos 1998 tarihli 197. sayısında F. Sertaç imzası ile yayınlanmıştır...*)

22 Nisan 2001'de Büyük Zindan Direnişi'nde şehit düşen TKİP kurucu üyesi Hatice Yürekli yoldaşı saygıyla anıyoruz...

Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmez!

Teslim Demir

"Bizler siyasi kimlikleri, gelecek idealleri olan ve bu idealler doğrultusunda yaşayan insanlarız. Devletin bizleri teslim alıp/imha etmeye dönük planlarına karşı en önde durmak, ölümüne direnişin ilk gönülleri olmak bir onurdur bizim için."

"Sadece kendimiz için değil, yaşamı köleleştirilmiş milyonlarca işçi ve emekçinin haklı davasını savunmak için direniyoruz." (Hatice Yürekli)

Dünyada ve Türkiye'de '80'lerin sonu bir dönemin bitiştir. Yeni dönem '90'lı yıllarla başlar. Her dönemin kendine özgü koşulları vardır ve her dönemin devrimci kuşakları kendi dönemlerinin toplumsal-siyasal ortamı içinde şekillenirler. Döneme özgü devrimciliğin anlam ve önemi bu temel üzerinde kavranıp anlaşılabilir.

Türkiye'de '80 öncesi dönem bir devrimci yükseliş dönemidir. Umut ve iyimserlik dolu, coşkulu ve deyim yerindeyse mücadelenin türkü söyler gibi yürütüldüğü bir dönemdir. '90'lı yılların devrimcileri bu denli şanslı değiller. Çünkü '90 yıllar bir gericilik dönemi, bir yenilgi ve yıkım dönemidir. Dolayısıyla bu dönemin devrimcileri de "zor dönemin devrimcileri"dir.

EKİM '80 sonrası bu zor dönemin tek yeni hareketidir. Ekimci kadrolar da zor dönemin devrimcileridir. Hatice Yürekli işte bu tür devrimcilerden biridir. Onun devrimci siyasal yaşamı EKİM'le birlikte başlamıştır. '90'lı yılların hemen başlarında ve henüz çok genç bir yaşta EKİM saflarına katılmıştır. Devrimci yaşamını kesintisiz biçimde EKİM saflarında sürdürmüş ve onun saflarında ölümsüzleşmiştir.

EKİM herhangi bir hareket değil, '80 sonrası dönemin yeni ve özel bir ürünüdür. Tıpkı Habip ve Ümit yoldaşlar gibi, Hatice Yürekli yoldaş da herhangi bir devrimci kadro değildir. Onlar gibi

özel niteliklere sahip bir devrimcidir. Onun EKİM saflarındaki tüm yaşamı başından itibaren profesyonel bir devrimcinin yaşamıdır. EKİM'in faaliyet yürüttüğü tüm önemli kentlerde çalışmış, ileri düzeyde görev ve sorumluluklar üstlenmiştir. Partimizin kuru-

luş kongresi öncesi tüm çalışmalarda yer almıştır. Yani o aynı zamanda bir kurucu kadrodur da.

'80 öncesi devrimcilik sınıf dışı devrimciliktir. EKİM bu sınıf dışı devrimcilikten kopuşun adıdır. Bu özellik Ekimci kadroların da özelliğidir. Hatice yoldaş yoksul bir ailenin çocuğu olarak, tüm yaşamını, düzen tarafından "yaşamı köleleştirilmiş milyonlarca işçi ve emekçinin" yaşamı ile birleştirmeyi başarmıştır. Tüm devrimci yaşamı, bizzat fabrikalarda çalışmak da dahil işçiler içinde çalışmakla ya da sınıf çalışmalarını yönetmekle geçmiştir.

Hatice yoldaş aynı zamanda ezilen bir cinsin mensubudur. Fakat onun devrimciliği seçmesinde bunun rolü hemen hemen yoktur. O, '80 sonrası dönemde, devrimci hareketin her alanda yaşadığı yıkımın ve yozlaşmanın ifadesi olan "cinsiyetçi"/feminist cereyanlardan hiç etkilenmemiş, tam tersine mesafeli durmuştur. Elbette ezilen bir cins olarak kadına her zaman yakın durmuş, kadın olmaktan kaynaklanan sorunlarla da uğraşmıştır. Fakat o her zaman sınıfın bir mensubu gibi hareket etmiştir. Kadının insan olarak yüceltilmesi, bunun tek olanaklı karşılığı olan sosyalizm, her zaman için onun temel hedefi olmuştur.

Yoldaşları ve örgütüyle zaman zaman sorunlar yaşasa da, yoldaşlarına ve partisine sınırsız bir bağlılık içinde olmasını bilmiştir. Hiçbir zaman sorunları ve sorunlarını gizlememiştir. Haklarını kullanmış, fikirlerini dile getirmiş ve özgürce tartışmıştır. Fakat görev ve sorumluluklarının gereklerini yerine getirmek onun için hep öncelikli olmuştur.

Tartışma tüketmek için tartışmamış, geriye değil hep ileriye bakmıştır.

Hatice yoldaş zaafalara, zayıflara ve zayıflıklara karşı hep mesafeli olmuştur. Onlarla sürekli savaşmış ve sözünü hiç esirgememiştir. Yürekli bir devrimci olarak yeri geldiğinde kendisiyle yüzleşmesini de bilmiştir. Çünkü, o "yeni bir çizgi, yeni bir kültür ve yeni bir geleneğin" temsilcisidir.

O, Habip ve Ümit yoldaşları ile benzer bir çizgidedir. Tüm devrimci niteliklerini büyük bir güven duyduğu partisinden almıştır. Habip ve Ümit yoldaşlar gibi, partimizin düşünen ve savaşan kadro tipinin örneklerinden biri de, Hatice yoldaştır. Her dönem okuyan, kendini geliştirmeye çalışan, birikimi ve kapasitesi ölçüsünde değişik konularda yazan biridir.

Hatice yoldaş ezilen bir sınıfın, ezilen bir cinsin ve ezilen bir ulusun mensubudur, ama aynı zamanda bir komünisttir. O, poliste ve cezaevinde hep direnişçi bir tutum sergilemiştir. Mahkemelerde komünistlere yaraşır biçimde düzeni cepheden suçlayıp yargılayan siyasi savunmalar yapmıştır. Onurlu bir devrimci olarak partimizi her zaman onurlandırmıştır.

Tüm örgütsel-siyasal yaşamından öğreniyoruz ki, onun davası ve onun taşıyıcısı olan partiyle en küçük bir sorunu olmamıştır. Kendisine emek veren, eğiten ve yetiştiren partisine her zaman güvenmiştir. Bunun içindir ki, tıpkı Habip ve Ümit yoldaşları gibi, partisi ve davası uğruna tereddütsüzce ölmesini bilmiştir.

Hatice Yürekli, adı gibi yürekli bir devrimciydi. Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

**Hatice Yoldaş ölümsüzdür!
Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmez!**

Yaşasın TKİP!

Yaşasın devrim ve sosyalizm!

(*Ekim'in Nisan 2012 tarihli 281. sayısında S. Metin imzası ile yayınlanmıştır...*)

Almanya işçi hareketinin Rote Hilfe deneyimi 100. yılında!

K. Ali

Alman Sosyal Demokrasisi, birinci emperyalist savaşın öngünlerinde sergi-lediği ihaneti, 1918 Alman Kasım Devrimi sürecinde devrimci işçi hareketine karşı dizginsiz bir saldırıya dönüştürdü. Kasım Devrimi'ne ihanetinin bedeli olarak kapitalist tekeller ve toprak beyleri tarafından iktidara getirilen SPD, devrimin yenilgisinden sonra devrimci işçi hareketine yönelik azgın bir saldırı dalgası başlattı. Çok sayıda işçi önderi ve devrimci katledilirken binlerce işçi ve işçi önderi de zindanlara dolduruldu.

Mart 1921'de, Alman tekellerinin hizmetindeki SPD'li Başbakan Friedrich Ebert'in, Orta Almanya sanayi bölgesinde, Halle ve Leuna çevresindeki işçi ayaklanmasını kanlı bir şekilde ezmesiyle durum daha da kötüleşti. Soyluların ve kapitalist tekellerin temsilcisi SPD hükümetinin karşı devrimci ihanetine bağlı olarak, siyasi tutsakların, aranan ve öldürülen işçi önderlerinin, komünist militanların eşleri ve çocukları aşırı yoksulluk içine itildiler.

Almanya Komünist Partisi (KPD) proleter dayanışmayı örgütleyerek karşı-devrimci ablukayı dağıtmak, zindanlara doldurulan tutsakların eşleri ve çocuklarına maddi yardım ve aranan devrimci militanların korunması için kapsamlı bir dayanışma kampanyası başlattı. Ülke çapında Rote Hilfe (Kızıl Yardım) komitelerinin kurulması çağrısı bundan tam 100 yıl önce, 12 Nisan 1921'de KPD'nin yayın organı *Rote Fahne*'de "Mart Mağdurlarına Yardım" başlığı altında yayınlandı. Çağrıda büyük ölçekli bağış toplama kampanyasının devrimci çalışmaya süreklilik kazandıracağı, sergilenecek ortak çabayla devletin ve burjuvazinin saldırılarının savuşturulacağı vurgulanıyordu. Parti, partili ve partisiz işçileri karşı-devrimci ablukayı dağıtarak, içerdeki tutuklu yoldaşlar ve haklarında tutuklanma kararı olan kaçak durumda olanlar için yardımları hızla organize etmeye çağırıyordu.

Rote Hilfe komitelerinin en önemli görevlerinden biri siyasi tutuklulara ve ailelerine nakit, yiyecek ve giyecek sağlamaktı. Özellikle 1921'de, aranan çok sayıda insanın gizlenmesi ve kaçış yardımlarının sağlanması da acildi. Rote Hilfe komiteleri haklarında tutuklanma kararı olanların barınma, gizlenme ve beslenme sorunlarını hızla karşıladı.

Rote Hilfe'nin merkez ve ilçe komiteleri, tek tek şehirlerdeki çalışmaları koordine etti ve tek tip destek oranlarıyla mevcut fonların eşit şekilde dağıtılmasını sağladı. Yargılanmalara karşı hukuki desteği organize etti.

Yapılan uluslararası dayanışma çağrısının ardından başta Sovyetler Birliği, ABD ve Fransa'dan olmak üzere komünist partilerin büyük bağışlarıyla Rote Hilfe kısa zaman içerisinde muazzam başarılar elde etti. Apartman bloklarından kulüp kutlamalarına hemen her yerde, keza miting ve şirket toplantılarında sürdürülen kampanyalar sonuç vermeye başladı. Sadece Nisan ve Mayıs 1921'de, 400.000 mark üzerinde yardım toplandı. Proleter bölgelerdeki küçük ölçekli bağış kampanyaları ağırlıklı olarak kadınlar tarafından yürütüldü. KPD yönetimi, dönemin özgünlüğüne uygun çözümler üreterek, üyelerine parti aidatının yanı sıra Rote Hilfe'ye düzenli bağış yapma yükümlülüğü getirdi.

Sürdürülen çok yönlü kampanya kısa zamanda semeresini verdi. 1921 yazında tutuklanma, cinayet veya aranmalarından dolayı ekonomik olarak etkilenen eşlere haftada 60, çocuklara ise 20 mark destek sağlanabildi. Yıl sonuna kadar aktarılan 7 milyon mark aile desteğinin yanı sıra, mahkumlar, aranan insanlar ve sanıklar için de büyük bir destek sağlandı. KPD öncülüğünde başlatılan dayanışma kampanyasına ihanet içerisinde olan önderlerine rağmen Ebert'in SPD'si ile Kautsky'nin USPD'sinin işçi üye ve taraftarlarının gösterdiği sempati ve destek, ihanetin batağına batarak siperin karşı tarafına geçen parti yöneticilerini özellikle rahatsız ediyordu. Dayanışma kampanyasına karşı savaş açan SPD ve USPD, Rote Hilfe'ye karşı azgın bir kampanya yürüterek, kendi üyelerini yardım örgütünü boykot etmeye çağırdılar. Bununla da yetinmeyen SPD hükümeti, Rote Hife'yi "yetkisiz tahsilatlar" ve "aranan insanlara yardım yapmak"la suçlayarak krimanilize etme düşkünlüğünü gösterdi. Ev aramaları, tutuklama ve mahkumiyetlerle Rote Hilfe'nin çalışmaları kesintiye uğratılarak sürekli engellendi.

1923'teki başarısız Hamburg devrimci ayaklanmadan sonra devlet terörünü artıran Ebert hükümeti, olağanüstü hal ilan ederek, KPD ve Rote Hilfe komite-

lerini yasakladı. KPD gibi Rote Hilfe de yeraltına çekilerek, çalışmalarını kesintisiz bir şekilde sürdürdü.

Yüzyıl sonra dönüp baktığımızda, oportünizme kayan devrimci partilerin, eğer zamanında müdahale edilerek hatalarından arındırılmazlarsa, yozlaşarak burjuva karşı-devrimlerin elinde işçi hareketini ve devrimlerini bastırmanın basit araçlarına dönüştüklerini görüyoruz. Günümüzde Alman tekellerinin öz partisi haline gelen SPD'nin ibret verici tarihi günümüz genç devrimcileri için oldukça öğretici derslerle doludur. Oportünizm, burjuvazinin işçi sınıfını çok yönlü olarak silahsızlandırma savaşında oldukça kullanışlı bir araçtır ve bu aracı yenilgiye uğratmadan başarılı hiçbir devrim yoktur.

"Bir toplumsal devrime belli bir tarihi dönem içinde başarıyla nasıl hazırlan-

mak gerektiğini anlamak için, muzaffer bir devrim örneği olan Ekim Devrimi'ni önceleyen tarihsel süreç; tersinden, ön tarihsel sürecinin seyri içinde bir devrimin yenilgisinin yolunun nasıl döşendiğini anlamak içinse, Alman Devrimi'ni önceleyen tarihsel süreçle yakından bakmak gerekir." (Alman Devrimi'nin dersleri üzerine, H. Fırat)

Yararlanılan kaynak
junge Welt

KPD'nin Rote Hilfe komitelerinin kurulması için yaptığı çağrı

KPD'nin Rote Hilfe komitelerinin kurulmasına dair yaptığı çağrı sosyal demokrat hükümetin baskısı ve sansürü nedeniyle 12 Nisan 1921 tarihli Rote Fahne gazetesinde kısaltılmış olarak yayınlandı. İşçileri, çalışanları ve memurları Mart mağdurlarıyla dayanışmaya çağıran partinin çağrısı kısa zamanda karşılığını bularak, ülke çapında kurulan Rote Hilfe komiteleri devrimci işçi hareketinde önemli bir fonksiyonu yerine getirdiler...

MART MAĞDURLARINA YARDIM İşçiler! Çalışanlar! Memurlar!

'Düzen' zaferleri kutlarken proletaryanın Mart eylemi depresyonda (...) Komünistlere karşı kurulan olağanüstü mahkemeler, işçi sınıfına karşı işlenen tüm suçlara karşı kör ve sağır kalırken, yardımsever! burjuvazinin adaleti, proletarya ve devrimcilerine karşı acımasızca çalışmaktadır.

Devrimci savaşçılara karşı bir intikam kampanyası sürdüren burjuvazi, işçilerin yumruklarının burjuva devlet ve

mülkiyet düzeninin temellerini sarstığı gerçeğini gizleyemez. Mart günlerinde yüzlerce işçi katledildi. 3.000 işçi Orta Almanya'da, binlercesi de imparatorluğun diğer savaş alanlarında mahsur kaldılar...

(...) Tutsaklar ve yaralıların aileleri desteklenmelidir. Tutsaklar, özgürlükten yoksun bırakılacak günler için yardım komitelerimiz tarafından desteklenmelidir. Hala mahkemelere sürüklenecek olanlara yasal koruma getirmeliyiz. Proleter dayanışmanın bu çalışmasını gerçekleştirebilmek için işçi sınıfı çevrelerinde Rote Hilfe komiteleri oluşturulmuştur... 'Rote Hilfe', kurtuluş mücadelesinin kurbanları için tüm sınıf üyelerinin fedakârlık eli varsa işini başarabilir... Her işçinin mağdurların desteğine katkıda bulunmadığı hiçbir maaş günü geçmemelidir. Proleter kurtuluş mücadelesinin kurbanları için tüm meclislerde ve konutlarda kampanyalar yürütülmeli...

Yaşasın proletaryanın devrimci mücadelesi! Yaşasın devrimci dayanışma!

ÖZGÜRLÜK
VE
SOSYALİZM
İÇİN

1 MAYIS'A!

BDSP

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu

[/BagimsizDevrimciSinifPlatformuBDSP](https://www.facebook.com/BagimsizDevrimciSinifPlatformuBDSP)

bdsp.iletisim@gmail.com